R.A. Monitorul Oficial
Centrul pentru relații cu publicul
CONFORM CU ORIGINALUL

MONITORUL OFICIAL
AL
ROMÂNIEI

Anul 190 (XXXIII) — Nr. 965 | PARTEA A III-A PUBLICAȚII ȘI ANUNȚURI | Joi, 28 iulie 2022

RAPOARTE DE ACTIVITATE

Ministerul Apărării Naționale

RAPORT

asupra activității desfășurate în anul 2021

I. CONTEXTUL POLITICO-MILITAR

La nivel global, similar anilor anteriori, și în anul 2021, caracterul dinamic al mediului de securitate s-a reflectat, cu atât mai mult în context pandemic, în accentuarea interdependențelor în relațiile internaționale, acest lucru făcând mult mai dificilă delimitarea amenințărilor clasice de cele asimetrice și hibride.

Perpetuarea surselor tradiționale de risc (revitalizarea competiției geostrategice) și a amenințărilor asimetrice (fenomenul terorist, proliferarea armelor de distrugere în masă), concomitent cu amplificarea unor riscuri emergente (atacuri cibernetice, acțiuni de tip hibrid, migrația ilegală, riscuri asociate schimbărilor climatice), au accentuat percepția de incertitudine și impredictibilitate a evoluțiilor din mediul de securitate global.

În ceea ce privește evoluțiile regionale de securitate, a continuat competiția geopolitică pentru consolidarea influenței regionale a marilor actori globali (Statele Unite ale Americii/SUA, Organizația Tratatului Atlanticului de Nord/NATO, Uniunea Europeană/UE *vs* Federația Rusă), precum și creșterea profilului strategic al unor state cu ambiții la nivel regional și global, China și Federația Rusă.

Regiunea Mării Negre prezintă importanță strategică nu doar pentru securitatea României, ci și pentru cea europeană și a regiunii euroatlantice. Relevanța strategică a regiunii pentru securitatea aliată a fost deja certificată la cel mai înalt nivel al NATO, cu ocazia summitului de la Varșovia din 2016. În prezent, aliații sunt de acord că este nevoie de coerență și coeziune în întreaga vecinătate a Alianței: pe flancul nordic, estic și cel sudic.

Criza generată de COVID-19 ne-a demonstrat că pandemiile virale au potențialul de a modela anii ce vor urma. Aceasta reprezintă o provocare serioasă la adresa instituțiilor și economiilor statelor. Criza a demonstrat beneficiile cooperării multilaterale și ale abordării cuprinzătoare, structurate și multidimensionale, atât pentru NATO, cât și pentru UE.

De asemenea, predictibilitatea redusă a evoluțiilor crizelor regionale și nerespectarea principiilor de drept internațional de către unii actori statali sau nonstatali au complicat situația regională de securitate, aspect care determină permanent creșterea provocărilor la adresa securității.

Din perspectiva politicii de apărare, Ministerul Apărării Naționale a avut în vedere operaționalizarea Strategiei naționale de apărare a țării/SNAT (2020-2024), intitulată *Împreună pentru o Românie sigură și prosperă într-o lume marcată de noi provocări*, și a *Planului de implementare a SNAT*, coordonat de Departamentul securității naționale.

În conformitate cu prevederile *Planului de implementare a SNAT,* Ministerul Apărării Naționale a desfășurat în perioada ianuarie-februarie 2021, cu sprijinul Ministerului Afacerilor Externe (MAE), Ministerului Afacerilor Interne (MAI), Serviciului Român de Informații (SRI), Serviciului de Informații Externe (SIE), Serviciului de Telecomunicații Speciale (STS), Serviciului de Protecție și Pază (SPP), Administrației Naționale a Rezervelor de Stat și Probleme Speciale (ANRSPS), Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM) și al Directoratului Național de Securitate Cibernetică (DNSC/CERT-RO), un amplu proces de revizuire și elaborare, derulat în cadru interinstituțional, a următoarelor proiecte legislative:

- Legea apărării naționale a României.
- Legea privind Sistemul Național de Management Integrat al Situațiilor de Criză.
- Legea privind securitatea și apărarea cibernetică.

Documentele au fost promovate la Departamentul Securității Naționale, instituția care integrează toate actualizările legislative din domeniul Sistemului Național de Apărare, Ordine Publică și Siguranță Națională.

De asemenea, au continuat demersurile privind procesul de avizare și aprobare interinstituțională a proiectelor legislative de modificare și completare a Legii nr. 446/2006 privind pregătirea populației pentru apărare și a Legii nr. 270/2015 privind Statutul rezeviștilor voluntari (republicată în Monitorul Oficial în iunie 2021).

Tot pentru îndeplinirea prevederilor Strategiei naționale de apărare a țării 2020-2024 și implementarea obiectivelor de apărare stabilite de programul de guvernare, la nivelul Ministerului Apărării Naționale au fost elaborate și aprobate Carta albă a apărării 2021, în luna mai 2021, și Strategia militară a României pentru perioada 2021-2024, în luna august 2021, conform prevederilor Legii nr. 203/2015 privind planificarea apărării.

Carta albă a apărării 2021 a avut în vedere concluziile rezultate în urma desfășurării analizei strategice a apărării și pune accentul pe noile concepte care au apărut sau au cunoscut evoluții semnificative de la precedenta ediție, cum ar fi: apărare și descurajare, reziliență, cooperare interinstituțională, tehnologii emergente și disruptive, digitalizare etc.

De asemenea, Ministerul Apărării Naționale a coordonat, în cadru interinstituțional, finalizarea Planului permanent de apărare a României, pornind de la analiza atentă a evoluțiilor din mediul de securitate la nivel regional și global.

În domeniul rezilienței, Ministerul Apărării Naționale a participat la procesul coordonat de Ministerul Afacerilor Externe (MAE) privind înființarea Centrului Euro-Atlantic pentru Reziliență (E-ARC) pe teritoriul României. E-ARC va consolida rolul și vocea României la nivel euroatlantic și în raport cu partenerii săi în domeniul rezilienței.

De asemenea, în anul 2021, conform principiului transparenței, Ministerul Apărării Naționale a promovat politica de apărare la nivelul opiniei publice, prin participarea reprezentanților săi la dezbaterile organizate de thinktankuri, instituții de învățământ universitar și postuniversitar sau în cadrul mass-media, dar și la nivel interinstituțional, prin informarea persoanelor care încadrează funcții de conducere în domeniul administrației publice la nivel central.

Ca stat membru NATO și UE, țara noastră a continuat, prin eforturi conjugate ale Ministerului Apărării Naționale și ale altor instituții colaboratoare, intensificarea măsurilor pe dimensiunea de apărare și securitate, în coerență cu ceilalți aliați și parteneri, cu respectarea angajamentelor internaționale pentru creșterea credibilității și a profilului regional, menținându-și statutul de furnizor de securitate.

În context NATO, principala linie de efort a Ministerului Apărării Naționale a fost orientată spre promovarea și susținerea obiectivelor României pe dimensiunea de apărare în cadrul reuniunilor miniștrilor apărării din statele membre NATO, respectiv al summitului liderilor din țările NATO din 14 iunie 2021 de la Bruxelles.

În cadrul discuțiilor la nivel aliat s-a susținut necesitatea menținerii eforturilor pe linia implementării la timp a deciziilor și măsurilor aprobate, începând cu 2014, privind adaptarea și consolidarea posturii colective de descurajare și apărare, în special pe flancul de est, inclusiv în Regiunea Mării Negre.

S-a urmărit reflectarea realistă în rapoartele de etapă a evoluțiilor pe această linie, punându-se accent pe eforturile operaționale și proiectele/măsurile aliate de asigurare (misiunea de poliție aeriană consolidată, prezența navală persistentă) și pe prezența avansată adaptată (tFP) pe toate dimensiunile (terestră, aeriană, maritimă), inclusiv pe componenta exercițiilor.

În anul 2021, provocările și amenințările mediului de securitate, amplificate de consecințele pandemiei de COVID-19, au rămas în centrul preocupărilor UE. Astfel, principalele linii de efort în domeniul securității și apărării au vizat atât palierul conceptual, cât și dimensiunile angajamentelor operaționale și cea a dezvoltării de capabilități pentru apărare.

La nivel strategic a fost continuat procesul de elaborare a busolei strategice (BS). Ministerul Apărării Naționale a participat activ, în cadrul etapei de dialog strategic, atât la workshopuri și alte evenimente realizate de statele membre, cât și prin cosemnarea unor documente de reflecție. Astfel, Ministerul Apărării Naționale a sprijinit consolidarea rolului UE de furnizor de securitate pe scena internațională, în complementaritate cu NATO, susținând o abordare echilibrată geografic a politicii de securitate și apărare comună, care să aibă un rol activ în susținerea eforturilor de consolidare a rezilienței statelor din vecinătatea imediată, în special din Balcanii de Vest și din Parteneriatul sstic.

Pe dimensiunea cooperării UE-NATO, Ministerul Apărării Naționale a promovat în mod constant consolidarea dialogului politic și continuarea dezvoltării parteneriatului strategic UE-NATO pe următoarele coordonate: susținerea coordonării celor două procese de reflecție strategică, busola strategică și conceptul strategic al NATO; adoptarea unei noi declarații comune UE-NATO; intensificarea cooperării, inclusiv prin angajarea în noi domenii, precum tehnologiile emergente disruptive, clima și apărarea, spațiul; coordonarea mai eficientă a activităților UE-NATO pentru a spori reziliența statelor partenere.

II. ÎNDEPLINIREA OBLIGAȚIILOR CE DECURG DIN CALITATEA DE STAT MEMBRU NATO ȘI UE

II.1. Participarea la operațiile și misiunile internaționale pentru onorarea angajamentelor asumate în cadrul NATO și UE

În baza angajamentelor asumate în cadrul NATO, UE, ONU și OSCE, participarea armatei României (AR) la misiuni și operații în afara teritoriului statului român s-a executat cu un efectiv de până la 1.889 de militari.

Efortul AR s-a concentrat, în prima parte a anului 2021, în teatrul de operații din Afganistan, fiind sprijinite eforturile de reconfigurare a misiunii și repatrierea contingentului național participant la misiune. În egală măsură, au fost sprijinite eforturile NATO și UE de stabilizare a Balcanilor de Vest, care s-a concretizat prin contribuția în provincia KOSOVO, în cadrul operației NATO KFOR, cu 50 de militari, iar în cadrul operației EUFOR ALTHEA din Bosnia și Herțegovina cu 39 de militari.

Totodată, România a participat în teatrul de operații din Irak, prin implicarea în efortul de instruire, consiliere și asistență a forțelor de securitate irakiene în cadrul coaliției internaționale împotriva grupării islamiste Stat Islamic (ISIL/Daesh), condusă de SUA, precum și în cadrul misiunii NATO.

Efortul principal a continuat să fie reprezentat de participarea cu forțe și mijloace în cadrul eFP BG din Polonia, precum și la operația NATO Resolute Support (RS) din Afganistan, până la încheierea misiunii (iunie 2021). Concomitent, a fost menținută participarea la operațiile NATO KFOR și UE ALTHEA din teatrul de operații din Balcani,

inclusiv prin contribuția planificată în cadrul forțelor de rezervă aflate în așteptare pe teritoriul statului român.

În anul 2021, Forțele Navale Române au participat la acțiunile grupărilor navale permanente ale NATO pentru asigurarea prezenței aliate în Marea Neagră și descurajarea unor amenințări la adresa Alianței, la operația SEA GUARDIAN în Marea Mediterană, la misiunea Uniunii Europene EUNAVFOR MED IRINI pentru sprijinirea misiunilor de monitorizare a implementării embargoului împotriva traficului de arme și a exportului de produse petroliere din Libia.

În spiritul solidarității europene, România a continuat participarea cu personal de stat major la operațiile maritime ale UE de combatere a pirateriei navale în Golful Aden și Bazinul Somalez, EUNAVFOR ATALANTA. De asemenea, a participat cu personal de stat major și instructori la misiunile de instruire din Republica Centrafricană, Mali și Somalia, precum și la misiunea de monitorizare din Georgia.

În ultimii ani, participarea la misiunea RS din Afganistan a constituit prioritatea contribuției AR la operații în afara teritoriului statului român.

În cei 19 ani de participare cu structuri militare în teatrul de operații Afganistan au fost dislocați peste 32.000 de militari români. Din aceștia, 27 de militari și-au pierdut viața.

La finalul lunii iunie 2021 s-a încheiat onorabil participarea AR la cea mai importantă misiune după terminarea celui de-Al Doilea Război Mondial. Un aspect important privind retragerea forțelor NATO din teatrul de operații Afganistan l-a reprezentat constituirea „podului aerian" al NATO HAW Papa, care în perioada iunie-iulie 2021 a sprijinit extragerea forțelor și mijloacelor coaliției din Afganistan cu trei aeronave C-17 *Globemaster,* care au operat de pe aerodromul Otopeni. De „podul aerian" constituit pe Otopeni au beneficiat forțele armate ale mai multor state care au avut forțe dislocate în Afganistan, printre care Norvegia, Polonia, Suedia, Bulgaria sau Georgia, precum și instituții diplomatice ale statului român. Activitățile de repatriere a contingentului AR s-au încheiat când ultimul eșalon de militari români a ajuns în siguranță pe teritoriul național.

Spre finele anului 2021, AR a participat cu capabilități de transport aerian la operația NATO de evacuare a cetățenilor români, afgani și a familiilor acestora, după ce Mișcarea Talibană a preluat puterea, la 15 august 2021.

În baza angajamentelor asumate în cadrul NATO și în conformitate cu deciziile autorităților politico-militare naționale, AR participă și la forța de r ăspuns a NATO (NRF - NATO Response Force), forță constituită din capabilități militare cu tehnologie avansată, flexibile, dislocabile, interoperabile și sustenabile, care includ forțe terestre, aeriene, navale capabile să se deplaseze rapid oriunde ar fi necesar, conform deciziei Consiliului Nord-Atlantic/North Atlantic Council/NAC, pregătite să execute întreaga gamă de misiuni și operații stabilite de conducerea NATO.

Pe parcursul anului 2021, România a primit din partea autorităților aliate solicitări de contribuție la NRF 2021 cu un efectiv total de 1.300 de militari.

S-a menținut nivelul de pregătire de către structurile alocate în cadrul Sistemului ONU de gestionare a capabilităților pentru operații de menținere a păcii (UNPCRS) - personal de stat major, observatori militari, 1 companie de infanterie, 1 grup EOD și 1 detașament aeronavă C-27 Spartan - total: 369 de militari.

În prezent, Armata României participă la misiuni și operații în afara statului român cu un efectiv total de 373 de militari.

II.2. **Îndeplinirea obligațiilor ce decurg din calitatea de membru NATO și UE pentru asigurarea capabilităților necesare îndeplinirii nivelului de ambiție politico-militară al celor două organizații**

Pe parcursul anului 2021, Ministerul Apărării Naționale a acordat o atenție sporită proceselor decizionale care au permis înregistrarea unor progrese semnificative în dezvoltarea inițiativelor lansate la nivelul UE în domeniul apărării.

În cadrul inițiativei PESCO au fost lansate până în prezent 60 de proiecte, pe parcursul celor patru valuri aprobate în 2017, 2018, 2019 și 2021. România și-a asumat participarea la 20 de proiecte PESCO (16 cu statut de membru și 4 cu statut de observator), dintre care două sunt coordonate de țara noastră (Rețeaua de centre de scafandri a UE și Poligonul de instruire pentru apărare CBRN).

La data de 16.11.2021 a fost adoptată noua Recomandare a Consiliului privind stabilirea etapelor îndeplinirii angajamentelor mai stricte asumate în cadrul PESCO și specificarea unor obiective mai precise (2021/C 464/01), care oferă orientări pentru cea de a doua etapă de implementare a inițiativei (2021-2025). Prezentul document a înlocuit recomandarea similară aferentă fazei 2018-2020 (2018/C 374/01 din 15.10.2018).

În prezent, entități din România participă, cu susținerea Ministerului Apărării Naționale, la șapte proiecte ale Programului european de dezvoltare industrială în domeniul apărării (EDIDP) (precursor al Fondului european de apărare/EDF[1]), lansate în cadrul apelurilor din anii 2019 și 2020.

De asemenea, Ministerul Apărării Naționale a exprimat susținerea pentru participarea unor entități din România la 16 propuneri de proiecte lansate în cadrul apelului EDF din anul 2021 (10 proiecte de dezvoltare de capabilități și 6 proiecte de cercetare), urmând ca, cel mai probabil în luna iunie 2022, să se stabilească care dintre aceste proiecte vor primi finanțare EDF, în vederea implementării.

România a sprijinit eforturile Agenției Europene de Apărare vizând promovarea colaborării între statele membre UE în domeniul dezvoltării de capabilități militare, inclusiv prin conectarea industriei naționale de apărare și a unităților de cercetare-dezvoltare ale Ministerului Apărării Naționale la programele și proiectele care beneficiază de finanțare europeană nerambursabilă. La nivelul agenției se derulează peste 110 proiecte colaborative *ad-hoc,* care se împart în proiecte de categoria A (propuse de EDA și deschise participării tuturor statelor membre) și proiecte de categoria B (lansate de două sau mai multe state membre și deschise participării pentru celelalte). În prezent, țara noastră participă la 19 proiecte derulate sub egida EDA.

În cadrul procesului NATO de planificare a apărării (the NATO Defence Planning Process/NDPP) au avut loc evoluții semnificative pe două etape distincte, astfel: etapa a 3-a, privind repartizarea cerințelor și stabilirea țintelor de capabilități, respectiv etapa a 5-a, referitoare la analiza planurilor și capabilităților pentru apărare.

În cadrul etapei a 3-a a NDPP, la nivelul anului 2021 s-au desfășurat consultările bilaterale România-NATO din 25-26 martie (Joint Consultation Meeting/JCM), respectiv reuniunea multilaterală din 8 iulie 2021. Totodată, la 16 martie 2021 a avut loc o activitate de coordonare între

[1] European Defence Fund.

structurile naționale implicate și autoritățile aliate, în vederea pregătirii JCM și alocării unui timp suplimentar de analiză și evaluare a tuturor cerințelor adresate României. Etapa a 3-a s-a încheiat odată cu aprobarea pachetelor generice de ținte de capabilități 2021/TC21, inclusiv a celui finanțat din fonduri comune, de către miniștrii aliați ai apărării, cu ocazia reuniunii din octombrie 2021.

Ca parte a etapei a 5-a, referitoare la analiza planurilor și capabilităților pentru apărare, în vederea completării răspunsului național la Chestionarul NATO privind capabilitățile pentru apărare 2021 (Defence Planning Capability Survey 2021 - DPCS 2021), răspunsul național a fost transmis, potrivit precizărilor IS NATO, în două etape și a fost confirmat de România la 25.11.2021, sub semnătura secretarului de stat pentru politica de apărare, planificare și relații internaționale.

Un alt element important a fost reprezentat de raportarea anuală referitoare la implementarea la nivel național a deciziilor în domeniul partajării echitabile a responsabilităților în cadrul NATO (burden sharing - BS). Datele privind contribuția României pe cele 3 paliere vizate - cash, capabilities, contributions - au fost preluate și prezentate în cadrul reuniunii miniștrilor apărării din statele membre NATO din 17 februarie 2021. Ulterior, la 14 mai 2021 a fost transmisă autorităților NATO o actualizare a datelor pe cele trei paliere, în vederea pregătirii documentelor prezentate șefilor de stat și guvern cu prilejul summitului din 14 iunie 2021. La 28.12.2021 a fost comunicată autorităților aliate raportarea în domeniul burden sharing pentru anul 2021, datele urmând a fi incluse în Raportul anual al SG NATO pe anul 2021.

O dimensiune a contribuției României la implementarea inițiativelor NATO o constituie participarea la inițiativele de cooperare în domeniul dezvoltării capabilităților pentru apărare derulate în context aliat.

În acest sens, evidențiem participarea la Forța aeropurtată de avertizare timpurie și control a NATO (NAEW&C). Flota E-3A reprezintă prima forță aeriană multinațională din lume, complet integrată sub controlul SACEUR[2].

În sensul celor prezentate mai sus, în anul 2021, reprezentarea Ministerului Apărării Naționale la mecanismul de guvernanță al Organizației pentru Managementul Programului Forței Aeropurtate de Avertizare Timpurie și Control a NATO (NAPMO) a fost asigurată în comun de către Statul Major al Forțelor Aeriene (în Comitetul director al Organizației - Board of Directors) și de către Departamentul pentru politica de apărare, planificare și relații internaționale - DPAPRI (în Comitetul pentru politici și finanțe - Policy and Finance Committee). Elementul central al activităților specifice celor două comitete a constat în monitorizarea și gestionarea modului de implementare a ultimului program de modernizare aferent ciclului de viață al aeronavelor din flota E-3A (FLEP - Final Lifetime Extension Programme[3]).

În anul 2021, DPAPRI a asigurat reprezentarea națională în Comitetul director al Programului NATO pentru managementul transportului strategic aerian (NAM PB), precum și conducerea Comitetului pentru politici și finanțe (NAM PFC), contribuind în acest fel atât la îndeplinirea obiectivelor politicii de apărare în cadrul organizațiilor internaționale, cât și la asigurarea necesarului de transport strategic aerian al Ministerului Apărării Naționale.

O altă inițiativă derulată în context aliat la care România este parte o reprezintă Capabilitatea de transport strategic aerian (SAC). Programul SAC este unul din programele NATO construite pe baza conceptului *smart defence*.

Principalele elemente ale misiunilor executate de către aeronavele Grupului de transport aerian greu (HAW) în beneficiul Ministerului Apărării Naționale în anul 2021 se prezintă astfel:

- au fost consumate 119,61 ore de zbor dintr-un total de 157,9 ore alocate României, în conformitate cu prevederile SAC MoU. Din cauza unor lucrări de mentenanță complexă, în anul 2021, la nivelul programului SAC au fost planificate 2.815 ore de zbor, față de 3.165 (plafonul maxim);
- au fost executate 7 misiuni de transport aerian pentru dislocarea și redislocarea trupelor în TO Afganistan, prin care s-au transportat 460 de persoane, 9 vehicule și aproximativ 260 de tone de materiale. În plus, în luna decembrie a fost executată o misiune pentru transportul din SUA, în regim de urgență, al unei cantități de muniție pentru Programul HIMARS;
- retragerea personalului, echipamentelor și materialelor statelor aliate din TO Afganistan s-a realizat prin hubul organizat pe Baza Aeriană 90. În cele 14 zile (14-27 iunie 2021) s-au executat 25 de misiuni, prin care s-au transportat 592 de persoane și aproape 300 de tone de echipamente și materiale a opt dintre statele participante la Programul SAC, precum și ale unor state partenere - Germania și Mongolia. Baza Aeriană 90 a fost selectată ca MOB - Main Operating Base (bază operațională principală), în care a fost implicat personal al HAW, NAMP și Boeing. Acest fapt a permis executarea misiunilor de transport aerian, respectiv zbor Otopeni-Kabul și retur, cu un singur plin de carburant (fără realimentare pe traseu). Volumul mare de personal și materiale care a tranzitat Baza Aeriană 90 a validat capacitatea acesteia de a executa misiuni aferente capabilității cu codul RSOM-TRC (*Reception, Staging and Onward Movement - Theatre Reception Centre*).

Statutul de membru NATO implică și participarea în cadrul Programului NATO de Investiții în Securitate - NSIP[4]. Conform cadrului legal în vigoare, DPAPRI coordonează la nivel strategic activitățile specifice NSIP, prin contribuția la asigurarea finanțării proiectelor derulate prin acest program. În perioada 2020-2021, DPAPRI, alături de alte structuri cu atribuții în domeniu, a participat la demersurile de promovare a unui proiect al *Instrucțiunilor privind implementarea și administrarea în România a proiectelor finanțate prin Programul NATO de Investiții în Securitate*. Documentul a fost aprobat prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.36 din 17.02.2021.

II.3. **Participarea activă la procesele decizionale în cadrul Alianței Nord-Atlantice**

În cadrul reuniunilor miniștrilor apărării din statele membre NATO, desfășurate în februarie, iunie și octombrie, culminând cu Summitul liderilor din țările NATO din 14 iunie 2021 de la Bruxelles, precum și al reuniunilor pregătitoare ale acestor evenimente în formatul directorilor politici (aprilie și septembrie) s-a susținut necesitatea menținerii eforturilor pe

[2] Thew Supreme Allied Commander Europe.

[3] Setul de soluţii tehnice ce va fi implementat pentru modernizarea aeronavelor din compunerea Flotei E-3A, prin cadrul legal oferit de Amendamentul 6 la Addendum la Memorandumul Multinaţional de Înţelegere (MMOU); acest program de modernizare va permite păstrarea relevanţei operaţionale a Flotei E-3A până la orizontul anului 2035, când este planificată retragerea aeronavelor din serviciul operaţional.

[4] NATO Security Investment Programme.

linia implementării la timp a deciziilor și măsurilor aprobate, începând cu 2014, privind adaptarea și consolidarea posturii colective de descurajare și apărare, în special pe flancul de est, inclusiv în Regiunea Mării Negre.

Cu referire la dezvoltările conceptuale care au în vedere consolidarea posturii și a capacității aliate de apărare, s-a asigurat reflectarea tuturor domeniilor operaționale în noul construct de planificare militară a apărării NATO elaborat la nivelul autorităților militare NATO, evitându-se concentrarea eforturilor doar în domeniul aerian și maritim.

II.4. **Angajarea la proiectele din cadrul inițiativelor „Framework Nation Concept", „Smart Defence/NATO", „Permanent Structured Cooperation (PESCO)/UE" și „Pooling and Sharing/UE"**

O atenție deosebită a fost acordată implementării inițiativelor UE în domeniul apărării (Cooperarea structurată permanentă/PESCO, Procesul de analiză coordonată a apărării/CARD, Fondul european de apărare/EDF), cu accent pe operaționalizarea celor două proiecte PESCO coordonate de România - *Poligon de instrucție pentru apărare CBRN*[5]*/CBRN Defence Training Range* (CBRND TR) și *Rețeaua centrelor de scufundări din UE/EU Network of Diving Centres* (EUNDC).

Referitor la Planul național privind îndeplinirea angajamentelor PESCO (PNI), actualizat în luna martie 2021, concluzia generală a evaluării a fost că România menține un parcurs bun în îndeplinirea angajamentelor și a obiectivelor.

În ceea ce privește Fondul european de apărare (EDF), DPAPRI a sprijinit procesul de reglementare a cadrului legal intern privind gestionarea inițiativei, prin elaborarea unui proiect de act normativ specific la nivelul Ministerului Apărării Naționale[6].

De asemenea, la nivel național, proiectul actului legislativ *Ordonanță de urgență privind sprijinirea entităților stabilite în România în vederea participării la proiecte colaborative susținute financiar prin intermediul Fondului european de apărare* a fost transmis către Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării și Ministerul Economiei, în vederea obținerii acordului final și includerii ulterioare în circuitul de aprobare.

În 2021 a fost definitivată o listă cu proiecte de infrastructură cu dublă utilizare (*dual use*) ce pot fi finanțate prin Mecanismul de interconectare a Europei (*Connecting Europe Facility/CEF*) și a fost semnată de către ministrul apărării naționale o declarație de conformitate pentru proiectele transmise către Comisia Europeană, în luna ianuarie 2022, pentru a obține finanțare de la bugetul UE prin acest instrument CEF.

De asemenea, a fost semnat aranjamentul pentru programul categorie A, derulat sub egida Agenției Europene de Apărare - *CUSTOMS*, privind cerințele militare pentru formalitățile vamale și două acorduri tehnice pe domeniul aerian și terestru subsecvente programului de categorie A, *Cross Border Movement Permission* (CBMP), privind simplificarea procedurilor de avizare a tranzitului transfrontalier al transporturilor militare. De asemenea, Ministerul Apărării Naționale a elaborat și promovat Planul național privind mobilitatea militară, care a fost aprobat în luna iunie 2021.

Referitor la inițiativa privind Gruparea națiunilor-cadru (Framework Nations Concept/FNC), coordonată de Germania (DEU FNC), participarea națională vizează contribuția la ambele paliere ale inițiativei, astfel: constituirea unei mari unități de nivel corp de armată (*Build-up of Larger Formations*) care să fie alocată NRF[7] și încadrată în categoria „Follow-on-Forces", prin afilierea unor unități luptătoare din cadrul Forțelor Terestre, respectiv în cadrul domeniilor de cooperare prin participarea la 16 proiecte (*activities*) de dezvoltare în comun a capabilităților (la 4 cu statut de participant și la 12 cu statut de observator), dintr-un total de 24.

În cadrul Reuniunii informale a miniștrilor apărării, desfășurată în data de 21.10.2021 la Bruxelles, a fost aprobat *Raportul de progres nr. 5 al inițiativei DEU FNC*, care evidențiază realizările din domeniul operațional și cele relaționate dezvoltării capabilităților, enumeră modificările operate asupra activităților și prezintă domeniile ce necesită a fi reevaluate la finalul ciclului 2021/2022, în vederea stabilirii potențialului de dezvoltare în continuare în cadrul inițiativei.

În anul 2021 a fost continuată participarea națională la programele de dezvoltare a capabilităților prin abordare multinațională în cadrul inițiativei NATO „Smart Defence". La finalul anului 2021, nivelul de participare al României a inclus un număr total de 22 de proiecte dintre cele 78 active la nivelul Alianței, după cum urmează: 15 dintre cele 44 de proiecte din pilonul 1, care au o națiune-lider și pot fi implementate pe termen scurt/mediu; 5 dintre cele 20 de proiecte din pilonul 2, pentru care există o dorință moderată de participare a națiunilor și nu au fost identificate națiuni-lider; 2 dintre cele 14 proiecte din pilonul 3, care nu pot fi dezvoltate deocamdată din cauza resurselor insuficiente și a interesului scăzut manifestat de națiuni.

Programul Capabilitate de transport strategic aerian (SAC), ca și în anii precedenți, a asigurat necesarul planificat de transport strategic aerian al României, în principal dislocarea trupelor în teatrele de operații sau zonele de interes, iar în contextul epidemiologic generat de virusul SARS-CoV-2 a reprezentat o capabilitate esențială pentru gestionarea unor situații deosebite, prin transportarea din Coreea de Sud a peste 100 de tone de materiale medicale. Nu în ultimul rând, evidențiem o misiune de transport aerian relaționată cu programul de înzestrare *Sistem lansator multiplu de rachete cu bătaie mare - HIMARS,* efectuată în beneficiul Forțelor Terestre, pentru transportul din SUA în țara noastră al unei cantități de muniție de instrucție necesară pentru efectuarea activităților specifice operaționalizării primului batalion HIMARS.

Analiza coordonată anuală a apărării (CARD) vine în sprijinul procesului de dezvoltare a capabilităților de apărare la nivelul UE. În cursul anului 2021 au fost organizate reuniuni în care au fost clarificate o serie de aspecte privind identificarea oportunităților de cooperare ce pot fi valorificate de România. Astfel, în data de 19.01.2021, personal din cadrul DPAPRI a participat în format VTC la reuniunea bilaterală a reprezentanților Ministerului Apărării Naționale cu Agenția Europeană de Apărare (EDA), în vederea identificării posibilităților de conectare la oportunitățile colaborative recomandate prin raportul CARD.

În perioada 09-10.03.2021, personal din cadrul DPAPRI a participat în format VTC la seminarul organizat de EDA sub auspiciile președinției portugheze a Consiliului UE. Dialogurile desfășurate au fost relaționate cu modalitățile în care aspectele reieșite în urma derulării primului ciclu complet

---

[5] Chimic, Biologic, Radiologic, Nuclear.

[6] Prin ordin de ministru – Direcția generală pentru armamente coordonează activitățile subsumate EDF, cu sprijinul DPAPRI și SMAp.

[7] NATO Response Force.

al CARD și recomandările asociate pot fi utilizate de statele membre în procesele naționale de planificare a apărării.

Din cele 60 de proiecte PESCO aflate în derulare, România participă la 20 (16 cu statut de membru și 4 cu statut de observator). România și-a asumat, în premieră, coordonarea a două dintre aceste proiecte, respectiv *Rețeaua de centre de scafandri a UE* și *Poligonul de instruire pentru apărarea CBRN*.

Referitor la Programul european de dezvoltare industrială în domeniul apărării (EDIDP), în calitatea sa de precursor al Fondului european de apărare, precizăm că în anul 2021 au fost publicate rezultatele pentru apelurile EDIDP 2020, cinci consorții care au aplicat pentru proiectele *Mine Risk Clearance for Europe* (MIRICLE), *Joint European System for Countering Unmanned Air Systems* (JEY-CUAS), *The Future Indirect Fires European Soluțions* (FIRES), *Comprehensive Underwater Intervention Information System* (CUIIS) și *Easily Deployable and Interconnected Cyber Toolbox for Defence Use* (Cyber4de), din care fac parte și entități de cercetare din România (Agenția de Cercetare pentru Tehnică și Tehnologii Militare/ACTTM, Institutul Național de Cercetare și Dezvoltare Aerospațială/INCAS și C.N. ROMARM SA), fiind declarate câștigătoare.

În ceea ce privește participarea la proiectele de dezvoltare a capabilităților militare gestionate de EDA, România participă la 19 proiecte, dintre care 6 sunt dedicate cercetării și tehnologiei.

III. ÎNDEPLINIREA ANGAJAMENTELOR ASUMATE ÎN CADRUL PARTENERIATELOR STRATEGICE ȘI AL ALTOR ORGANISME INTERNAȚIONALE

III.1. Parteneriatele strategice

Consultările politico-militare desfășurate în cursul anului trecut au evidențiat atât similitudinea pozițiilor în cadrul NATO și UE pe teme de interes comun, cât și voința de consolidare a cooperării în contextul unor provocări din ce în ce mai complexe și imprevizibile.

În cursul anului 2021, dezvoltarea și extinderea *Parteneriatului strategic cu SUA pentru secolul XXI* au vizat implementarea liniilor de efort prevăzute de *anexa la foaia de parcurs* dedicată cooperării România-SUA în domeniul apărării 2020-2030.

În ideea continuității și coerenței, precum și în contextul direcționărilor prevăzute de documentele strategice (Strategia națională de apărare a țării, Carta albă a apărării), pe linia politicii de apărare s-a avut în vedere intensificarea dialogului politico-militar în cadrul parteneriatului strategic cu SUA, în perspectiva consolidării palierului strategic, fapt dovedit de întâlnirile și consultările la cel mai înalt nivel dintre conducerea Ministerului Apărării Naționale și oficiali americani, cu o mențiune specială referitoare la runda de dialog strategic din noiembrie 2021.

În paralel cu aprofundarea dimensiunii de apărare a parteneriatului strategic, activitățile derulate la nivel practic au contribuit la consolidarea cooperării, sprijinul și asistența oferite de partenerul american dovedindu-se esențiale în progresele realizate în modernizarea forțelor armate.

Măsurile întreprinse pe linia cooperării cu statele partenere, aliate și membre UE, atât în plan bilateral, cât și în format multilateral/regional, au avut ca scop principal asigurarea continuității, dar și consolidarea dialogului politico-militar cu partenerii tradiționali ai țării noastre, în pofida condițiilor restrictive impuse de măsurile de combatere a pandemiei de SARS-CoV-2.

În linii generale, activitățile organizate și procesele gestionate au vizat consolidarea securității în regiunea Mării Negre și în regiunea Balcanilor, precum și promovarea contribuției Armatei României la asigurarea stabilității din vecinătatea țării.

A fost, de asemenea, asigurat dialogul politico-militar la nivel înalt cu parteneri precum Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Polonia, Franța, Turcia, R. Moldova, dar și la nivelul experților, prin implementarea activităților bilaterale anuale agreate de comun acord.

În perioada 25-26 noiembrie 2021, la București s-a desfășurat a treia reuniune a miniștrilor apărării din statele membre ale formatului București 9 (B9), discuțiile din cadrul evenimentului reliefând importanța formatului B9 pentru unitatea și coeziunea aliaților de pe flancul estic, în vederea promovării, prin intermediul acestei platforme, a aspectelor regionale.

III.2. Organizația Națiunilor Unite (ONU) și Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE)

În perioada de referință a fost continuat efortul de promovare a intereselor naționale în formate multilaterale, precum ONU și OSCE, ca parte a acțiunii mai largi de consolidare a ordinii internaționale bazate pe reguli.

Din perspectiva cooperării cu ONU, în anul 2021, efortul principal a fost canalizat pentru consolidarea profilului țării noastre de furnizor de securitate, iar unul dintre principalele mijloace utilizate pentru atingerea acestui obiectiv a fost continuarea participării Armatei României cu observatori militari și personal de stat major la cinci misiuni de menținere a păcii, din totalul celor 12 în desfășurare în prezent, participare proporționată echitabil în trei misiuni derulate în Africa (MONUSCO/R.D. Congo, MINUSMA/Mali și UNMISS/Sudanul de Sud), 1 în Europa (UNMIK/Kosovo) și 1 în Asia (UNMOGIP/India și Pakistan).

În același timp au fost întreprinse demersuri în vederea menținerii profilului de țară la un nivel ridicat, prin participarea activă a Armatei României la dezbaterile, proiectele și inițiativele dezvoltate la nivelul organizației referitoare la domeniul planificării forțelor pentru misiunile și operațiile de menținere a păcii, consolidarea parteneriatelor ONU, în special a celor cu Uniunea Europeană și cu Uniunea Africană, precum și gestionarea pandemiei de COVID-19 la nivelul misiunilor de menținere a păcii.

Totodată, în contextul aniversării a 30 de ani de participare continuă în misiunile și operațiile ONU de menținere a păcii, pentru marcarea acestui moment, Ministerul Apărării Naționale a organizat o conferință tematică la București, precum și o expoziție de fotografie la New York.

România a continuat, de asemenea, să respecte prevederile rezoluțiilor emise de organizațiile internaționale la care este parte, fiind interesată direct de menținerea viabilității Rezoluției nr. 1244/1999 a ONU privind provincia Kosovo, în baza acesteia participând cu forțe militare în teatrul de operații Kosovo (misiune KFOR, sub conducerea NATO) și nerecunoscând independența provinciei.

În plus, în cadrul Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) și al Organizației Națiunilor Unite (ONU) a fost vizată implementarea angajamentelor asumate de România ca stat parte la tratatele, convențiile, acordurile și alte documente internaționale cu privire la controlul armelor convenționale, neproliferare și creșterea încrederii și securității.

III.3. Contribuția la menținerea și consolidarea securității și stabilității regionale

Din perspectiva eforturilor pentru consolidarea securității și stabilității regionale, pe parcursul anului 2021, Ministerul Apărării Naționale a continuat să întreprindă măsuri în scopul

consolidării cooperării în cadrul Procesului reuniunii miniștrilor apărării din Europa de Sud-Est (South-Eastern Europe Defence Ministerial - SEDM), urmărind creșterea vizibilității acestuia, ca model de cooperare regională de succes, pentru atragerea de noi membri și identificarea unor soluții concrete privind viitorul acestei inițiative și al componentei sale operaționale, respectiv Brigada din Europa de Sud-Est (South-Eastern Europe - SEEBRIG).

De asemenea, prin activitățile la care s-a participat în cadrul inițiativelor regionale în anul 2021 s-a urmărit consolidarea securității în regiunea Balcanilor, precum și promovarea contribuției Armatei României la asigurarea stabilității din vecinătatea țării.

În acest context a fost asigurată participarea[8] Ministerului Apărării Naționale la reuniunea ministerială SEDM (Procesul reuniunii miniștrilor apărării din Europa de Sud-Est/South-Eastern Europe Defence Ministerial) de la Skopje, 04.11.2021.

Contribuția Ministerului Apărării Naționale la menținerea și consolidarea securității și stabilității regionale s-a materializat prin asigurarea sprijinului informativ pentru factorii de decizie la nivel național și aliat, pentru o bună cunoaștere a riscurilor și amenințărilor din zonele de interes strategic pentru România, precum și prin participarea la misiunile internaționale desfășurate de forțele armate române.

Ministerul Apărării Naționale s-a remarcat în anul 2021 și printr-o serie de angajamente asumate în plan regional. Dintre acestea, se impune a fi menționată preluarea de către România a comenzii Batalionului Mixt Româno-Ungar de Menținere a Păcii începând cu luna mai 2021. De asemenea, în luna ianuarie 2021 s-a desfășurat în România ceremonia de predare-primire a președinției Grupului director al Batalionului Multinațional de Geniu *TISA*, deținută de către România în anul 2020, către partenerul slovac.

În ceea ce privește cooperarea cu partenerii din regiune (Republica Moldova, Georgia și Ucraina) pe palierul consolidării capacității de apărare și rezilienței, dar și pentru susținerea parcursului euroatlantic, MApN a continuat dezvoltarea proiectelor și programelor de acordare de asistență și sprijin pentru aceste țări în domenii precum instruirea teoretică și practică, pregătirea profesională sau reforma instituțiilor și a învățământului militar.

IV. STAREA OPERAȚIONALĂ A ARMATEI ROMÂNIEI

IV.1. Planificarea apărării

Potrivit prevederilor Legii nr. 203/2015 privind planificarea apărării, cu modificările ulterioare, Ministerul Apărării Naționale a desfășurat, și în anul 2021, activitățile și măsurile care vizează protejarea și promovarea intereselor naționale, respectiv definirea și îndeplinirea obiectivelor securității naționale a României în domeniul apărării. Pentru îndeplinirea misiunilor, obiectivelor și angajamentelor asumate, România dezvoltă și menține un set unic de capabilități, gestionat prin intermediul unui mecanism integrat de planificare a apărării.

Directiva de planificare a apărării 2021-2030 (DPA), document de planificare a apărării elaborat la nivel departamental, a fost finalizată și aprobată la 22 martie 2021, cu reflectarea abordărilor politice și militare la nivel național și aliat (TC21), precum și a prevederilor Legii bugetului de stat pe anul 2021 nr. 15 din 8 martie 2021, ale Strategiei naționale de apărare a țării pentru perioada 2020-2024, ale Programului de guvernare 2020-2024, ale Cartei albe a apărării și ale Strategiei militare, incluzând și elementele de planificare asociate implementării proiectelor de dezvoltare a capabilităților în cadrul PESCO. Documentul a adus două elemente de noutate: înființarea a două programe majore noi, respectiv Forțe pentru operații speciale și asistență medicală și, respectiv, Planificarea multianuală a posturilor finanțate. Pe baza DPA, directorii programelor majore au elaborat programele majore în conformitate cu reglementările în vigoare, proces coordonat de DPAPRI.

Planurile anuale au fost actualizate cu ocazia rectificărilor bugetului de stat și a altor reașezări între programe. În cursul anului 2021 au fost adoptate patru hotărâri ale Consiliului de planificare a apărării (CPA) pentru modificarea bugetului Ministerului Apărării Naționale (două ca urmare a rectificărilor bugetare și două reașezări).

IV.2. Alocațiile bugetare destinate apărării

Prin Legea bugetului de stat pe anul 2021 nr. 15/2021, Ministerului Apărării Naționale i-au fost alocate fonduri în sumă de 23.119.290 mii lei, reprezentând 2,07% din PIB-ul avut în vedere la elaborarea Legii bugetului de stat, transmis prin scrisoarea-cadru privind contextul macroeconomic și metodologia de elaborare a proiectelor de buget pe anul 2021 (1.116,8 mld lei).

Pe parcursul anului, bugetul ministerului a suferit o serie de modificări în structură sau volum. Cu ocazia primei rectificări bugetare, din luna septembrie, aprobată prin Ordonanța Guvernului nr. 97/2021, alocările pentru cheltuielile de apărare au crescut la 23.201.250 mii lei, prin majorare la sursa „Venituri proprii".

După a două rectificare bugetară, din luna noiembrie, aprobată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 122/2021, sumele alocate Ministerului Apărării Naționale au scăzut la 23.139.411 mii lei, prin diminuare la sursa „Venituri proprii".

Bugetul aprobat a asigurat condițiile pentru creșterea capacității de luptă a marilor unități și unități militare, potrivit obligațiilor asumate în cadrul NATO, în principal prin: accelerarea ritmului de înzestrare a Armatei României, creșterea nivelului de instruire, a stării de operativitate a echipamentelor militare, completarea parțială a stocurilor de luptă și creșterea prezenței în teatrele de operații.

Prin bugetul alocat Ministerului Apărării Naționale a fost respectată obligația asumată în cadrul Summitului NATO 2014 din Țara Galilor, prin documentul *The Wales Summit Pledge on Defence Investment*, care consfințește angajamentul statelor membre de a atinge obiectivul de 2% din produsul intern brut alocat cheltuielilor pentru apărare, în decursul a 10 ani (până în 2024), cu diferențele specifice fiecărui grup de aliați (cei care au deja acest nivel de finanțare îl vor menține, iar ceilalți îl vor crește gradual, în funcție de creșterea economică națională). Totodată, potrivit execuției bugetare preliminare pe anul 2021, fondurile alocate achiziției de echipamente majore și cercetării-dezvoltării asociate acestora au reprezentat 21,57% din total, depășind procentul recomandat de 20%, potrivit angajamentului asumat prin documentul *The Wales Summit Pledge on Defence Investment*.

Pe timpul execuției bugetare s-a asigurat repartizarea echilibrată a bugetului apărării pe titlurile corespunzătoare de cheltuieli, avându-se în vedere plata drepturilor de personal ale personalului activ și a pensiilor pentru personalul în rezervă, plata contribuțiilor către organizațiile internaționale,

[8] Prin secretarul de stat pentru politica de apărare, planificare și relații internaționale.

plata cheltuielilor de funcționare, continuarea intensificării procesului de instruire, inclusiv prin participarea la exerciții în comun pe teritoriul României și în străinătate, plata tuturor obligațiilor contractuale aferente contractelor de achiziții în derulare și în curs de atribuire, continuarea programului de modernizare/ reconfigurare a infrastructurii militare (instrucție și cartiruire), precum și continuarea procesului de refacere a stocurilor.

Potrivit datelor centralizate până în prezent, execuția bugetară preliminară pe anul 2021 a fost de 22,027 miliarde lei, ceea ce reprezintă 1,97% din PIB-ul comunicat de Comisia Națională de Strategie și Prognoză (CNSP) la data elaborării bugetului Ministerului Apărării Naționale, respectiv 1,85%, raportată la PIB-ul comunicat de CNSP în luna februarie 2022 (1.187,1 mld. lei) și 95,19% din cheltuielile aprobate.

Pentru anul 2021, bugetul aprobat prin Legea bugetului de stat nr. 15/2021 respectă angajamentul României de a aloca 2% din PIB pentru cheltuielile de apărare, fiind în sumă de 23.119.290 mii lei, reprezentând 2,07% din PIB (potrivit datelor Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză din 18 ianuarie 2021, pentru anul 2021, valoare PIB = 1.116,8 mld. lei), cuprinzând toate sursele de finanțare.

Evoluția bugetului ministerului în anul 2021/mii lei:

Detalii	Conform Legii nr. 15/2021	Conform ultimului buget	Execuție preliminară 2021	Execuție %, conform Legii nr. 15/2021	Execuție %, conform ultimului buget aprobat
PIB actual (mld. lei)	1.116,8	1.187,1			
Total buget Ministerul Apărării Naționale, din care:	**23.119.290**	**23.140.828**	**22.027.206**	**95,28%**	**95,19%**
Titlul I - Cheltuieli de personal	8.007.089	7.807.434	7.677.600	95,90%	98,34%
Titlul II - Bunuri și servicii	2.620.854	2.984.021	2.666.520	101,74%	89,36%
Titlul VI - Transferuri între unități ale administrației publice	1.171.561	1.152.554	1.071.165	91,31%	92,94%
Titlul VII - Alte transferuri	274.291	249.048	248.904	90,74%	99,94%
Titlul VIII - Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare	400	400	329	82,25%	82,25%
Titlul IX - Asistență socială	4.310.787	4.123.594	4.114.220	95,44%	99,77%
Titlul X - Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020	112.941	96.044	46.530	41,20%	48,45%
Titlul XI - Alte cheltuieli	9.836	10.931	10.406	105,80%	95,20%
Titlul XIII - Active nefinanciare	6.611.531	6.716.802	6.191.532	93,65%	92,18%
1. **BUGET DE STAT - sursa A**	**20.058.152**	**20.058.152**	**19.865.088**	**99,04%**	**99,04%**
Titlul I - Cheltuieli de personal	6.700.000	6.513.187	6.490.896	96,90%	99,66%
Titlul II - Bunuri și servicii	1.679.401	2.083.827	2.052.088	122,19%	98,48%
Titlul VI - Transferuri între unități ale administrației publice	1.171.561	1.152.554	1.071.165	91,31%	92,94%
Titlul VII - Alte transferuri	274.291	249.048	248.904	90,74%	99,94%
Titlul IX - Asistență socială	4.307.327	4.118.925	4.110.161	95,42%	99,79%
Titlul X - Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020	50.000	31.662	25.629	51,26%	80,95%
Titlul XI - Alte cheltuieli	9.077	10.092	9.681	106,65%	95,93%
Titlul XIII - Active nefinanciare	5.866.495	5.898.857	5.856.564	99,83%	99,28%
2. **VENITURI PROPRII, din care:**	**3.061.138**	**3.082.676**	**2.162.117**	**70,63%**	**70,14%**
Titlul I - Cheltuieli de personal	1.307.089	1.294.247	1.186.704	90,79%	91,69%
Titlul II - Bunuri și servicii	941.453	900.194	614.431	65,26%	68,26%
Titlul VIII - Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare	400	400	329	82,25%	82,25%
Titlul IX - Asistență socială	3.460	4.669	4.059	117,31%	86,94%
Titlul X - Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020	62.941	64.382	20.901	33,21%	32,46%
Titlul XI - Alte cheltuieli	759	839	725	95,52%	86,41%
Titlul XIII - Active nefinanciare	745.036	817.945	334.968	44,96%	40,95%

Detalii	Conform Legii nr. 15/2021	Conform ultimului buget	Execuție preliminară 2021	Execuție %, conform Legii nr. 15/2021	Execuție %, conform ultimului buget aprobat
2.1. **ACTIVITĂȚI FINANȚATE INTEGRAL DIN VENITURI PROPRII - sursa E**	**398.355**	**423.531**	**169.350**	**42,51%**	**39,99%**
Titlul I - Cheltuieli de personal	4.230	4.190	2.433	57,52%	58,07%
Titlul II - Bunuri și servicii	143.171	163.453	82.438	57,58%	50,43%
Titlul X - Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020		659			0.00%
Titlul XIII - Active nefinanciare	250.954	255.229	84.479	33,66%	33,10%
2.2. **INSTITUȚII FINANȚATE INTEGRAL DIN VENITURI PROPRII - sursa F**	**2.289.762**	**2.306.117**	**1.675.360**	73,17%	72,65%
Titlul I - Cheltuieli de personal	1.074.167	1.069.258	978.483	91,09%	91,51%
Titlul II - Bunuri și servicii	696.750	647.473	456.398	65,50%	70,49%
Titlul VIII - Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare	400	400	329	82,25%	82,25%
Titlul IX - Asistență socială	3.224	4.171	3.642	112,97%	87,32%
Titlul X - Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020	62.941	62.941	20.236	32,15%	32,15%
Titlul XI - Alte cheltuieli	759	839	725	95,52%	86,41%
Titlul XIII - Active nefinanciare	451.521	521.035	215.547	47,74%	41,37%
2.3. **INSTITUȚII PUBLICE FINANȚATE PARȚIAL DIN VENITURI PROPRII - sursa G**	**373.021**	**352.246**	**316.743**	**84,91%**	**89,92%**
Titlul I - Cheltuieli de personal	228.692	220.799	205.788	89,98%	93,20%
Titlul II - Bunuri și servicii	101.532	89.268	75.596	74,46%	84,68%
Titlul IX - Asistență socială	236	498	417	176,69%	83,73%
Titlul XIII - Active nefinanciare	42.561	41.681	34.942	82,10%	83,83%
3. **FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE (FEN) - sursa D**	**0**	**782**	**665**		**85,04%**
Titlul X - Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020		782	665		85,04%

IV.3. **Managementul resurselor umane**

În anul 2021, ca parte a procesului de transformare și dezvoltare a capabilităților Armatei României în concordanță cu realitățile politico-strategice regionale și globale, eforturile de asigurare a încadrării cu personal a structurilor militare au reprezentat principala provocare în domeniul managementului resurselor umane, căreia i s-a adăugat adaptarea proceselor asociate la contextul generat de măsurile de prevenire și combatere a răspândirii globale a virusului SARS-CoV-2.

Conceptul integrator al politicii generale de resurse umane a continuat să fie managementul performanței bazat pe competențe, materializat în perioada de referință prin trei mari direcții de acțiune: elaborarea unor proiecte de anvergură vizând acte normative de nivel superior, amendarea adaptativă a cadrului normativ specific și aplicarea unor măsuri concrete în sprijinul asigurării cu resurse umane, îndeosebi pentru structura de forțe și structurile medico-sanitare din rețeaua proprie a Ministerului Apărării Naționale.

Acțiunile de promovare a profesiei militare au fost configurate pe trei axe prioritare de efort: utilizarea tehnologiilor digitale de marketing, crearea și diseminarea de conținut promoțional, precum și dezvoltarea infrastructurii activităților de promovare, cu acțiuni menite să asigure o mai bună informare a tinerilor privind Armata României și modalitățile de intrare în sistemul militar, precum și creșterea numărului de candidați pregătiți și motivați pentru cariera militară.

În contextul măsurilor de protecție împotriva contaminării cu virusul SARS-CoV-2, în anul 2021 componenta directă a promovării a fost redusă semnificativ, fiind adoptate metode alternative, mai ales în mediul virtual, prin intermediul rețelelor de socializare, site-urilor de profil și poștei electronice, dar și telefonic, prin informări și comunicate de presă sau afișaj la avizierele instituțiilor civile de învățământ. Datorită conținutului util publicat, paginile *RecrutareMApN* din rețelele *Facebook* și *Instagram* au devenit din ce în ce mai accesate, în plus fiind lansat și canalul *RecrutareMApN* pe platforma *YouTube*.

În anul 2021, birourile de informare-recrutare au desfășurat activități specifice de recrutare pentru toate categoriile de personal, fiind recrutați astfel peste 29.000 de candidați, dintre care peste 33% pentru învățământul militar de toate nivelurile, aproximativ 3% pentru cursuri de formare a cadrelor militare în activitate și peste 60% pentru programele de formare a soldaților și gradaților profesioniști.

Eforturile de digitalizare a proceselor aferente s-au materializat în anul 2021 prin crearea unui nou site de recrutare, *recrutaremapn.ro*, care încorporează o platformă virtuală de înscriere a candidaților, utilizabilă începând cu anul de învățământ 2022-2023, pentru informarea completă și transparentă a publicului-țintă, facilitarea identificării opțiunilor și depunerii documentelor de candidat, cu reducerea semnificativă a duratei activităților și a costurilor aferente, precum și pentru limitarea suprapunerilor seriilor de selecție a candidaților.

În anul 2021, selecția candidaților s-a realizat în mod descentralizat, prin intermediul centrelor zonale de selecție și orientare, instituțiilor și unităților militare de învățământ și unităților militare, totodată fiind modificat și adaptat algoritmul de desfășurare a probelor de selecție.

Deși au existat unele neajunsuri și sincope, activitățile de selecție s-au desfășurat în general în condiții bune, asigurând o concurență reală pe locurile scoase la concurs, în condiții de competiție serioasă și fluiditate a pieței muncii, dar au relevat și aspecte sociale îngrijorătoare, unele cu tendința de cronicizare, precum insuficienta pregătire fizică a candidaților sau numărul relativ redus al celor cu aptitudini speciale (posesori ai permisului de conducere categoriile B și C etc.), dar și aspecte sociale de nișă, exemplificate prin identificarea unor candidați consumatori cronici de stupefiante.

În ceea ce privește rezerviștii voluntari, pentru cele 775 de locuri disponibile în anul 2021 au fost recrutați peste 800 de candidați, dintre care aproximativ 45% au fost declarați *admiși* în urma selecției și au semnat angajamente. Pentru completarea locurilor rămase disponibile a fost aprobată o serie suplimentară de pregătire, pentru care activitățile de recrutare și selecție se află în desfășurare la această dată.

Coordonarea asigurării cu resurse umane a pus accentul pe îmbunătățirea graduală a încadrării structurilor prioritare, planificarea multianuală cu resurse umane și continuarea demersurilor pentru creșterea cantității și calității rezervei de mobilizare.

În raport cu necesarul, încadrarea cu personal a structurilor militare din Ministerul Apărării Naționale a fost realizată în proporție de 60,3%, în creștere cu 1,2% comparativ cu anul 2020.

Pentru structura de forțe, nivelul de încadrare cu personal s-a situat în jurul aceluiași procentaj, dar în creștere pentru structurile care își consolidează capacitatea de luptă în perioada 2021-2024, cărora le-au fost repartizați aproximativ 75% din absolvenții promoției anului 2021.

Din totalul posturilor permanente gestionate de Statul Major al Apărării în anul 2021, peste 97% au fost ocupate, iar celelalte se află în proces de reselecție. Au fost încadrate integral posturile specifice domeniului forțelor pentru operații speciale și cele alocate României în structurile UE, fiind încadrate, de asemenea, trei funcții de vizibilitate la reprezentanțele militare ale României (NATO/UE și SHAPE) și la Corpul dislocabil de reacție rapidă din Turcia.

Dacă intrările în sistem s-au situat, în anul 2021, la nivelul planificat, mai ales în contextul școlarizării la capacitatea maximă a instituțiilor și unităților militare de învățământ, ieșirile personalului s-au situat mult peste nivelul estimat, având drept posibile cauze mediatizarea excesivă a unor potențiale modificări ale cadrului legislativ privind pensiile militare de stat sau menținerea salarizării la nivelul anilor anteriori. Astfel, în cazul cadrelor militare, fluctuația de personal a depășit pragul critic de 10%, începând cu care apar implicații negative asupra funcționării structurilor militare, ceea ce relevă necesitatea unor măsuri eficiente de retenție, complementare eforturilor de formare inițială și inserție în sistem a personalului.

Pentru diminuarea deficitelor de personal, măsurile pe termen scurt au vizat suplimentarea locurilor la cursurile de formare a subofițerilor și organizarea unei serii suplimentare de instruire a soldaților și gradaților profesioniști. De asemenea, Statul Major al Apărării a inițiat activități de identificare a cauzelor trecerilor în rezervă, urmând să formuleze, în cel mai scurt timp, propuneri concrete pentru adoptarea unor măsuri de retenție a personalului. Pe termen mediu, Direcția generală management resurse umane a inițiat modificarea paradigmei de formare inițială a personalului, prin repartizarea absolvenților colegiilor naționale militare în instituțiile militare de învățământ superior, precum și prin fundamentarea planului de școlarizare cu accent pe utilizarea capacităților de școlarizare pentru acoperirea nevoilor reale ale structurii de forțe.

Analiza strategică a apărării și *Programul privind transformarea Armatei României până în anul 2040* reprezintă punctul de pornire al schimbării de paradigmă în ceea ce privește planificarea resurselor umane pe termen mediu și lung. Este nevoie însă de o abordare pragmatică a proceselor de retenție a personalului, care să permită realizarea corelării resurselor alocate cu cerințele operaționale, stabilirea priorităților de încadrare a structurilor și realizarea direcționării mobilității profesionale potrivit nevoilor instituționale, dezvoltarea mediului profesional competitiv și concurențial și creșterea gradului de convertire a cunoașterii în acțiune de către toți liderii militari.

În acest sens, Direcția generală management resurse umane și Statul Major al Apărării au depus eforturi conjugate de transpunere a acestor vectori de dezvoltare în cadrul normativ, eforturi materializate atât prin amendarea și adaptarea unor prevederi existente în actele normative de nivel infralegal din domeniul managementului resurselor umane, cât și prin elaborarea unor proiecte noi.

Astfel, amendarea cadrului normativ specific și adaptarea sa la dinamica mediului militar au implicat realinierea competențelor în domeniul managementului resurselor umane exercitate de către comandanții/șefii structurilor militare, flexibilizarea încadrării unor tipuri specifice de funcții, actualizarea condițiilor de participare la anumite forme de pregătire și instituirea unor reguli temporare privind ocuparea posturilor permanente în străinătate, în vederea extinderii bazei de selecție și asigurării personalului pentru încadrarea acestora.

Totodată, au fost amendate prevederile actelor normative specifice pentru o mai bună valorificare a experienței profesionale dobândite și a rezultatelor obținute la evaluarea profesională anuală de către cadrele militare, inclusiv prin identificarea posibilităților de menținere în activitate a cadrelor militare clasate „apt limitat", în posturi compatibile cu starea lor de sănătate.

Pe de altă parte, viziunea de transformare și dezvoltare a sistemului militar a impus abordarea unor aspecte dintr-o nouă perspectivă, ceea ce a determinat elaborarea unor proiecte noi.

Principalul proiect de anvergură derulat în anul 2021 a vizat o nouă *Lege privind statutul cadrelor militare,* având drept obiectiv major elaborarea unui nou cadru normativ care guvernează exercitarea profesiei militare, pentru crearea premiselor de reconfigurare și aplicare ulterioară a unui sistem integrat și eficient de management al resurselor umane, care să răspundă exigențelor îndeplinirii obiectivelor organizaționale. Coordonatele acestui proiect vizează

creșterea prestigiului și demnității profesiei militare și centrarea mobilității profesionale pe nevoile instituționale.

Proiectul a fost elaborat prin consultarea și cu participarea specialiștilor din cadrul structurilor Ministerului Apărării Naționale și din celelalte instituții de apărare, ordine publică și securitate națională, fiind însușit la nivelul tuturor structurilor implicate. Ca urmare a observațiilor și propunerilor formulate în etapa de transparență decizională, proiectul a fost reanalizat și consolidat, în cadrul unor întâlniri de lucru succesive, de către o comisie mixtă constituită din reprezentanți ai instituțiilor coinițiatoare și ai structurilor asociative ale cadrelor militare în rezervă și în retragere, iar în prezent parcurge etapa de reavizare internă.

Subsecvent și circumscris, a fost elaborat și un proiect de *Ghid al carierei militare*, cu prevederi referitoare la evoluția progresivă și etapizată în carieră, pe trasee distincte, pe corpuri și tipuri de arme sau servicii, potrivit nevoilor instituției militare, într-o abordare care să genereze, în timp, realizarea corelației între gradul titularului și gradul funcției. Mai departe, a fost elaborat proiectul unor noi norme de ierarhizare și selecție a cadrelor militare în vederea evoluției în carieră, cu prevederi clare și sistematizate privind criteriile de ierarhizare, care să crească obiectivitatea în procesul de selecție.

Totodată, a fost elaborat proiectul unor noi norme de definire a funcțiilor, care stabilesc și ierarhizează în mod unitar principalele tipuri de funcții, corelat cu nivelul ierarhic al structurilor, stabilesc dimensionarea și corespondența între entitățile organizaționale și uniformizează organizarea structurilor similare. În plus, a fost întocmit și un proiect de *Nomenclator* pentru corelarea și actualizarea armelor, serviciilor și specialităților militare, raportat la formarea profesională a personalului, tehnica militară și echipamentele existente și care urmează să intre în dotare, respectiv la necesitatea sprijinirii acțiunilor autorităților în situații de urgență și de criză.

În anul 2021, una dintre preocupări a vizat adaptarea cadrului normativ din domeniul rezervei de personal la realitățile și la cerințele specifice domeniului militar, pentru adoptarea unor măsuri eficiente de menținere cantitativă și calitativă a rezervei de mobilizare, prin propunerea de introducere a „serviciului militar voluntar în termen", flexibilizarea posibilităților de instruire a rezervei operaționale pe timp de pace și creșterea atractivității serviciului militar în calitate de rezervist voluntar.

IV.4. **Managementul educației militare**

În perioada analizată, învățământul militar a continuat să aibă ca obiectiv primordial armonizarea programelor educaționale cu nevoile structurilor beneficiare, prin corelarea și completarea educației formale cu cea informală și nonformală, pentru formarea liderilor militari educați și instruiți, capabili să opereze în medii întrunite și multinaționale, în măsură să-și asume riscuri, să identifice punctele sau zonele critice și să implementeze schimbarea.

Astfel, a continuat procesul de elaborare, avizare și aprobare a actelor normative specifice având ca obiect reglementarea managementului educațional militar, în vederea eficientizării proceselor asociate, fiind elaborată și aprobată, pentru prima dată în ultimii 30 de ani, *Concepția modernizării și dezvoltării învățământului militar în perioada 2021-2026 și în perspectivă până în anul 2030*, pentru care au fost deja puse în aplicare măsuri de implementare, prin introducerea predării limbii engleze în regim intensiv în colegiile naționale militare, includerea personalului didactic din colegiile naționale militare în grupuri de lucru constituite la nivel național, proiectarea extinderii graduale, de la 3 la 4 ani, a programelor de studii universitare militare de licență și introducerea obiectivelor și evaluărilor de etapă la programele de formare continuă, pe baza criteriilor și baremelor incluse în planurile de învățământ.

Tot pe linia eficientizării procesului educațional a fost elaborat un proiect de modificare și completare a Legii educației naționale nr. 1/2011, pentru reglementarea statutului instructorilor militari și actualizarea conținutului angajamentelor semnate la înmatriculare de către candidații admiși în unitățile și instituțiile de învățământ preuniversitar și superior.

Din punct de vedere structural, evidențiem autorizarea de funcționare provizorie, premergătoare acreditării la nivel național, pentru Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri de Logistică „Gheorghe Lazăr" Chitila și înființarea Școlii de Instruire pentru Apărare Antiaeriană „General de brigadă Ion Bungescu" Capu Midia.

Din perspectivă funcțională, procesele educaționale s-au desfășurat pe baza planurilor de școlarizare și, respectiv, de perfecționare a pregătirii cadrelor militare, iar activitățile didactice și de instruire au urmat calendarul și planurile proprii stabilite de către fiecare unitate și instituție de învățământ. În plus, toate unitățile și instituțiile de învățământ au fost cuplate la platformele ILIAS ale Universității Naționale de Apărare „Carol I", iar cele de învățământ superior militar și-au dezvoltat platforme proprii de e-learning, utile atât pentru diseminarea rapidă a conținutului, cât și drept alternativă de desfășurare a proceselor educaționale în contextul pandemic actual.

Din punct de vedere statistic, în anul 2021 au fost înregistrați 482 de absolvenți ai studiilor liceale în cadrul colegiilor naționale militare și 1.992 de absolvenți ai studiilor universitare și postliceale pentru formarea cadrelor militare. În prezent, în sistemul educațional militar sunt înmatriculați peste 2.300 de elevi în colegiile naționale militare, peste 3.500 de studenți militari la programele de studii de licență pentru formarea ofițerilor și peste 1.600 de elevi la programele de studii postliceale pentru formarea maiștrilor militari și subofițerilor. Un indicator important al nivelului pregătirii elevilor din colegiile naționale militare îl reprezintă rata de 99,8% privind promovarea examenului național de bacalaureat în anul 2021.

În anul de instruire 2020-2021, la nivelul structurilor de formare profesională continuă s-au pregătit peste 9.000 de cursanți din rândul personalului militar și civil, dintre care 65% reprezintă absolvenți ai unui program de formare inițială sau ai unui curs de carieră.

Sub aspectul cooperării interinstituționale în domeniul educațional, Ministerul Apărării Naționale a încheiat, în concordanță cu reglementările naționale și specifice părților semnatare, noi acorduri de colaborare cu Serviciul de Protecție și Pază și Serviciul de Telecomunicații Speciale.

De asemenea, ministerul colaborează activ în implementarea proiectului *România Educată*, prin asumarea implicării efective în 5 din cele 12 domenii prioritare de acțiune:

- cariera didactică și parcursul profesional;
- managementul și guvernanța sistemului de educație;
- curriculum și evaluare centrate pe competențe;
- alfabetizarea funcțională;
- învățământul universitar.

Pe plan internațional, în cadrul grupului de lucru constituit la inițiativa Colegiului European de Securitate și Apărare, a fost elaborat *Cadrul calificărilor sectoriale pentru ofițeri*, subsecvent fiind constituit Comitetul executiv al acestui

cadru sectorial, cu rol de sprijin al implementării la nivel național, începând cu anul 2022, pentru fiecare stat membru al Uniunii Europene care își manifestă opțiunea în acest sens.

Cercetarea științifică în instituțiile de învățământ superior militar s-a desfășurat în scopul îndeplinirii misiunii învățământului de a genera cunoaștere, prin valorificarea potențialului de creație, dezvoltare și inovare, individual și colectiv, al personalului didactic și al studenților. La nivelul fiecărei instituții, activitatea de cercetare științifică s-a realizat intercondiționat cu procesul educațional, într-o concepție unitară, stabilită prin *planurile de cercetare științifică*, cele mai semnificative proiecte fiind inițiate de către Universitatea Națională de Apărare „Carol I" în cadrul *Planului național de redresare și reziliență*, respectiv Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă" în cadrul *Planului sectorial de cercetare-dezvoltare al Ministerului Apărării Naționale*.

Astfel, unitățile și instituțiile de învățământ militar și structurile de formare continuă nonuniversitară au fost în măsură să îndeplinească obiectivele generale și specifice stabilite, dispunând de capacitatea instituțională necesară organizării și desfășurării în bune condiții a programelor de studii acreditate și autorizate să funcționeze provizoriu.

IV.5. **Instrucția și exercițiile în anul 2021**

În anul 2021, instrucția și exercițiile s-au planificat și desfășurat în scopul asigurării capacității de acțiune a forțelor în context aliat și interinstituțional, în vederea susținerii programelor de înzestrare, îndeplinirii angajamentelor asumate la organismele internaționale și asigurării continuității strategice în cadrul NATO și UE.

Restricțiile aferente pandemiei de COVID-19 în timpul stării de alertă nu au afectat în mod decisiv redimensionarea planurilor cu principalele activități.

În cadrul instruirii teoretice a personalului de comandament s-a pus accent pe cunoașterea situației de securitate, a cadrului legal și normativ specific și perfecționarea deprinderilor practice specifice parcurgerii procesului de planificare a operațiilor. Evaluarea nivelului de pregătire teoretică a personalului într-o manieră obiectivă și cuantificabilă a fost asigurată de intrarea în exploatare a aplicației informatice EVALMIL.

Procesul de instrucție inițială pentru formarea soldaților profesioniști și a rezeriștilor voluntari s-a concretizat, în anul 2021, în formarea a 1.913 soldați profesioniști, în două serii de instruire, precum și în instruirea inițială a unei serii de 145 de soldați și gradați rezerviști voluntari.

Intrarea în înzestrarea Armatei României a sistemelor PATRIOT și HIMARS, precum și a altor categorii de tehnică de luptă presupune adaptarea continuă a măsurilor specifice domeniului instruire.

Pe parcursul anului 2021 pregătirea AR a vizat asigurarea unei game variate, continue și vizibile de exerciții naționale și multinaționale pe teritoriul României și participarea la exerciții în afara teritoriului național, fiind planificate și desfășurate 97 de exerciții naționale (de la nivel batalion/similar în sus), la care au participat 11.000 de militari și 2.150 de mijloace tehnice, precum și 110 exerciții multinaționale (61 pe teritoriul național și 59 în afara teritoriului național), la care au participat 17.978 de militari români cu 1.272 de mijloace tehnice și 8.414 militari străini cu 432 de mijloace tehnice.

Exercițiul de nivel operativ DACIA 21 LIVEX, eveniment major de instruire al anului 2021, s-a desfășurat în toate mediile și spațiile luptei armate (aerian, terestru, maritim-fluvial, cibernetic) și a conectat 21 de exerciții naționale/multinaționale, în 16 locații, cu participarea a 16 națiuni aliate și partenere, 15.423 de militari (9.903 militari români și 5.340 de militari din state aliate/partenere) și 1.795 de mijloace tehnice (1.032 tehnică românească și 763 tehnică străină).

Un context favorabil creșterii nivelului de instruire a personalului de stat major, din punctul de vedere al procesului de planificare/execuție a operațiilor și al parcurgerii proceselor operaționale în cadrul unei operații majore, desfășurate în context aliat, l-a constituit participarea la procesul de planificare a evenimentelor de instruire STEADFAST DEFENDER 21 și US DEFENDER EUROPE 21.

Totodată, au fost intensificate eforturile pentru dezvoltarea capabilităților de instruire prin simulare, în scopul instruirii în condițiile operațiilor din mediul urban.

O prioritate pentru asigurarea unei prezențe continue și consistente a forțelor armate ale statelor membre NATO în regiunea Mării Negre a constituit-o implementarea Programului de instruire consolidată la nivel întrunit/CJET[9], prin participarea la exerciții și activități de instruire comune.

În domeniul medical, prezența la instrucție a fost una foarte bună, întrucât personalul medical execută instruire prin practicare, prin desfășurarea actului medical în sine.

Dezvoltarea cadrului normativ specific domeniului instruire s-a axat pe mai multe direcții, în special prin identificarea măsurilor adecvate pentru modernizarea/optimizarea instruirii și a modului de evaluare a nivelului acesteia, intensificarea instruirii, asigurarea dezvoltării/modernizării armelor și specialităților, precum și modernizarea și eficientizarea procesului de pregătire teoretică a personalului militar.

În anul 2021, în pofida restricțiilor impuse de contextul pandemic, AR deține un nivel de instruire ce permite îndeplinirea misiunilor.

IV.6. **Nivelul capacității de luptă**

Continuarea procesului de creștere a capacității de luptă a AR în vederea executării acțiunilor și misiunilor de supraveghere și avertizare timpurie, descurajare și contracarare a întregului spectru de acțiuni agresive (convenționale, neconvenționale, inclusiv hibride), în scopul apărării independenței, suveranității și integrității teritoriale a României, prin efort național, aliat și/sau coaliție, a fost obiectivul prioritar al Statului Major al Apărării (SMAp) pentru anul 2021.

În scopul consolidării eșalonate a capacității de luptă a unor unități și mari unități din structura de forțe a Armatei României (SFAR) până în trimestrul IV/2024, în trimestrul II din anul 2021 au fost elaborate și puse în aplicare ordinele șefului SMAp, fundamentate prin consultarea directă a categoriilor de forțe și comandamentelor, cu concursul structurilor din compunerea și subordinea SMAp. Prin consolidarea etapizată a capacității de luptă a unităților (U)/marilor unități (MU) vizate, la nivelul SFAR se asigură un set de capabilități necesare declanșării reacției imediate și oportune la întreg spectrul de amenințări convenționale și neconvenționale, respectiv sprijinului populației și autorităților statului.

În perspectivă, avem în vedere pentru anul 2022 promovarea pentru aprobare, printre altele, a noilor *Instrucțiuni pentru executarea alertei de luptă, asigurarea reacției imediate și ridicarea capacității de luptă*, respectiv cele privind *organizarea și conducerea serviciului de luptă permanent*, a *Concepției de apărare CBRN în Armata*

[9] Combined Joint Enhanced Training.

României și a *Concepției de integrare a cooperării civili-militari la nivel național.*

Operația de apărare strategică poate fi executată cu întreaga SFAR, conform organizării de război, după executarea ridicării graduale a capacității de luptă și mobilizare, completarea operativă a stocurilor în scopul creșterii duratei de desfășurare a acțiunilor de luptă și achiziția, în regim de urgență, din producție internă sau din import, a unor categorii de echipamente.

IV.7. **Stadiul derulării programelor de înzestrare**

Ministerul Apărării Naționale din România a demarat programele de modernizare a sistemelor sale de armament în urmă cu 20 de ani, iar acest proces a continuat de-a lungul anilor prin demararea de noi programe de înzestrare, care au avut ca scop asigurarea de noi sisteme și echipamente militare menite să îndeplinească cerințele operaționale ale categoriilor de forțe ale Armatei României. Aceste programe de înzestrare sunt destinate să înlocuiască sistemele de armament fabricate înainte de anul 1989 cu sisteme de armament modern cel puțin echivalente sau similare cu cele utilizate în țările membre NATO și UE. Interoperabilitatea cu sistemele de armament ale țărilor membre NATO, precum și respectarea standardelor NATO sunt cerințe obligatorii în cadrul procesului extins de modernizare a sistemelor și echipamentelor categoriilor de forțe ale Armatei României.

În anul 2021 a fost obținută aprobarea prealabilă a Parlamentului României pentru inițierea procedurilor de atribuire a contractelor aferente a 10 programe de înzestrare cu tehnică militară. De asemenea, Parlamentul României a aprobat în luna decembrie achiziția pachetului de 32 de avioane de la Guvernul norvegian, asigurându-se astfel continuarea activităților pentru *Dezvoltarea capabilității operaționale aeriene - Avion multirol al Forțelor Aeriene.*

Direcția generală pentru armamente a derulat proceduri de achiziții publice destinate să asigure categoriilor de forțe ale Armatei României muniții, sisteme optice și optoelectronice, armament calibru mic, echipament pentru protecție balistică ș.a.

În cadrul procesului de transformare și dezvoltare a forțelor Armatei României care să permită asigurarea capabilităților de descurajare credibile în concordanță cu planurile de apărare și de răspuns gradual elaborate la nivel național și la nivelul Alianței, precum și pentru îndeplinirea, la termenele planificate, a angajamentelor militare asumate pe plan internațional, au fost create condițiile pentru inițierea și derularea unor programe de înzestrare pentru sistemele de armamente și echipamente majore, și anume:

- activități specifice de management pentru 12 programe de înzestrare cu contracte de achiziție în derulare;
- activități specifice de management pentru 21 de programe de înzestrare aflate în etapa de fundamentare.

În anul 2021 a continuat abordarea cu prioritate a programelor de înzestrare implicate în implementarea țintelor de capabilități din dotarea structurilor cuprinse în angajamentele față de NATO sau a structurilor în curs de operaționalizare, precum și a celor solicitate de categoriile de forțe, cu contracte în derulare, cu proceduri de atribuire inițiate sau care erau complet pregătite din punct de vedere tehnic și urmau a fi inițiate în momentul alocării resurselor financiare.

În perioada următoare vor continua demersurile pentru derularea programelor de înzestrare inițiate, precum și pentru pregătirea inițierii și derulării altor programe de înzestrare în vederea asigurării de noi capabilități structurii de forțe ale Armatei României.

IV.8. **Sprijinul acordat autorităților publice (centrale și locale) în gestionarea situațiilor de urgență**

Pentru a răspunde solicitărilor din partea autorităților administrației publice centrale și locale, în baza funcțiilor de sprijin repartizate, Centrul operativ pentru situații de urgență al Ministerului Apărării Naționale a continuat să desfășoare activități menite să pregătească și să coordoneze forțele și mijloacele necesare.

În acest sens, SMAp, prin Centrul Național Militar de Comandă - Nucleu/CNMC (N), a contribuit la realizarea cooperării structurilor Ministerului Apărării Naționale cu structurile similare din cadrul autorităților administrației publice centrale și al altor instituții, pentru pregătirea în comun în domeniul managementului crizelor. Astfel, în cursul anului 2021 au fost efectuate demersurile pentru constituirea și operaționalizarea echipei interinstituționale de acțiune în situații de criză, care își desfășoară activitatea în fazele inițiale ale procesului de management integrat al crizelor și asigură fundamentarea deciziei la nivelurile politic și militar strategic. Pe parcursul anului 2021, echipa interinstituțională de acțiune în situații de criză a fost activată în format restrâns, în scopul coordonării activităților pentru evacuarea cetățenilor români din Afganistan, ca urmare a tensionării climatului de securitate din proximitatea României.

În scopul prevenirii și combaterii efectelor pandemiei de COVID-19, Centrul operativ pentru situații de urgență al Ministerului Apărării Naționale a executat activități specifice 24/7, pentru: monitorizarea situației epidemiologice la nivel național și la nivelul Ministerului Apărării Naționale, în scopul informării oportune a factorilor de decizie privind evoluția situației, activitățile desfășurate și misiunile executate în sprijinul autorităților administrației publice centrale și locale, coordonarea activității Grupei de coordonare a vaccinării/GCV/Ministerul Apărării Naționale și a Grupei de răspuns în situații de urgență/GRSU/Ministerul Apărării Naționale, precum și coordonarea acțiunilor de sprijin executate de către forțele și cu mijloacele Ministerului Apărării Naționale, potrivit misiunilor stabilite, conform legislației în vigoare și planurilor și protocoalelor încheiate.

Prin activarea Grupei de răspuns la situații de urgență și a Grupei de coordonare a vaccinării, la nivelul Ministerului Apărării Naționale s-a executat coordonarea/monitorizarea structurilor tip call center în funcție de evoluția situației epidemiologice și a solicitărilor, s-a participat activ la campania de vaccinare împotriva COVID-19 prin constituirea a 60 de centre de vaccinare în rețeaua sanitară proprie și a 7 depozite pentru stocarea vaccinurilor, precum și punerea la dispoziția autorităților administrației publice centrale și locale a unor pachete de forțe, pe trei urgențe, totalizând 13.700 de militari și peste 1.000 de mijloace tehnice.

În scopul rezolvării situațiilor apărute în dinamică, Centrul operativ pentru situații de urgență al Ministerului Apărării Naționale s-a relaționat permanent cu Centrul Național de Conducere Integrată/CNCI, cu Comitetul Național de Coordonare a Activităților privind Vaccinarea/CNCAV și cu Centrul Național de Conducere și Coordonare a Intervenției/CNCCI al MAI.

V. **CADRUL NORMATIV SPECIFIC DOMENIULUI APĂRĂRII**

V.1. **Activitatea legislativă și de asistență juridică**

Pe parcursul anului 2021, activitatea legislativă a presupus acțiuni complexe care s-au circumscris, în principal, aceloraşi cerințe și norme procedurale din anul precedent. Demersurile legislative cele mai importante inițiate de instituția militară în anul 2021 au fost:

1. Legea nr. 9/2021 pentru ratificarea Memorandumului de înțelegere între Guvernul României și Organizația Națiunilor Unite (ONU) privind contribuția cu resurse la misiunea multidimensională integrată de stabilizare în Mali (MINUSMA), semnat la New York la 30 martie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 272 din 18 martie 2021.

În sprijinul eforturilor ONU de menținere a păcii, România a dislocat un detașament de elicoptere militare de transport în cadrul misiunii multidimensionale integrate de stabilizare în Mali. Astfel, prin demersul legislativ s-a creat cadrul legal în vederea rambursării costurilor misiunii de către ONU și s-au stabilit termenii și condițiile administrative, logistice și financiare care privesc furnizarea de personal, echipament și/sau servicii în sprijinul operațiunilor sub egida ONU.

2. Legea nr. 17/2021 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul apărării naționale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 254 din 12 martie 2021.

Demersul legislativ a modificat mai multe acte normative în domeniul apărării, în scopul asigurării unui tratament echitabil de acordare a drepturilor financiare tuturor categoriilor de personal care participă la misiuni și operații în afara teritoriului statului român.

3. Legea nr. 30/2021 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 36/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru adoptarea unor măsuri pe timpul stării de urgență instituite prin Decretul Președintelui României nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 258 din 15 martie 2021.

Demersul legislativ aprobă cu modificări *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 36/2020*, act normativ care vizează măsuri în domeniul gestionării raporturilor de serviciu ale cadrelor militare pentru situațiile de instituire a stării de urgență, stării de asediu sau a stării de război și în situația declarării mobilizării, cu referire la conduita profesională ce trebuie avută în diferite situații care impun absența de la serviciu, precum și pentru extinderea situațiilor în care cadrele militare nu pot fi trecute în rezervă pe perioada stărilor excepționale.

4. Legea nr. 37/2021 pentru realizarea „Capabilității de luptă împotriva navelor de suprafață", aferentă programului de înzestrare „Sistem de instalații mobile de lansare rachetă antinavă" (SIML), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 263 din 17 martie 2021.

Prin această inițiativă legislativă s-a aprobat realizarea *„Capabilității de luptă împotriva navelor de suprafață"*, aferentă programului de înzestrare *„Sistem de instalații mobile de lansare rachetă antinavă" (SIML)* prin atribuirea Guvernului S.U.A. de către Guvernul României a contractelor de tip LOA pentru achiziția sistemului de instalații mobile de lansare rachetă antinavă.

5. Legea nr. 115/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 270/2015 privind Statutul rezerviștilor voluntari, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 468 din 5 mai 2021.

Adoptarea demersului legislativ a creat premisele pentru creșterea atractivității serviciului militar în calitate de rezervist voluntar, prin majorarea nivelului de remunerare a acestei categorii (majorarea remunerației acordate în perioada în care rezerviștii voluntari nu participă la instruire de la 10% la 30% din solda de funcție) și prin eliminarea unor obligații și restricții.

6. Legea nr. 199/2021 pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul României și Cabinetul de Miniștri al Ucrainei privind cooperarea în domeniul tehnico-militar, semnat la București la 5 septembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 712 din 19 iulie 2021.

Adoptarea demersului legislativ a creat premisele pentru achiziția de armament și de tehnică militară în cadrul proiectelor comune dintre cele două țări, producția de armament și tehnică militară, reparația și modernizarea armamentului, tehnicii militare, precum și furnizarea unor servicii în domeniul tehnico-militar.

7. Legea nr. 278/2021 pentru modificarea Legii nr. 168/2020 pentru recunoașterea meritelor personalului participant la acțiuni militare, misiuni și operații pe teritoriul sau în afara teritoriului statului român și acordarea unor drepturi acestuia, familiei acestuia și urmașilor celui decedat, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1148 din 2 decembrie 2021.

Prin adoptarea demersului legislativ s-a reglementat posibilitatea acordării indemnizației și pentru urmașii personalului decedat ca urmare a participării la acțiuni militare, misiuni și operații care realizează venituri lunare mai mari de 50% din câștigul salarial mediu brut.

8. Legea nr. 283/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 122/2011 privind regimul armelor, dispozitivelor militare și muniițiilor deținute de Ministerul Apărării Naționale și de forțele armate străine pe teritoriul României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1161 din 7 decembrie 2021.

Prin adoptarea proiectului de lege s-a actualizat cadrul legal pentru combaterea activităților neautorizate ale dronelor, introducându-se în corpul legii conceptul de *dronă* și sintagma *echipament radioelectric*. De asemenea, s-a creat cadrul legal astfel încât personalul Ministerului Apărării Naționale care execută misiuni de protecție a obiectivelor militare să facă uz de armă și să utilizeze dispozitivele militare din dotare împotriva dronelor care comit un act ostil.

9. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 70/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 384/2006 privind statutul soldaților și gradaților profesioniști, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 664 din 30 iunie 2021.

Adoptarea demersului legislativ a creat condiții identice acordării compensației lunare pentru chirie soldaților și gradaților profesioniști în mod similar cadrelor militare.

10. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 47/2021 pentru completarea art. 1 din Legea nr. 49/1991 privind acordarea de indemnizații și sporuri invalizilor, veteranilor și văduvelor de război, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 586 din 10 iunie 2021.

Actul normativ vizează acordarea către categoria de persoane prevăzute de Legea nr. 49/1991 privind acordarea de indemnizații și sporuri invalizilor, veteranilor și văduvelor de război a unei indemnizații de gratitudine în valoare de 50% din câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat aferent anului pentru care se face plata.

Asistența juridică s-a manifestat pe toate palierele, concretizându-se prin exprimarea de puncte de vedere, problematicile supuse atenției acoperind un spectru vast - resurse umane, salarizare, recunoaștere/exercițiu drepturi izvorâte din reglementările incidente domeniilor de analiză etc.

Componenta de avizare a demersurilor propuse conducătorului instituției militare a fost exercitată prin structura de specialitate, aceasta analizând toate rapoartele

promovate ministrului apărării naționale, documente care au vizat măsuri ce urmau a fi luate de conducerea ministerului în diferite domenii de activitate, precum probleme de resurse umane, aspecte financiare și bugetare, implicarea Ministerului Apărării Naționale în diferite activități comune cu societatea civilă, rezultatul unor cercetări, colaborarea cu alte instituții din sistemul național de apărare etc., structura avizelor astfel exprimate urmărind respectarea condițiilor de legalitate cerute de normele juridice aplicabile materiei în cauză.

Din totalul rapoartelor expertizate, majoritatea au primit aviz favorabil, o parte a acestora fiind avizate cu observații și propuneri, un număr redus având avize nefavorabile sau note și puncte de vedere prin care au fost semnalate neregulile constatate și calea legală de urmat (acestea din urmă fiind restituite inițiatorului, în vederea refacerii documentului promovat).

Totodată, s-a asigurat reprezentarea Ministerului Apărării Naționale în fața Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, în dosarele supuse analizei respectivei autorități. Din categoria persoanelor care se adresează acestei instituții fac parte atât cadre militare în activitate și rezervă, cât și personal din afara sistemului militar.

Un alt segment important al asistenței juridice l-a reprezentat activitatea de avizare a actelor normative specifice, o activitate diversă și care a acoperit întreaga arie de responsabilitate a instituției militare, pe parcursul anului 2021 fiind transmise, în vederea analizării și avizării, proiecte atât în procedura standard, cât și în regim de urgență.

De asemenea, au fost supuse expertizei de specialitate concepții și protocoale, s-au elaborat puncte de vedere și avize prin care s-a urmărit corecta transpunere, la nivelul instituției militare, a normelor juridice de nivel superior.

La data de 31.12.2021, pe rolul instanțelor de judecată se aflau înregistrate aproximativ 1.500 de cauze în care Ministerul Apărării Naționale a avut calitate procesuală, dintre acestea o treime fiind gestionate de către Secția procese București, iar majoritatea volumului reprezentând efortul Centrului de asigurare procesuală teritorială. Pe categorii de cauze, distingem litigii civile, de contencios administrativ, penale, litigii de muncă, pretenții, insolvență, fond funciar și litigii cu profesioniștii, soluțiile pronunțate de instanțele de judecată fiind într-un procent de peste 90% favorabile instituției militare.

V.2. **Dezvoltarea cadrului juridic al cooperării militare cu parteneri străini**

Un obiectiv prioritar urmărit a fost dezvoltarea cadrului juridic al cooperării militare internaționale cu partenerii străini. Similar anului 2020, în contextul pandemic actual, activitățile de negociere directă a documentelor bi și multilaterale derulate pe parcursul anului 2021 s-au desfășurat cu dificultate, preponderent prin corespondență. Cu toate acestea, au fost obținute rezultate concrete pe următoarele dimensiuni:

- actualizarea cadrului juridic cu statele NATO și UE, în sensul extinderii și aprofundării cooperării bilaterale și multilaterale;

- încheierea de acorduri care să contribuie la dezvoltarea cooperării în domeniul apărării cu statele vecine și partenerii regionali;

- încheierea de acorduri care să contribuie la dezvoltarea cooperării în domeniul apărării cu alte state din zone de interes pentru România;

- reglementarea statutului juridic al personalului Armatei României participant la operații de tip coaliție, desfășurate în afara teritoriului național.

VI. **ÎNDEPLNIREA OBIECTIVELOR SPECIFICE DIN ALTE DOMENII DE RESPONSABILITATE**

VI.1. **Implementarea politicilor și programelor în domeniul calității vieții personalului**

În domeniul calitatea vieții personalului armatei în activitate, rezervă și retragere, desfășurarea periodică a ședințelor *Comisiei centrale pentru probleme sociale a Ministerului Apărării Naționale* a fost influențată de restrângerea activităților cu număr mare de participanți în contextul apariției și răspândirii virusului SARS-CoV-2. Solicitările determinate de apariția unor situații personale deosebite sau a unor probleme sociomedicale au fost soluționate prin consultarea directă a structurilor cu responsabilități în domeniile respective, deciziile adoptate având aprobarea președintelui *comisiei centrale* - secretarul de stat pentru relația cu Parlamentul și calitatea vieții personalului.

Au fost organizate și desfășurate controale tematice pentru monitorizarea și determinarea corectitudinii modului de implementare a politicilor și programelor în domeniu, precum și gradul de asigurare a drepturilor care se cuvin personalului armatei, potrivit legislației specifice.

Pe parcursul anului 2021, la nivelul departamentului au fost analizate și au fost formulate puncte de vedere pentru 80 de acte normative (trei proiecte de legi, două proiecte de ordonanțe de urgență a Guvernului, două proiecte de hotărâri ale Guvernului, 50 de proiecte de ordine ale ministrului apărării naționale, 23 de alte proiecte de acte normative), precum și răspunsuri pentru 918 petiții/cereri/memorii ale personalului armatei, veteranilor de război, cadrelor militare în rezervă/retragere sau ale persoanelor din afara Ministerului Apărării Naționale.

Măsurile actuale de retenție a personalului, majoritatea acestora referindu-se la pensia de serviciu și soldă, sunt ineficiente pentru păstrarea în sistem a celor aflați la baza carierei sau în partea superioară a acesteia, fiind necesară elaborarea unor strategii, politici și reglementări eficiente de retenție a personalului, inclusiv cele specifice îmbunătățirii calității vieții personalului, în baza unor cercetări sociologice. Menționăm că Statul Major al Apărării a inițiat un grup de lucru referitor la identificarea cauzelor trecerilor în rezervă, urmând ca, în trimestrul I al anului 2022, să fie propuse unele măsuri de retenție a personalului.

Pentru activitatea desfășurată de personalul militar și personalul civil în zilele de repaus săptămânal, de sărbători legale și în celelalte zile în care, în conformitate cu reglementările în vigoare, nu s-a lucrat, s-au acordat drepturile prevăzute de legislația în vigoare în luna iunie 2017, baza de calcul fiind solda de funcție/salariul de bază cuvenită/cuvenit.

De asemenea, personalul nou-încadrat pe funcții, personalul numit/încadrat/împuternicit pe funcții, înaintat în grad, precum și personalul promovat a fost remunerat la nivelul de salarizare aflat în plată pentru funcții similare. În situația în care nu au existat funcții similare în plată, nivelul soldei de funcție/salariului de bază pentru personalul nou-încadrat pe funcții, personalul numit/încadrat/împuternicit pe funcții, precum și personalul promovat s-a stabilit prin înmulțirea coeficientului prevăzut în anexele la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, cu nivelul de 2.300 lei al salariului de bază minim brut pe țară garantat

în plată, la care s-a aplicat, după caz, gradația cuvenită corespunzătoare timpului servit în calitate de personal militar/vechimii în muncă.

În situația în care, în urma promovării în funcție, grad sau treaptă profesională ori a avansării în gradație, potrivit legii, rezultă un cuantum al soldei de funcție/salariului de bază mai mic decât cel avut la data promovării sau avansării în gradație, se păstrează cuantumul soldei de funcție/salariului de bază avut anterior promovării sau avansării în gradație.

Cuantumul compensației bănești, respectiv al alocației valorice pentru drepturile de hrană și, respectiv, valoarea financiară anuală a normelor de echipare, precum și valoarea financiară a drepturilor de echipament s-au menținut în plată la nivelul stabilit pentru luna decembrie 2018.

Indemnizațiile, compensațiile, primele, ajutoarele, plățile compensatorii, despăgubirile, compensațiile lunare pentru chirie și alte drepturi acordate potrivit actelor normative în vigoare, care nu fac parte din solda lunară brută/salariul lunar brut, s-au menținut la nivelul lunii decembrie 2018.

În domeniul asistenței personalului participant la acțiuni militare și urmașilor celor decedați, publicarea în Monitorul Oficial al României a Legii nr. 168/2020 pentru recunoașterea meritelor personalului participant la acțiuni militare, misiuni și operații pe teritoriul sau în afara teritoriului statului român și acordarea unor drepturi acestuia, familiei acestuia și urmașilor celui decedat a impus necesitatea elaborării normelor de aplicare a acesteia în Ministerul Apărării Naționale.

Ca urmare, la data de 14.01.2021 au fost publicate în Monitorul Oficial al României nr. 41/2021 Normele de aplicare în Ministerul Apărării Naționale a Legii nr. 168/2020 pentru recunoașterea meritelor personalului participant la acțiuni militare, misiuni și operații pe teritoriul sau în afara teritoriului statului român și acordarea unor drepturi acestuia, familiei acestuia și urmașilor celui decedat, aprobate prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.7/2021.

De la intrarea în vigoare a Legii nr. 168/2020 și a Normelor de aplicare în Ministerul Apărării Naționale a acesteia, au fost desfășurate activitățile necesare acordării calității de „Veteran din teatrele de operații" personalului participant care îndeplinește condițiile necesare.

Astfel, în perioada 22.01.2021 - 30.12.2021 au fost emise un număr de 131 de ordine de ministru pentru acordarea calității de veteran din teatrele de operații pentru un număr de 26.670 de persoane (5.693 ofițeri, 10.528 maiștri militari și subofițeri, 10.198 soldați-gradați profesioniști și 251 personal civil).

Sprijinul și monitorizarea personalului rănit, precum și a urmașilor celor decedați în acțiuni militare s-au realizat prin managementul de caz de către fiecare responsabil de caz, conform Dispoziției pentru aprobarea instrucțiunilor privind evidența integrată, sprijinul și monitorizarea personalului participant la acțiuni militare și urmașilor celor decedați. A fost menținut un dialog permanent cu personalul militar rănit, invalid și cu urmașii celor decedați, în vederea soluționării problemelor cu care aceștia se confruntă.

Au fost transmise felicitări, semnate de ministrul apărării naționale, adresate personalului militar rănit, precum și văduvelor și mamelor celor decedați în acțiuni militare.

În domeniul asistenței veteranilor, invalizilor și văduvelor de război, desfășurarea proiectului *Vieți centenare,* prin care se transmit, lunar, adrese către Centrul pentru Seniori al Municipiului București din cadrul Primăriei Capitalei, în vederea acordării unui premiu financiar în valoare de 5.000 lei veteranilor de război și văduvelor de război care au împlinit vârsta de 100 de ani.

Sărbătorirea, la 29 aprilie, a *Zilei veteranilor de război,* instituită prin Hotărârea Guvernului nr. 1222/2007. Cu acest prilej, în parteneriat cu Asociația *Alături de eroi,* a fost oferit drapelul tricolor, un pachet cu produse tradiționale și au fost înmânate celor 2.656 de veterani de război scrisori de mulțumire semnate de ministrul apărării naționale. Aceste cadouri și felicitări au fost transmise și celor 8 veterani de război din Republica Moldova.

Îmbunătățirea cadrului legal și instituțional prin adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 47/2021 pentru completarea art. 1 din Legea nr. 49/1991 privind acordarea de indemnizații și sporuri invalizilor, veteranilor și văduvelor de război, prin care li se acordă, lunar, invalizilor, veteranilor și văduvelor de război o indemnizație de gratitudine, neimpozabilă, în valoare de 50% din câștigul salarial mediu brut (2.690 lei/lunar).

Necesitatea integrării perspectivei de gen în Ministerul Apărării Naționale a impus elaborarea Ghidului militar privind integrarea perspectivei de gen în Ministerul Apărării Naționale, aprobat prin Dispoziția DRP 2/2021.

Conform atribuțiilor funcționale, personalul Biroului managementul problematicii de gen a organizat convocări de specialitate, la care au participat consilierii de gen desemnați la nivelul structurilor centrale și categoriilor de forțe, cei din instituțiile militare de învățământ, precum și consilierii de gen din Forțele Navale.

De asemenea, s-au executat instruiri de specialitate cu personal din cadrul Ministerului Apărării Naționale și Ministerului Afacerilor Interne desemnat să participe la misiuni în afara teritoriului național, cu personalul și studenții Academiei Forțelor Aeriene, precum și cu elevii Școlii Militare de Maiștri Militari a Forțelor Navale, numărul persoanelor instruite ridicându-se la 663.

Având în vedere contextul generat de dinamica evoluției situației epidemiologice cauzate de apariția și răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, atât la nivel național, cât și la nivel internațional, structura de specialitate din cadrul departamentului a monitorizat permanent influențele pandemiei asupra calității vieții personalului armatei, în scopul identificării disfuncțiilor și/sau problemelor cu caracter social cu care s-au confruntat atât personalul în activitate, cât și cadrele militare în rezervă și retragere.

Personalul militar și civil care are calitatea de părinți și care își desfășoară activitatea pe teritoriul României, în situația limitării sau suspendării activităților didactice care presupun prezența efectivă a copiilor în unitățile de învățământ și în unitățile de educație timpurie antepreșcolară unde aceștia sunt înscriși, în condițiile prevăzute în ordinul comun al ministrului educației și al ministrului sănătății, a beneficiat de o majorare a drepturilor salariale cuvenite, corespunzător numărului de zile lucrătoare din perioada stării de alertă și după încetarea acesteia, dar nu mai târziu de finalizarea cursurilor anului școlar 2021-2022, în cuantum de 75% din solda de funcție/salariul de bază cuvenit(ă) corespunzătoare/corespunzător unei zile lucrătoare, dar nu mai mult de corespondentul pe zi a 75% din câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat.

La nivelul Ministerului Apărării Naționale, în domeniul securității și sănătății în muncă (SSM) s-au desfășurat activități pentru elaborarea, coordonarea și controlul implementării politicilor sectoriale, în scopul protejării și apărării sănătății personalului, având-se în vedere obiective precum integrarea cadrului legislativ național, coordonarea instruirii personalului și evaluarea modului de aplicare a cadrului legislativ.

În vederea îndeplinirii obiectivelor strategice din acest domeniu, este necesară armonizarea cerințelor operaționale cu posibilitățile reale ale structurilor militare, în condițiile limitărilor, constrângerilor și restrângerilor impuse de situația internă și internațională.

Corpul de control și inspecție al MApN a analizat 20 de dosare de cercetare pe linia securității și sănătății în muncă, din care 16 au fost avizate favorabil, iar 4 au fost returnate structurilor solicitante cu precizări în vederea corectării/completării procesului-verbal și a dosarului de cercetare, celelalte fiind analizate în vederea avizării de către structurile similare cu rol de inspectorate teritoriale de muncă, conform competențelor.

De asemenea, au fost analizate 38 de memorii ale personalului din Ministerul Apărării Naționale în vederea acordării avizelor de specialitate pentru promovarea pe funcții cu atribuții în domeniul securității și sănătății în muncă.

În urma analizării informațiilor cuprinse în planurile de prevenire și protecție ale unităților militare, la nivelul Ministerului Apărării Naționale, în anul 2021 mai există 5 unități militare din subordinea/coordonarea unor structuri centrale, state majore ale categoriilor de forțe și comandamente de armă care sunt în curs de implementare a măsurilor propuse pentru normalizarea condițiilor de muncă, acestea menținându-și în continuare, potrivit legislației naționale, avizele de încadrare a locurilor de muncă în condiții deosebite pentru personalul civil.

VI.2. **Implementarea măsurilor luate de structurile Armatei României pentru prevenirea și combaterea efectelor infectării personalului cu virusul SARS-CoV-2, concomitent cu menținerea capacității de luptă a structurii de forțe și asigurarea îndeplinirii misiunilor de sprijin în situații de urgență și alertă**

Pentru creșterea capacității de acțiune și a interoperabilității în vederea limitării și combaterii răspândirii virusului SARS-CoV-2, Direcția medicală (DM) a întreprins următoarele activități:

- s-au efectuat peste 50.000 de teste RT-PCR prin intermediul Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare Medico-Militară (INCDMM) pentru testarea personalului la misiuni, a cursanților și a elevilor la începerea noului an școlar, a personalului Ministerului Apărării Naționale cu simptomatologie specifică virusului SARS-CoV-2, cu respectarea metodologiei naționale în vigoare;
- s-au executat peste 100 de misiuni de sprijin epidemiologic cu personal de specialitate pentru consiliere, triaj, recoltare probe biologice, asigurare epidemiologică;
- s-au executat peste 100 de acțiuni de dezinfecție specifică SARS-CoV-2 executate preventiv și intervenții în focar, în spațiile Ministerului Apărării Naționale, însumând o suprafață de peste 180.000 m^2.

Direcția medicală a venit în sprijinul populației/autorităților civile și prin cele șase centre regionale de depozitare organizate la nivelul spitalelor militare din județele Constanța, Dolj, Timișoara, Iași, Cluj, Brașov, 1 depozit central la INCDMM „Cantacuzino" București și 60 de centre de vaccinare ale Ministerului Apărării Naționale, din care 15 ale DM și 45 ale categoriilor de forțe ale armatei, în care au fost administrate un total de 860.710 doze de vaccin.

De asemenea, au fost puse la dispoziția autorităților civile 20 de echipe mobile de vaccinare organizate de 12 unități sanitare militare ce au vaccinat în 24 de județe, 34.662 de persoane executând misiuni cu personal medico-sanitar implicat.

Totodată, prin Direcția de Sănătate Publică Iași s-au asigurat coordonarea activității și sprijin al secției exterioare Lețcani a Spitalului de Boli Infecțioase „Sf. Paraschiva" din Iași cu personal medical echipă mixtă de la spitalele militare Focșani și Brașov.

În ceea ce privește asistența de urgență pe perioada stării de urgență și alertă datorată pandemiei cu noul coronavirus, pentru a veni în sprijinul populației și al personalului militar, DM a coordonat înființarea a cinci linii de gardă continue noi la Spitalul Universitar de Urgență Militar Central „Dr. Carol Davila", două la Spitalul Clinic Militar de Urgență Timișoara, una la Spitalul Clinic Militar de Urgență Cluj-Napoca.

În cursul anului 2021 s-au executat 1.352 de inspecții sanitare și sanitar-veterinare având drept scop verificarea implementării măsurilor epidemiologice obligatorii în vederea prevenirii și limitării extinderii infecției COVID-19 în unitățile sanitare care au structuri/spații dedicate COVID-19, în unitățile militare de învățământ și în centrele de vaccinare COVID-19 ale Ministerului Apărării Naționale. Au fost efectuate activități de supraveghere epidemiologică pentru conferințe, ceremonii, exerciții cu participare națională și internațională. În urma inspecțiilor s-au emis 329 de autorizații de funcționare, 801 vize anuale pentru autorizații și 20 de notificări de conformare proiecte construcții.

În contextul apariției cazurilor de COVID-19 în rândul personalului militar, la solicitările structurilor Ministerului Apărării Naționale s-au efectuat anchete epidemiologice, s-au realizat misiuni pentru triajul epidemiologic al militarilor introduși/repatriați în/din teatrul de operații sau misiuni externe și s-au eliberat 300 de avize epidemiologice/certificate medicale de călătorie pentru participarea la misiuni externe.

S-au efectuat peste 500 de acțiuni de recoltare probe biologice de la personalul participant la misiuni pe teritoriul național sau în afara granițelor țării, de la personalul care a fost identificat contact direct al unor cazuri COVID-19 confirmate și de la personal identificat la risc în urma evaluării contextului epidemiologic și a specificului activității desfășurate și pentru care, la recomandarea medicului epidemiolog, s-a impus testarea, de la elevi și studenți la începerea anului școlar/revenirea din vacanțe, precum și de la sportivi ai C.S.A. „Steaua", pentru testarea prin metoda RT-PCR sau cu teste antigen rapide.

Au fost efectuate 186 de acțiuni de dezinsecție (215.890 m^2), dezinfecție (180.700 m^2) și deratizare în unitățile militare, pe o suprafață cumulată de 396.590m^2.

S-au primit 11.689 de doze vaccin antigripal și au fost imunizați, conform cerințelor țărilor-gazdă, 530 de militari participanți la misiuni externe.

În cadrul exercițiilor Defender 21, Dacia 21 Livex și Steadfast Defender 21, sprijinul medical real s-a realizat cu personalul medical ce a încadrat *Modulul interinstituțional de sprijin medical din cadrul CNMC*, care a coordonat un nucleu de răspuns comandă și coordonare în cadrul DM și a încadrat cinci celule de răspuns (patru spitale militare și Centrul de Medicină Preventivă).

Asigurarea materialelor specifice combaterii și prevenirii infectării cu SARS-CoV-2 a fost coordonată de DM prin monitorizarea continuă a stocurilor și planificarea distribuțiilor.

Au fost distribuite peste 42.000.000 buc. măști de protecție respiratorie, 5.200.000 buc. mănuși de examinare, 300 tone soluții dezinfectante, 450.000 de măști FFP2, 70.000 de combinezoane etc.

VI.3. **Starea de sănătate a personalului Armatei României, asigurarea asistenței medicale, precum și modernizarea sistemului medical propriu, în corelare cu nevoile operaționale și sistemul național de sănătate**

În anul 2021 au finalizat controlul medical un număr de 55.355 de angajați, din care 43.360 cadre militare și 11.995 personal civil contractual/funcționari publici. De precizat că în situație nu au fost incluse cadrele militare a căror aptitudine în muncă a fost în curs de evaluare.

În urma efectuării controlului medical periodic executat de 74% din personalul Ministerului Apărării Naționale, procentul de diagnostic „clinic sănătos" a fost de 89%, iar un procent de 11% a prezentat diverse afecțiuni.

Pe parcursul anului 2021, unitățile sanitare din subordinea DM au efectuat 3.100 de controale medicale în vederea participării militarilor la misiuni în teatrele de operații și 6.890 de examinări medicale ale candidaților la examenele de admitere în instituțiile militare de învățământ.

Activități executate pentru evidența, monitorizarea/tratamentul și recuperarea răniților în acțiuni militare s-au realizat la nivelul compartimentului de specialitate, prin coordonarea Centrului de asistență medicală multidisciplinară pentru militarii răniți în T.O./acțiuni militare prin SUUMC „Dr. Carol Davila" și a Sanatoriului de Balneofizioterapie și Recuperare Medicală „Dr. Dimitrie Cantemir", Bălțătești, precum și a celor 10 spitale militare la nivelul cărora sunt organizate/se află în curs de organizare microstructuri (compartimente/saloane/rezerve) dedicate personalului Ministerului Apărării Naționale rănit în acțiuni militare.

Pentru a reduce riscul de răspândire a noului coronavirus, în contextul în care personalul medical care asigură efectuarea controalelor medicale din numeroase unități sanitare ale Ministerului Apărării Naționale a fost implicat în activități și misiuni specifice combaterii efectelor infecției cu noul coronavirus, la nivelul MApN a fost implementată măsura prelungirii valabilității fișelor de aptitudine. Ca urmare, au fost efectuate un număr semnificativ mai mic de evaluări comparativ cu anii precedenți, 36,44% din totalul angajaților în Ministerul Apărării Naționale.

La nivelul Ministerului Apărării Naționale, în anul 2021 existau 5 unități militare în cadrul cărora personalul civil beneficia de încadrare în condiții deosebite de muncă. Aceste structuri au obținut avizele necesare, în baza Hotărârii Guvernului nr. 1014 din 30.12.2015 privind metodologia de reînnoire a avizelor de încadrare a locurilor de muncă în condiții deosebite. În baza Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 94 din 30.08.2021 pentru modificarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, valabilitatea acestora este până la data de 01.09.2023. Până la această dată, șefii/comandanții structurilor militare implicate au obligația de a normaliza condițiile de muncă.

În domeniul securității și sănătății în muncă s-au desfășurat activități pentru elaborarea, coordonarea și controlul implementării politicilor și reglementărilor specifice Ministerului Apărării Naționale și colaborarea cu structuri similare (pe plan intern, național, european și aliat).

Comparativ cu anul 2020, în anul 2021 numărul evenimentelor pe linie de securitate și sănătate în muncă produse pe teritoriul României a crescut cu 43,58%, al persoanelor rănite cu 48,05%, iar numărul deceselor a scăzut cu 25%. În afara teritoriului național s-au înregistrat 4 evenimente, în scădere cu 50% față de anul anterior, implicit scăzând și numărul persoanelor rănite cu 63,63%. Nu s-au înregistrat decese.

VI.4. **Reprezentarea prin sport a Armatei României**

Obiectivele de performanță propuse pentru sezonul competițional 2021 au fost orientate în special spre participarea la cel mai important eveniment sportiv al anului, și anume Jocurile Olimpice de vară/Tokyo, Japonia.

Toate competițiile sportive din acest an s-au desfășurat în contextul pandemic generat de COVID-19, în condiții speciale, în baza unor protocoale sanitare orientate spre gestionarea situației sanitare la nivel mondial, care să asigure o cât mai bună cunoaștere a modului de comportare în situația concretă existentă și să conducă la protejarea tuturor participanților la activitatea sportivă.

La ediția Jocurilor Olimpice de vară - Tokyo 2021, din cadrul clubului nostru au participat 29 de sportivi, reprezentând următoarele discipline sportive: atletism (5 sportivi), box (1 sportiv), canotaj (11 sportivi), gimnastică artistică (1 sportiv), judo (1 sportiv), caiac-canoe (1 sportiv), lupte (3 sportivi), natație-înot (2 sportivi), scrimă (1 sportiv), tenis de masă (2 sportivi), iar la jocurile paralimpice tir cu arcul (1 sportiv).

Cele mai importante rezultate au fost:

JOCURILE OLIMPICE

- Medalie de aur - CANOTAJ, proba de dublu vâsle, prin sportiva RADIȘ Simona.
- Medalie de argint - SCRIMĂ, proba de spadă individual, prin sportiva POPESCU Ana Maria.
- Medalie de argint - CANOTAJ, proba de dublu rame, prin sportivul TUDOSĂ Ciprian.
- Medalie de argint - CANOTAJ, proba de patru rame, prin sportivul SEMCIUC Mugurel.
- Locul 4 - NATAȚIE-ÎNOT, proba de 200 m liber, prin sportivul POPOVICI David.
- Locul 5 - BOX, categoria 57 kg, prin sportiva NECHITA Maria Claudia.
- Locul 5 - CAIAC-CANOE, proba C2-1000 m, prin sportivul CHIRILĂ Cătălin.
- Locul 5 - TENIS DE MASĂ, proba de dublu mixt, prin sportiva SZOCS Bernadette Cynthia.
- Locul 5 - TENIS DE MASĂ, proba de echipe feminin, prin sportivele SZOCS Bernadette Cynthia și SAMARA Elisabeta.
- Locul 6 - ATLETISM, proba de aruncarea ciocanului, prin sportiva GHELBER Florentina Bianca.
- Locul 6 - CANOTAJ, proba de dublu vâsle categorie ușoară (L2x), prin sportiva BELEAGĂ Gianina Elena.
- Locul 6 - CANOTAJ, proba de opt rame cu cârmaci (8+), prin sportivele RUSU Maria Magdalena și VRÎNCEANU Ioana.
- Locul 7 - NATAȚIE-ÎNOT, proba de 100 m liber, prin sportivul POPOVICI David.
- Locul 7 - CANOTAJ, proba de opt rame cu cârmaci (8+), prin sportivii ADAM Constantin și HUC Ciprian.
- Locul 9 - CANOTAJ, proba de dublu vâsle (2x), prin sportivul PRUNDEANU Ioan.
- Locul 9 - CANOTAJ, proba de patru rame (4-), prin sportiva HEGHEȘ Mădălina.
- Locul 9 - JUDO, categoria 52 kg, prin sportiva CHIȚU Andreea Ștefania.
- Locul 11 - KAIAC-CANOE, proba C1-1.000 m, prin sportivul CHIRILĂ Cătălin.
- Locul 14 - LUPTE LIBERE, categoria 50 kg, prin sportiva VUC Emilia Alina.
- Locul 14 - LUPTE LIBERE, categoria 97 kg, prin sportivul SARITOV Albert.
- Locul 16 - GIMNASTICĂ ARTISTICĂ, proba sărituri, prin sportivul DRĂGULESCU Marian.

- Locul 16 - LUPTE LIBERE, categoria 53 kg, prin sportiva ANA Andreea Beatrice.
- Locul 17 - ATLETISM, proba de aruncarea discului, prin sportivul FIRFIRICĂ Alin Alexandru.
- Locul 17 - ATLETISM, proba de săritură în lungime, prin sportiva ROTARU Alina.
- Locul 18 - ATLETISM, proba de săritură în înălțime, prin sportiva STANCIU Daniela.
- Locul 31 - NATAȚIE-ÎNOT, proba de 50 m liber, prin sportiva COSTEA Bianca Andreea.
- Locul 33 - ATLETISM, proba de 1500 m, prin sportiva BOBOCEA Claudia.
- Locul 35 - NATAȚIE-ÎNOT, proba de 100 m liber, prin sportiva COSTEA Bianca Andreea.
- Locul 40 - NATAȚIE-ÎNOT, proba de 50 m liber, prin sportivul POPOVICI David.

JOCURILE PARALIMPICE

- Locul 16 - TIR CU ARCUL, proba arc olimpic, prin sportivul PĂTRU Gabriel.

Pe parcursul anului 2021, cel mai titrat club sportiv al României a obținut, de asemenea, rezultate notabile în cadrul competițiilor organizate pe plan internațional și național la campionatele mondiale și europene, campionatele naționale, Cupa României, campionatele balcanice, la toate categoriile de vârstă - seniori, tineret și juniori.

Zestrea de medalii a clubului militar a fost îmbogățită de următoarele rezultate:

- La campionatele mondiale: 21 de medalii.
- La campionatele europene: 43 de medalii.
- La campionatele balcanice: 60 de medalii.
- La campionatele naționale: 453 de medalii.
- La Cupa României: 120 de medalii.

La jocurile sportive, rezultatele obținute în sezonul competițional 2020-2021 (2021) se prezintă astfel:

DISCIPLINA SPORTIVĂ BASCHET

- Liga Națională de Baschet (seniori) - Locul X.
- Campionatul Național (juniori U 18) - Necalificare în turneu final.
- Cupa României (seniori) - Necalificat în Final Four.

DISCIPLINA SPORTIVĂ FOTBAL

- Liga a III-a seniori - Locul I în Play-Off, promovare în Liga a II-a.
- Liga Elitelor juniori U19 - Locul V.
- Liga Elitelor juniori U17 - Locul IV.
- Campionatul Național U16 - Locul II.

DISCIPLINA SPORTIVĂ HANDBAL

- Liga Națională (seniori masculin) - Locul VIII.
- Cupa României (masculin) - Locul III.

DISCIPLINA SPORTIVĂ HOCHEI PE GHEAȚĂ

- Campionatul Național (seniori) - Locul V.
- Cupa României (seniori) - Locul V.

DISCIPLINA SPORTIVĂ POLO PE APĂ

- Campionatul European (juniori U17) - Locul XI.
- Campionatul Național - seniori/masculin - Locul I.
- Campionatul Național - seniori/feminin - Locul II.
- Campionatul Național - juniori I - Locul II.
- Campionatul Național - juniori II - Locul I.
- Campionatul Național - juniori III - IV.
- Cupa României (seniori/masculin) - Locul I.
- Cupa României (seniori/feminin) - Locul I.
- Cupa Federației polo pe apă copii - Locul III.

DISCIPLINA SPORTIVĂ RUGBY

- Campionatul Național (seniori) - Locul II.
- Cupa Regelui (seniori) - competiție anulată.
- Campionatul Național (juniori U 17) - competiție anulată.
- Cupa României (juniori) - fără clasament final.

DISCIPLINA SPORTIVĂ VOLEI

- Campionatul Național - Divizia A I (seniori) - Locul IV.
- Cupa României - echipă eliminată în sferturi de finală.

Obiectivul prioritar pentru anul 2022 al clubului nostru este depistarea, selecționarea, legitimarea și pregătirea celor mai talentați juniori sau tineri sportivi care să facă obiectul strategiei de dezvoltare a activității sportive de performanță a clubului pentru finalul ciclului olimpic 2018-2022, în cazul sporturilor de iarnă, precum și a ciclului olimpic 2021-2024, pentru sporturile de vară, care să permită participarea cu succes a sportivilor proprii în loturile olimpice ale României la ediția Beijing 2022 a Jocurilor Olimpice de iarnă și creșterea ponderii sportivilor clubului în echipa României la ediția Paris - 2024 a Jocurilor Olimpice de vară.

Un alt obiectiv important al clubului este reprezentat de asigurarea condițiilor optime de pregătire (personal specializat și acces la facilitățile clubului) militarilor răniți componenți ai echipei INVICTUS - ROMÂNIA, pentru participarea la INVICTUS GAMES, Haga 2022.

Provocarea cea mai mare a perioadei următoare va fi modalitatea de susținere financiară a activității de mare performanță, iar în acest sens ne referim la identificarea resurselor bugetare și veniturilor extrabugetare necesare, dar mai ales la distribuirea judicioasă a acestora, pentru menținerea clubului în topul performanțelor naționale și internaționale, conform blazonului său istoric.

VI.5. **Activitatea de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică, invenție și inovare**

Activitățile de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare ale unităților specializate din Ministerul Apărării Naționale s-au desfășurat în anul 2021 conform nevoilor de cercetare definite și cu diverse surse de finanțare:

- bugetul Ministerului Apărării Naționale;
- bugetul Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării, fonduri europene și fonduri NATO.

Ministerul Apărării Naționale a finanțat *Planul sectorial de cercetare-dezvoltare al Ministerului Apărării Naționale* pe anul 2021 (PSCD-2021), în baza căruia au fost realizate 150 de lucrări de cercetare-dezvoltare pe baza cerințelor exprimate de către categoriile de forțe și executate de unitățile de cercetare-dezvoltare din Ministerul Apărării Naționale.

Beneficiarii finali ai lucrărilor de cercetare-dezvoltare sunt categoriile de forțe și structurile centrale ale Ministerului Apărării Naționale, rezultatele concretizându-se în 8 studii de concept, 12 prototipuri de cercetare, 16 modele experimentale și demonstratoare tehnologice, 18 activități de validare a rezultatelor obținute prin testare-evaluare, 36 de studii și documentații tehnice și alte proceduri specifice.

Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării, prin Unitatea executivă pentru finanțarea învățământului superior, a cercetării, dezvoltării și inovării (UEFISCDI), a finanțat *Planul național de cercetare, dezvoltare și inovare 2015 - 2020, PN-III*, în cadrul căruia unitățile de cercetare-dezvoltare din Ministerul Apărării Naționale au depus și au câștigat proiecte, participând în consorții de cercetare-dezvoltare, după cum urmează: centrele din cadrul Agenției de Cercetare pentru Tehnică și Tehnologii Militare (ACTTM) - 24 de proiecte, Academia Tehnică Militară „Ferdinand I" (ATM) - 19 proiecte, Universitatea Națională de Apărare „Carol I" (UNAp) - 1 proiect, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Medico-Militară „Cantacuzino" (INCDMM) - 16 proiecte, Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă" (AFAHC) - 3 proiecte, Academia Forțelor Terestre „Nicolae

Bălcescu" (AFTNB) - 1 proiect, Academia Navală „Mircea cel Bătrân" (ANMB) - 2 proiecte. De asemenea, INCDMM mai derulează 15 proiecte de dezvoltare instituțională în cadrul Programului Nucleu 2019-2022.

În cadrul PESCO, Direcția generală pentru armamente (DGArm) a promovat propuneri pentru trei proiecte CDI cuprinse în raportul comun DPAPRI/SMAp/DGArm privind „Exprimarea poziției naționale privind interesul de participare la proiectele propuse a fi lansate în cadrul celui de-al IV-lea Val PESCO".

În cadrul EDA, Academia Tehnică Militară „Ferdinand I" și ACTTM participă ca parteneri în proiectele colaborative de categorie B.

În cadrul Programului european de dezvoltare industrială în domeniul apărării (EDIDP) sunt în curs de semnare memorandumurile de colaborare pentru proiectele FITS4TOP și GEODE câștigate în competiția EDIDP 2019, la care ACTTM participă în cadrul a două consorții internaționale. De asemenea, sunt în curs de semnare acordurile de finanțare (Grant Agreement) pentru cinci proiecte EDIDP susținute de România (Ministerul Apărării Naționale/DGArm), câștigate în cadrul competiției EDIDP 2020, la care ACTTM participă ca partener în cadrul consorțiilor internaționale constituite.

În cadrul apelurilor CALL EDF 2021 au fost depuse 16 oferte de proiect declarate eligibile, pentru care șeful DGArm a semnat documentele de susținere (Letter of Intent, Letter of Support, Initial Common Requirements) pentru participarea RO (în calitate de SM UE) la competiția de proiecte EDF 2021, cu participarea entităților naționale. Etapa de evaluare se va derula (estimare) în primul semestru al anului 2022.

UNAp a depus două proiecte în cadrul *Planului național de redresare și reziliență*.

În cadrul Programului operațional Competitivitate 2014-2020, UNAp are în derulare două proiecte și ATM două proiecte.

În cadrul programului „HORIZON 2020" INCDMM are în derulare 8 proiecte și ATM are în derulare un proiect.

Personalul de specialitate din acest domeniu a diseminat rezultatele obținute prin lucrări publicate în reviste indexate (WoS, BDI) după cum urmează: UNAp - 103, ATM - 48, AFT - 39, AFA - 20, ANMB - 77, INCDMM - 17 și ACTTM 50 de articole.

De asemenea, în anul 2021, la EUROINVENT 2021 European Exhibition of Creativity and Innovation, Online - Iași, May 2021, România, ACTTM a obținut diploma și medalia de aur pentru invenția *Mobile plasma system for decontamination of waters contaminated with highly toxic compounds* (Sistem mobil de decontaminare a apelor contaminate cu componente foarte toxice).

VI.6. **Proiecte cu finanțare externă nerambursabilă**

În domeniul finanțării din fonduri europene, structurale și de investiții, precum și din alte fonduri nerambursabile, în anul 2021, în Ministerul Apărării Naționale s-a derulat proiectul *Restaurarea, reabilitarea, conservarea și amenajarea unui spațiu expozițional în cadrul Monumentului Crucea comemorativă a eroilor români din Primul Război Mondial (Monumentul eroilor „Crucea Caraiman"/ Monumentul Eroilor (Crucea) de pe Vârful Caraiman).*

Proiectul este finanțat prin Programul operațional regional 2014-2020, axa prioritară 5, prioritatea de investiții 5.1 - Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural, iar valoarea acestuia este de peste 19 milioane lei.

Contractul pentru lucrări, ordinul de începere a lucrărilor, contractul de prestări servicii de consultanță, dirigenție de șantier și supravegherea lucrărilor au fost semnate în anul 2018.

În cadrul acestui proiect, până la această dată au fost depuse la Agenția de Dezvoltare Regională Sud Muntenia 15 cereri de rambursare în sumă de peste 15,5 milioane lei.

Contractul de servicii pentru digitalizarea monumentului a fost semnat la data de 13.04.2021, iar la această dată monumentul și expoziția pot fi accesate virtual.

La data de 08.06.2021 a fost lansată, la Cercul Militar Național, monografia cu titlul „Crucea eroilor români de pe muntele Caraiman, istoric, restaurare, reabilitare, conservare".

Potrivit angajamentelor contractuale, activitatea de recepție la terminarea lucrărilor proiectului s-a finalizat în luna noiembrie.

Perioada de monitorizare a proiectului este de cinci ani de la finalizarea acestuia, perioadă în care urmează să se desfășoare activități cultural-istorice, în acord cu obiectivul general al proiectului, de promovare a istoriei și identității naționale, precum și cu obiectivele specifice, respectiv creșterea numărului de vizitatori la monument cu minimum 6% în primul an după finalizarea lucrărilor.

VI.7. **Activitatea de audit public intern și de administrare a patrimoniului ministerului**

Activitatea de audit public intern, desfășurată în anul 2021 de către Direcția audit intern (DAI) și structurile subordonate, a avut drept scop identificarea principalelor riscuri asociate funcționării sistemului militar, consilierea și sprijinirea conducerii structurilor centrale, a marilor unități și unităților militare pentru atingerea obiectivelor proprii, prin creșterea eficacității și eficienței operațiunilor patrimoniale, respectarea legislației și reglementărilor interne privind administrarea patrimoniului, precum și întărirea responsabilității manageriale.

În conformitate cu Planul de audit public intern al Ministerului Apărării Naționale pe anul 2021, Direcția audit intern și structurile teritoriale subordonate au efectuat: 131 de misiuni de audit de regularitate, două misiuni de audit de sistem, implicând 44 de unități militare, 1.460 de misiuni de audit al procedurilor de achiziție, trei misiuni ad-hoc, 37 de misiuni de audit al operațiunilor de modificare a patrimoniului imobiliar, 54 de misiuni de consiliere, din care 45 au fost la cererea ordonatorilor de credite și 173 de misiuni de verificare a implementării recomandărilor.

În cadrul misiunilor de audit public intern desfășurate în anul 2021 au fost formulate 2.756 de recomandări, însușite în totalitate de către comandanții/șefii structurilor auditate, din care 1.481 au fost deja implementate (cca 54%), celelalte fiind în curs de implementare. Totodată, în cursul anului au fost desfășurate 173 de misiuni de verificare a modului de implementare a recomandărilor, fiind verificate un număr de 5.790 de recomandări, dintre care 4.455 au fost implementate integral (cca 77%).

Recomandările formulate au vizat, în principal, corectarea disfuncțiilor constatate, prevenirea apariției acestora în viitor, precum și creșterea eficacității și eficienței actului de conducere la toate compartimentele și nivelurile ierarhice ale instituției militare.

În conformitate cu dispozițiile art. 9 din Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată, cu modificările ulterioare, la nivelul organizației militare funcționează Comitetul de audit intern al Ministerului Apărării Naționale. În anul 2021, Comitetul de audit intern al Ministerului Apărării

Naționale s-a întrunit de două ori, în cadrul unor ședințe ordinare, conform cerințelor legii.

În concluzie, în anul 2021, Direcția audit intern și-a îndeplinit misiunile în condiții de legalitate, independență și obiectivitate. Actuala organizare a direcției, precum și modul de planificare și desfășurare a activităților au asigurat respectarea cerințelor impuse de Legea nr. 672/2002, republicată, cu modificările ulterioare, ordinele ministrului apărării naționale și prevederile Standardului nr. 16 „Auditul intern" din Codul controlului intern managerial al entităților publice, aprobat prin Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 600/2018.

Situațiile financiare întocmite la data de 31 decembrie 2021 oferă o imagine fidelă a activelor, datoriilor, poziției financiare (active nete/patrimoniu net/capital propriu), precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial.

Controlul financiar preventiv propriu s-a exercitat prin viză, de regulă, de către persoane din cadrul compartimentelor de specialitate financiar-contabile desemnate în acest scop de către comandanții unităților militare.

Documentele privind operațiunile prin care s-au afectat fondurile publice și/sau patrimoniul public au fost însoțite de avizele compartimentelor de specialitate, de note de fundamentare, de acte și/sau documente justificative conform prevederilor legale în vigoare.

În anul 2021 nu s-au înregistrat cazuri de refuz de acordare a vizei de control financiar preventiv propriu.

În sprijinul evaluării modului de administrare a patrimoniului Ministerului Apărării Naționale în anul 2021, Corpul de control și inspecție a executat două inspecții, având ca teme: „Modul de gestionare a căminelor, cabanelor, sanatoriilor și a altor facilități de cazare aflate în patrimoniul Ministerului Apărării Naționale" și „Stadiul și eficiența îndeplinirii măsurilor organizatorice și administrative aprobate după inspecția specială din anul 2015 privind managementul activităților logistice de echipare și hrănire a personalului Ministerului Apărării Naționale".

În urma desfășurării primei inspecții a reieșit faptul că Ministerul Apărării Naționale administrează 126 de cămine militare, reprezentând atât cămine de unitate, cât și cămine de garnizoană. Numărul de locuri disponibile de cazare este de 12.409, din care 2.077 de locuri la căminele de categoria I de confort, 5.080 de locuri la categoria II de confort, 3.955 de locuri la categoria III de confort și 1.297 de locuri la categoria IV de confort. De asemenea, în administrarea Ministerului Apărării Naționale se regăsesc 37 de cabane, vile și sanatorii având disponibile 2.654 locuri de cazare, din care 95 de locuri la categoria I de confort, 522 de locuri la categoria II de confort, 1.943 de locuri la categoria III de confort și 94 de locuri la categoria IV de confort.

În concluzie, constatăm că în patrimoniul imobiliar al Ministerului Apărării Naționale există un număr total de 163 de locații care pot oferi 15.063 de locuri de cazare, din care 2.172 de locuri la categoria I de confort (15%), 5.602 de locuri la categoria a II de confort (37%), 5.898 de locuri la categoria III de confort (39%) și 1.391 de locuri la categoria IV de confort (9%).

La nivelul categoriilor de forțe și comandamentelor s-au elaborat planuri de reabilitare, modernizare și dotare a facilităților de cazare și recreere pe care le au în administrare. La nivelul Direcției logistice s-a întocmit un master plan prin care se dorește modernizarea căminelor militare din administrarea Statului Major al Apărării (SMAp), pentru perioada 2019-2027.

În urma desfășurării celei de a două inspecții privind managementul activităților de hrănire s-a constatat faptul că la nivelul Ministerului Apărării Naționale factorii de conducere au depus eforturi privind refacerea infrastructurii de hrănire în Armata României pentru perioada 2017-2023.

În acest sens, categoriile de forțe și comandamentele au întocmit planuri de modernizare și reabilitare, în baza cărora a început procesul de executare a lucrărilor de investiții/ reparații, unele dintre acestea fiind în curs de finalizare. Cu toate acestea, mai există unități militare unde blocurile alimentare sunt improprii pentru folosire sau sunt în proces de reabilitare.

În anul 2021, Corpul de control și inspecție a efectuat un număr de 30 de controale operative, din care 6 au vizat și aspecte privind administrarea patrimoniului Ministerului Apărării Naționale. În urma derulării activității au rezultat următoarele deficiențe: dosarele tehnice ale cazărmilor erau neactualizate, lipsa personalului specializat pentru recepția lucrărilor executate la clădirile de patrimoniu, executarea unor lucrări de reparații de slabă calitate, care au necesitat acțiuni de remediere ulterioară, întârzieri în executarea lucrărilor și neaplicarea de penalități operatorilor economici, conform clauzelor contractuale, lipsa de fermitate a managerilor de proiect.

De asemenea, a mai fost efectuat un control operativ privind evaluarea tuturor cercurilor militare de pe teritoriul național. În urma finalizării activității a reieșit faptul că la nivelul Ministerului Apărării Naționale funcționează un număr de 55 de cercuri militare, inclusiv Cercul Militar Național (7 cercuri militare de tip I, 18 cercuri militare de tip II și 30 de cercuri militare de tip III), dar la momentul controlului se desfășurau activități culturale, de educație și de reprezentare a instituției militare doar în 39 dintre ele. Un număr de 14 cercuri militare, inclusiv Cercul Militar Național, au fost atestate ca monumente istorice, ele fiind obiective turistice, de dezvoltare locală și regională. Prin activitățile desfășurate în cadrul acestora se urmărește promovarea culturii militare românești, creșterea vizibilității armatei în societate și prezentarea unor evenimente marcante din istoria militară.

La nivelul Ministerului Apărării Naționale se fac eforturi susținute pentru alocarea resurselor financiare și materiale destinate pentru modernizarea bazei materiale necesare desfășurării activităților culturale, de recreere, educație și reprezentare. În urma activității de monitorizare a propunerilor rezultate din activitățile specifice de inspecții și controale, factorii de conducere au depus eforturi pentru eliminarea deficiențelor constatate.

Ministerul Apărării Naționale are în patrimoniu un număr de 1.168 de cazărmi, aflate în zonele de responsabilitate a 5 (cinci) centre de domenii și infrastructuri, din care 130 de cazărmi sunt dezafectate ca urmare a procesului de restructurare și reorganizare a armatei și fac obiectul analizei structurilor abilitate ale ministerului în vederea stabilirii unor noi destinații și reintegrării unei părți din acestea în circuitul militar conform nevoilor structurii de forțe a armatei, respectiv valorificării în condițiile legii a celor disponibile.

În scopul protejării patrimoniului imobiliar, Direcția domenii și infrastructuri, în colaborare cu centrele de domenii și infrastructuri, au desfășurat activitățile de înscriere a imobilelor în cartea funciară, în conformitate cu prevederile Legii cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Au fost înscrise în Cartea funciară 1.140 de cazărmi (unele integral, altele parțial), reprezentând 97% din totalul cazărmilor.

Un număr de 83 de cazărmi sunt afectate parțial sau integral de litigii imobiliare și urmează a fi înscrise integral în cartea funciară după soluționarea litigiilor în instanțele judecătorești.

În anul 2021 au fost adoptate de către Guvern 33 de acte normative care au determinat modificarea patrimoniului imobiliar/efectuarea unor modificări și completări în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, astfel:

- 1 hotărâre a Guvernului privind declanșarea procedurilor de expropriere a unor imobile proprietate privată care constituie coridorul de expropriere al unei lucrări de utilitate publică de interes național în domeniul apărării;
- 9 hotărâri ale Guvernului prin care s-a aprobat înscrierea unor imobile în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și darea acestora în administrarea Ministerului Apărării Naționale;
- 3 hotărâri ale Guvernului prin care s-a aprobat transmiterea în administrarea Ministerului Apărării Naționale a unor imobile aflate în domeniul public al statului și în administrarea altor ministere/instituții ale statului;
- 9 hotărâri de Guvern prin care s-au aprobat modificări și completări în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului pentru unele imobile aflate în administrarea Ministerului Apărării Naționale;
- 7 hotărâri ale Guvernului pentru aprobarea transmiterii unor părți de imobile sau imobile aflate în domeniul public al statului, din administrarea Ministerului Apărării Naționale, în administrarea altor ministere/instituții ale statului;
- 4 hotărâri ale Guvernului pentru aprobarea transmiterii unor părți de imobile sau imobile aflate în domeniul public al statului și în administrarea Ministerului Apărării Naționale, în domeniul public local, pentru realizarea unor obiective de investiții de utilitate publică de interes local.

O problemă importantă la nivelul Ministerului Apărării Naționale specifică domeniului de activitate al Direcției domenii și infrastructuri o reprezintă asigurarea locuințelor de serviciu și de intervenție pentru personalul ministerului.

La nivelul anului 2021, necesarul de locuințe însumează un număr de 19.470 de locuințe, din care 17.522 locuințe de serviciu și 1.948 locuințe de intervenție.

Pentru diminuarea deficitului de locuințe au fost continuate procedurile cu autoritățile publice locale în vederea realizării de locuințe prin programe ale Agenției Naționale pentru Locuințe sau alte programe, pe amplasamentele unor imobile transmise integral sau parțial din domeniul public al statului și din administrarea Ministerului Apărării Naționale în domeniul public local/județean, în perioada 2008-2020, condiționat de transmiterea de locuințe pentru Ministerul Apărării Naționale.

Întrucât unele autorități publice locale nu au inițiat demersurile pentru realizarea programelor de construire a locuințelor conform obligațiilor prevăzute în actele normative de transfer, la nivelul Ministerului Apărării Naționale a fost luată decizia revenirii în patrimoniul ministerului a imobilelor transferate și stopate procedurile, astfel încât la data de 31.12.2021 mai fac obiectul verificării activităților derulate de autoritățile publice locale și județene implicate un număr de 11 hotărâri ale Guvernului pentru realizarea programelor de construire locuințe în garnizoanele Arad, Zalău, Timișoara, Alba Iulia, Tulcea, Bistrița, Botoșani, Lugoj, Brașov, Deva, reprezentând un număr de 1.688 de unități locative care revin Ministerului Apărării Naționale.

Direcția domenii și infrastructuri monitorizează situația acestor amplasamente încă din anul 2013, fiind desfășurate verificări periodice în teren și întâlniri cu reprezentanții unităților administrativ-teritoriale (semestrial), pentru stabilirea stadiului activităților derulate de autoritățile publice implicate și cele de perspectivă, în vederea ducerii la îndeplinire a obligațiilor din actele normative adoptate de Guvern.

Ca urmare a procesului de restructurare și reorganizare a armatei, o serie de construcții au fost dezafectate, deoarece nu mai sunt de utilitate armatei și prezintă risc în exploatare în condiții de siguranță. Pentru aceste construcții nu se justifică efectuarea lucrărilor de reparații capitale și au fost propuse de unitățile militare care administrează cazărmile în vederea scoaterii din funcțiune și casării acestora în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

În anul 2021 au fost adoptate de către Guvern 9 (nouă) acte normative care au aprobat trecerea din domeniul public în domeniul privat al statului a 426 de construcții și amenajări la terenuri din 107 cazărmi, în vederea scoaterii din funcțiune și casării.

O altă formă de valorificare a proprietăților imobiliare disponibile o reprezintă închirierea imobilelor sau a unor părți din acestea, în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare.

La sfârșitul anului 2021 erau încheiate 111 contracte de închiriere pentru terenuri în suprafață totală de 4.413,86 ha și construcții în suprafață construită totală de 14.859 mp.

Măsurile de eficientizare a administrării patrimoniului Ministerului Apărării Naționale luate în anul 2021 au fost:

- continuarea activităților de înscriere a imobilelor în cartea funciară în scopul protejării patrimoniului imobiliar;
- elaborarea și promovarea proiectelor de acte normative care au avut ca obiect trecerea din domeniul public în domeniul privat al statului a unor construcții și amenajări la terenuri care prezintă risc în exploatare în condiții de siguranță, în vederea scoaterii din funcțiune și casării acestora, în scopul diminuării costurilor cu utilitățile și pentru lucrările de întreținere și mentenanță a infrastructurii din cazărmi;
- elaborarea și promovarea proiectelor de acte normative pentru efectuarea unor modificări și completări în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului în scopul asigurării concordanței între inventarul centralizat aflat la Ministerul Finanțelor și evidențele unităților militare cu atribuții în administrarea cazărmilor;
- elaborarea și promovarea proiectelor de acte normative privind transmiterea unor cazărmi dezafectate din patrimoniul Ministerului Apărării Naționale către autoritățile publice locale sau în administrarea unor instituții publice, condiționat de refacerea unor facilități la cazărmile ministerului afectate de lucrări de investiții pentru realizarea unor obiective de utilitate publică de interes național;
- închirierea terenurilor și spațiilor disponibile (terenuri agricole, terenuri situate în intravilan, pășuni și clădiri) către terți pentru desfășurarea unor activități, în vederea valorificării în condițiile legii;
- apărarea patrimoniului instituției în fața instanțelor de judecată, în peste 124 de cauze - în calitate de reclamant/pârât pentru Ministerul Apărării Naționale, ca administrator al domeniului public al statului.

Activitățile de reconversie a cazărmilor disponibile, ca urmare a procesului de restructurare/reorganizare a armatei și a nevoilor Ministerului Apărării Naționale, au vizat continuarea parteneriatelor cu autoritățile administrației publice locale și cu Agenția Națională pentru Locuințe în vederea construirii de locuințe pentru personalul propriu,

precum și transferul unor imobile sau al unor părți din acestea către instituții publice pentru nevoi de interes național sau local, cu condiționări ale Ministerului Apărării Naționale unde a fost cazul.

În anul 2021, structurile subordonate Direcției domenii și infrastructuri au avut în execuție un număr de 177 de proiecte imobiliare, în diferite stadii de implementare, din care au fost finalizate și recepționate 93 de obiective de investiții, în valoare de 652.370.586 lei.

În cadrul planului de modernizare și dezvoltare a infrastructurii administrate de către Ministerul Apărării Naționale se regăsesc obiective de investiții, dintre care menționăm:

- infrastructura din baza aeriană - zona operațională în cazarma 727 Fetești - a continuat și în anul 2021;
- modernizare infrastructură în cazarma 2766 București (pentru Divizia Multinațională), unde s-au finalizat lucrările de reabilitare a pavilioanelor C - Cămin militar, Depozit CL, Stație spălare tehnică militară, Rețea electrică de joasă tensiune, Heliport, Post exchange, Parc auto și modernizare rețele de utilități;
- lucrări de infrastructură în cazarma 878 Craiova necesare funcționării Colegiului Național Militar „Tudor Vladimirescu";
- pavilion multifuncțional în cazarma 3491 București - a fost finalizat și recepționat.

În anul 2021, Direcția domenii și infrastructuri, în calitatea sa de utilizator de fonduri pentru beneficiari de lucrări și dotări, a avut aprobat un buget în valoare de 1.294.937 mii lei.

Din creditele bugetare deschise au fost efectuate plăți în valoare de 1.272.750 mii lei, rezultând o execuție de 98,29% față de bugetul aprobat.

Față de anul 2020 se constată o creștere cu 75,50% a prevederilor bugetare pentru dezvoltarea infrastructurii.

Implementarea în România a proiectelor finanțate prin Programul NATO de investiții în securitate (NSIP):

În perioada 2008-2020, Ministerul Apărării Naționale, prin Direcția domenii și infrastructuri, în calitate de autoritate în domeniu, a finalizat un număr de 30 de proiecte de infrastructură finanțate prin Programul NATO de investiții în securitate (NSIP) din cadrul pachetelor de capabilități aprobate de NATO, în cazărmi din garnizoanele Fetești, Otopeni, București, Midia, Mangalia, Timișoara și Cincu, în care sunt dislocate structuri din subordinea Statului Major al Forțelor Aeriene, Statului Major al Forțelor Navale, Statului Major al Forțelor Terestre, Comandamentului Comunicațiilor și Informaticii, în valoare totală de 75.210 mii euro, din care 51.588 mii euro finanțare NATO și 23.622 mii euro finanțare România.

În anul 2021 au fost finalizate următoarele obiective de investiție NSIP din cazarma 546 Otopeni: Platformă de încărcare-descărcare materiale periculoase (3AF35012) și Asigurare facilități de recepție (3RS35001) și din cazarma 957 Cincu: Construire turn de control poligon (3TI35005), Construire platformă pentru vehicule și pentru depozitare (3TI35013) și Construire zonă de antrenament în mediu urban (3TI35009).

În baza contractelor de execuție lucrări aflate în derulare (inițiate și continuate), în cursul anului 2021 au fost executate și decontate lucrări în valoare totală de 13.516.576 euro, din care NATO - 11.142.589 euro și ROU - 2.373.987 euro.

Obiectivele de investiție NSIP aflate în execuție în anul 2021 s-au derulat în cazărmile: 546 Otopeni - Platformă mentenanță aeronave (3AF35044), Platformă testare motoare aeronave (3AF35045), Asigurare facilități carburanți-lubrifianți pentru aeronave AGSR (3AF35046) și Asigurare facilități depozitare combustibil de aviație off-base (3PL35003), 1252 Lugoj - Asigurare depozit pentru materiale clasa a V-a (3FS35001-04), 1026 Tunari - Realizare bază de staționare temporară (3RS35002).

Documentațiile tehnico-economice TBCE aferente proiectelor NSIP din cazarma 888 Mihail Kogălniceanu (3AF35021, 3AF35022, 3AF35041, 3AF35042, 3AF35043) și din cazarma 727 Borcea (3AF35028) au fost transmise la NATO în anul 2021 și se află în etapa de analiză în vederea aprobării/autorizării. Valoarea totală estimată a proiectelor ce urmează a fi implementate în cele 2 (două) baze aeriene este de 74.078.202 euro, urmând ca valorile pe surse de finanțare NATO și din România să fie stabilite după autorizarea IC NATO.

În anul 2021 a fost încheiat contractul de prestări servicii pentru elaborarea documentației tehnico-economice TBCE pentru proiectul 3AF35023 - Asigurare facilități depozitare materiale speciale în cazarma 888 Mihail Kogălniceanu. Valoarea totală estimată a proiectului este de 9.440.000 euro, finanțare 100% NATO.

Proiecte NSIP de perspectivă (2021-2027) aprobate de către NATO, director de program: Statul Major al Forțelor Aeriene:

- realizare facilități depozitare carburanți pentru aeronave NATO - Fetești și Mihail Kogălniceanu;
- asigurare facilități operaționale în aria de responsabilitate a SACEUR - Fetești și Mihail Kogălniceanu;
- realimentare în aer - Mihail Kogălniceanu.

În trimestrul III al anului 2021 au fost autorizate de NATO proiectele NSIP (Minor works) din Portul Militar Constanța - Dana 0 din cadrul pachetului de capabilități CP 9A0910 - Asigurare facilități de andocare pentru nave NATO de dimensiuni medii - director de program: Statul Major al Forțelor Navale.

VI.8. **Prevenirea și investigarea corupției și fraudelor**

Cu privire la administrarea patrimoniului Ministerului Apărării Naționale, Direcția de prevenire și investigare a corupției și fraudelor a organizat și desfășurat, conform atribuțiilor specifice, misiuni atât de investigare, cât și de prevenire în domeniul achizițiilor publice, în domeniul angajării, lichidării, ordonanțării și plății cheltuielilor, precum și în domeniul gestionării și administrării patrimoniului ministerului, respectiv al instituțiilor aflate în subordinea sau coordonarea acestuia.

În contextul implementării măsurilor luate la nivel național și internațional pentru gestionarea fenomenului corupției, care, potrivit Strategiei naționale de apărare a țării 2020-2024, constituie un risc la adresa securității naționale, în anul 2021 au continuat activitățile specifice asigurării managementului activităților de prevenire, identificare și investigare a corupției și fraudelor, în vederea menținerii unei culturi a integrității în cadrul instituției, desfășurate de structura specializată, Direcția de prevenire și investigare a corupției și fraudelor.

În acest sens, au continuat activitățile specifice implementării măsurilor de prevenire a corupției și de transparență instituțională, Direcția de prevenire și investigare a corupției și fraudelor coordonând activitățile specifice și asigurând, la cerere, asistență și îndrumare metodologică pentru structurile din cadrul Ministerului Apărării Naționale. De asemenea, a fost asigurată legătura cu Secretariatul tehnic al Strategiei Naționale Anticorupție din Ministerul Justiției și a fost reprezentat Ministerul Apărării Naționale în cadrul reuniunilor platformei de cooperare a administrației publice centrale, parte a mecanismului de

monitorizare a implementării Strategiei naționale anticorupție 2016-2020, inclusiv cele din cadrul proiectului *Evaluarea implementării Strategiei naționale anticorupție 2016-2020 și recomandări pentru viitor,* derulat în parteneriat cu Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică.

De asemenea, după adoptarea, la finalul anului 2021, a Hotărârii Guvernului nr. 1269/2021 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție 2021-2025 și a documentelor aferente acesteia, Direcția de prevenire și investigare a corupției și fraudelor a inițiat demersurile în vederea adoptării măsurilor instituționale necesare pentru asumarea unei agende de integritate de către conducerea ministerului, precum și pentru aprobarea unui nou plan de integritate, în perioada de aplicare a documentului strategic.

În vederea aplicării Hotărârii Guvernului nr. 599/2018 pentru aprobarea Metodologiei standard de evaluare a riscurilor de corupție în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale, împreună cu indicatorii de estimare a probabilității de materializare a riscurilor de corupție, cu indicatorii de estimare a impactului în situația materializării riscurilor de corupție și formatul registrului riscurilor de corupție, precum și pentru aprobarea Metodologiei de evaluare a incidentelor de integritate în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale, împreună cu formatul raportului anual de evaluare a incidentelor de integritate, în conformitate cu dispoziția șefului Direcției de prevenire și investigare a corupției și fraudelor, la nivelul structurilor militare, a fost actualizat registrul riscurilor de corupție. Direcția de prevenire și investigare a corupției și fraudelor a coordonat și a monitorizat activitățile specifice evaluării riscurilor de corupție, asigurând, totodată, suportul practic și metodologic pentru structurile din cadrul Ministerului Apărării Naționale.

În anul 2021 au continuat acțiunile privind implementarea angajamentelor ce decurg din aderarea României la Parteneriatul pentru o guvernare deschisă *(Open Government Partnership)*. La finalul anului, Ministerul Apărării Naționale are publicate pe portalul național https://data.gov.ro un număr de 53 de seturi de date în format deschis. Setul de date cuprinzând lista militarilor români și străini decedați în timpul Războiului de Independență (1877-1878), Primului Război Mondial (1914-1918) și celui de-Al Doilea Război Mondial (1939-1945) se găsește în primele 4 cele mai descărcate seturi de date, dintre cele integrate în *European Data Portal*.

Direcția de prevenire și investigare a corupției și fraudelor a asigurat în anul 2021 punerea în practică a direcțiilor strategice prioritare de acțiune aprobate de ministrul apărării naționale, executând un număr de 139 de activități specifice, din care 42 de misiuni de investigare, 18 cercetări administrative, 19 misiuni de prevenire și 60 de activități de verificare a unor aspecte sesizate prin petiții.

Principalele aspecte documentate în cadrul activităților de investigare efectuate s-au referit la:

a) verificarea legalității procedurilor de achiziție publică și a modului de derulare a contractelor încheiate;

b) verificarea modului de gestionare și administrare a patrimoniului;

c) verificarea managementului resurselor umane;

d) verificarea activității unei comisii teritoriale de coordonare a programului de construire a locuințelor proprietate personală;

e) verificarea modului de acordare a drepturilor salariale pentru deținerea titlului științific de doctor;

f) verificarea modului de aplicare a prevederilor legale din domeniul recrutării, selecției, admiterii, ierarhizării, formării profesionale și evoluției în carieră pentru accesul/promovarea în funcții și posturi;

g) verificarea modului în care s-a organizat și desfășurat angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor la unii ordonatori de credite.

Activități importante din perspectiva protejării patrimoniului instituției au fost efectuate la solicitarea Direcției Naționale Anticorupție, Serviciul pentru efectuarea urmăririi penale în cauze privind infracțiunile de corupție săvârșite de militari, precum și a unor parchete militare teritoriale având ca obiect verificarea modului de organizare și derulare a activităților didactice, a proiectelor de cercetare și a altor activități specifice, verificarea modalității de efectuare a unor misiuni de zbor pe diverse aeronave militare, verificarea respectării dispozițiilor legale privind achiziția unor corturi de adăpostire ș.a.

De asemenea, în anul 2021 direcția a verificat, prin organizarea de misiuni specifice, sesizările unor persoane din interiorul și din afara ministerului, având ca obiect nereguli în ceea ce privește acordarea unor drepturi financiare, organizarea concursurilor pentru ocuparea unor funcții de personal civil contractual, organizarea și desfășurarea selecției pentru ocuparea unor funcții de soldat sau gradat profesionist, numiri în funcții, detașări și cursuri de avansare ale cadrelor militare etc.

Principalele aspecte documentate în cadrul activităților de cercetare administrativă s-au referit la efectuarea de cheltuieli nelegale, neeconomicoase sau eronate de mijloace bănești, neîncasarea daunelor-interese cuvenite instituției ca urmare a îndeplinirii cu întârziere a obligațiilor contractuale de către diferiți operatori economici, plata nelegală și nejustificată a unor drepturi salariale, acordarea în mod necuvenit a contravalorii compensației lunare pentru chirie unor cadre militare, precum și decontarea nelegală a unor legitimații de călătorie, neîncasarea chiriei corespunzătoare pentru spațiile puse la dispoziția unor instituții de învățământ, neîncasarea chiriei, ca urmare a exploatării fără temei legal de către terți a unui teren aflat în administrare, contravaloarea cantităților de carburanți-lubrifianți scăzute fără bază legală și pe baza unor documente întocmite fictiv etc.

Totalul prejudiciilor cercetate în anul 2021 a fost de 1.054.005,31 lei (215.103,12 euro), iar cercetările administrative au fost finalizate prin transmiterea dosarului cercetării parchetului competent, având în vedere posibilul caracter infracțional al faptelor constatate, prin emiterea de titluri executorii, în vederea recuperării pagubelor de la persoanele responsabile de producerea acestora, prin recuperarea prejudiciului pe timpul efectuării cercetării administrative sau prin constatarea imposibilității stabilirii răspunderii materiale, întrucât nu au fost îndeplinite în totalitate condițiile legale aplicabile.

În continuarea strategiei de consolidare a integrității prin măsuri de educație și conștientizare, în anul 2021 activitatea de prevenire a constituit o componentă principală a activității direcției, concretizată prin informarea permanentă a persoanelor de decizie de la toate nivelurile ierarhice cu privire la rezultatele verificărilor efectuate, concluziile și propunerile formulate, expertizarea anticorupție și antifraudă a actelor normative și reglementărilor interne care ar putea genera vulnerabilități în planul integrității instituționale și formularea de propuneri de modificare, completare sau armonizare a prevederilor acestora, după caz, organizarea mai multor misiuni de prevenire în structuri care au fost apreciate cu risc ridicat de producere a unor incidente de integritate ori prejudicii, respectiv prin participarea la sesiuni

de informare a personalului ministerului cu privire la riscurile și vulnerabilitățile de corupție și fraude.

VI.9. **Activitatea de informare și relații publice**

În anul 2021, activitatea de informare și relații publice a Ministerului Apărării Naționale s-a desfășurat integral pe coordonatele respectării dreptului la informație al cetățenilor, garantat de Constituția României, articolul 31, și ale legislației subsecvente - Legea nr. 544/2001, cu normele de aplicare subsecvente, Hotărârea Guvernului nr. 123/2002, Hotărârea Guvernului nr. 478/2016, Legea nr. 346/2006 și ordinele ministrului apărării naționale nr. MS 156/2017, nr. M 76/2016, nr. M 103/2020 și nr. M 162/2020, în deplin acord cu prevederile documentelor de linie ale Alianței Nord-Atlantice - Policy on Strategic Communications (Politica în ceea ce privește comunicarea strategică) MC 0628/2017, NATO Policy on Public Affairs (Politica NATO de afaceri publice) MC 457 (3)/2019, NATO ACO/ACT Public Affairs Handbook/2020 (Manualul NATO de afaceri publice/2020) și NATO Communication Strategy 2021 (Strategia de comunicare a NATO 2021).

Activitățile de informare și relații publice au fost planificate și desfășurate pe două paliere principale:

- comunicarea de valori - transparență, profesionalism, corectitudine, expertiză, integritate, loialitate, onestitate, inovare, respect, cooperare, sprijin și reprezentare, planificată în baza unui calendar de evenimente cu impact regional/național;

- comunicarea de criză, efectuată conform legislației naționale și celei specifice instituțiilor din Sistemul Național de Securitate.

Printr-o raportare permanentă la cerințele stării de alertă și ale managementului consecințelor pandemiei de COVID-19 au fost luate toate măsurile necesare pentru informarea corectă, completă, continuă și nediscriminatorie a audiențelor cu privire la modul de îndeplinire a responsabilităților Ministerului Apărării Naționale și, respectiv, performanțele structurilor Armatei României pe timpul îndeplinirii misiunilor curente pe teritoriul național și în teatrele de operații.

Direcția informare și relații publice (DIRP) a asigurat implementarea unei politici de informare publică preponderent foarte active, adaptată permanent la provocările mediului informațional, caracterizat de instabilitatea situației de securitate la nivel regional și global, dar și de tensiuni sociale cauzate de efectele în plan medical și economico-financiar ale pandemiei de COVID-19.

Pe parcursul anului 2021 au continuat demersurile de optimizare structurală și funcțională a trustului de presă al Ministerului Apărării Naționale, prin resubordonarea acestuia la Statul Major al Apărării și aprobarea unui nou stat de organizare, începând cu data de 1 aprilie 2021. În continuare, pentru anul în curs și în perspectivă sunt avute în vedere măsuri de creștere a atractivității produselor publicistice ale redacțiilor mass-media militare centrale și teritoriale.

Platforma *Inforadar - Portalul știrilor corecte,* administrată de DIRP, accesibilă pe site-ul central al Ministerului Apărării Naționale, reprezintă un exemplu de bună practică la nivel național, fiind un instrument util atât pentru contracararea știrilor false și a acțiunilor de dezinformare, cât și pentru educarea audiențelor prin prezentarea abordărilor NATO și UE în domeniu, a ghidului de prevenire a dezinformării și a diferitelor rapoarte, studii și articole tematice.

În circumstanțele suprasaturării mediului informațional cu știri false, informații distorsionate, articole de opinie nefundamentate, controverse și dezinformări, fenomen definit în studii de specialitate ca infodemie, sistemul militar de informare și relații publice s-a adaptat vitezei de operare a mass-media și social media, punând la dispoziția jurnaliștilor și a tuturor audiențelor, în timp util, punctele de vedere oficiale ale instituției militare, susținute de date și informații factuale, verificate.

Reprezentanții sistemului militar de informare și relații publice au continuat să cultive relații de cooperare și colaborare cu redacțiile mass-media și jurnaliștii acreditați, precum și cu partenerii de dialog din mediul online (formatori de opinie, bloggeri), încurajând asumarea responsabilităților sociale, etice și legale ale comunicării publice din partea acestor parteneri, prin respectarea normelor deontologiei profesionale, verificarea informațiilor pe care le dețin prin compararea mai multor surse și reflectarea punctelor de vedere oficiale ale instituției militare în conținutul materialelor de presă destinate diseminării publice.

Informarea publică desfășurată de Ministerul Apărării Naționale a asigurat un flux constant de informații în format multimedia - știri, comunicate și declarații de presă ale persoanelor oficiale, ale purtătorului de cuvânt și ale comunicatorilor desemnați, interviuri și documentare tematice, articole de fond în presa militară și civilă, în rețeaua de website-uri și/sau pagini în rețelele sociale administrate de structurile militare. Au fost puse astfel la dispoziția publicului datele necesare pentru înțelegerea corectă a problematicii militare, a direcțiilor de acțiune privind modernizarea Armatei României, dar și a temelor, subiectelor și evenimentelor corelate agendei NATO și UE, sprijinirea autorităților publice pentru gestionarea unor situații de urgență umanitară și asistența veteranilor de război, a văduvelor de război și a veteranilor din teatrele de operații.

Eforturile de informare publică s-au concentrat asupra prezentării modului de derulare a programelor de modernizare și de înzestrare ale Ministerului Apărării Naționale (F-16, HIMARS, Piranha V, Sistemele de rachete anti-navă ș. a), precum și asupra desfășurării exercițiilor naționale (seria de exerciții *Dacia 21 Livex*) și aliate desfășurate pe teritoriul României (Rapid Falcon, Noble Jump 21, Defender Europe 21, Junction Strike 21 ș.a.).

Produsele publicistice realizate de trustul de presă al Ministerului Apărării Naționale au contribuit la prezentarea misiunilor Armatei României și, implicit, la promovarea profesiei militare atât prin intermediul canalelor de comunicare militare (www.presamil.ro, www.mapn.ro, săptămânalul *Observatorul Militar,* paginile în rețelele sociale Facebook, Twitter, YouTube, Instagram, TikTok), cât și prin intermediul emisiunilor de radio și televiziune difuzate de posturile publice ale Societății Române de Radiodifuziune (București, Craiova, Timișoara, Reșița, Cluj-Napoca, Iași, Constanța, Brașov și Târgu Mureș) și ale Televiziunii Române (București, Cluj-Napoca).

Activitățile de informare publică au contribuit astfel la menținerea încrederii ridicate a populației în instituția militară prin informarea continuă, corectă și nediscriminatorie a audiențelor asupra rolului și misiunilor Armatei României.

Informarea internă a continuat să beneficieze de o atenție deosebită din partea conducerii Ministerului Apărării Naționale, fiind recunoscute importanța și contribuția acestui domeniu al comunicării la creșterea capacității operaționale, la consolidarea motivației, coeziunii, spiritului de corp și a moralului personalului Armatei României. În acest scop au fost întreprinse constant demersuri pentru integrarea informațiilor de interes pentru personalul militar și civil în cadrul *Platformei MApNInfo+,* administrată de DIRP, acordând o atenție deosebită actualizării frecvente a

secțiunilor privind măsurile de combatere a pandemiei de COVID-19 și derulării campaniei naționale de vaccinare împotriva coronavirusului SARS-CoV-2.

Cu regularitate, prin intermediul canalelor interne (rețeaua Intraman) și prin mass-media militare au fost transmise mesaje de interes pentru personalul militar și civil, în rezervă și în retragere, pentru elevii și studenții militari, privind dinamica proceselor legislative, drepturi și obligații, calitatea vieții, actualizarea pensiilor militare și recunoașterea meritelor participanților la misiuni pe teritoriul național și în teatrele de operații.

Informarea internă a contribuit de asemenea la creșterea rezilienței la dezinformare a personalului Ministerului Apărării Naționale prin contracararea efectelor știrilor false, atât proactiv, prin măsuri de educație în domeniul comunicării *(media literacy)*, cât și reactiv, prin difuzarea rapidă de informații oficiale, corecte și complete, privind temele și subiectele specifice narativelor subversive propagate de entități ostile.

Contribuția Ministerului Apărării Naționale la implementarea comunicării strategice naționale a constat în adoptarea de măsuri destinate conștientizării de către audiențele proprii (personalul militar și civil, elevii și studenții din învățământul militar, cadrele militare în rezervă și în retragere, membrii familiilor acestora) a efectelor știrilor false, ale acțiunilor de propagandă ostilă și dezinformare. În acest scop, structurile de informare și relații publice și mass-media militare ale Ministerului Apărării Naționale au desfășurat activități de informare publică generală, informare tematică preventivă, informare internă, organizarea și/sau participarea la evenimente și prezentări instructiv-educative, realizarea de produse publicistice (presă scrisă și online, emisiuni de radio și televiziune, social media, internet, site-uri/pagini web) destinate devoalării mecanismelor și efectelor dezinformării, inclusiv prin colaborarea cu personalități din mediul academic și universitar, militar și civil.

În anul 2021, Ministerul Apărării Naționale a gestionat cu maximă responsabilitate domeniul informării și relațiilor publice, în deplin acord cu prevederile legislației naționale privind asigurarea accesului cetățenilor la informațiile de interes public.

În mod coordonat și sincronizat cu activitățile de comunicare ale autorităților naționale, NATO și UE, structurile Ministerului Apărării Naționale au planificat și implementat campanii și activități de informare publică și informare internă în sprijinul managementului consecințelor pandemiei de COVID-19, precum și pentru consolidarea posturii de descurajare și apărare a NATO la nivel regional, contribuind astfel la promovarea imaginii pozitive a Armatei României în societate și la menținerea acesteia în topul încrederii populației în instituțiile fundamentale ale statului român.

Activitățile de informare și relații publice au sprijinit îndeplinirea obiectivelor fundamentale ale Ministerului Apărării Naționale, promovarea imaginii Armatei României și a profesiei militare, prin punerea la dispoziția tuturor categoriilor de audiențe - interne, naționale și internaționale - a datelor și informațiilor publice, de relevanță socială, privind deciziile și acțiunile Armatei României în context național sau multinațional NATO și UE, în condițiile persistenței unor situații de criză și conflicte înghețate la nivel regional.

VI.10. **Soluționarea petițiilor și primirea în audiență la ministrul apărării naționale**

Dreptul la petiționare este garantat de Constituția României, republicată, conform prevederilor art. 51:

- cetățenii au dreptul să se adreseze autorităților publice prin petiții formulate numai în numele semnatarilor;
- organizațiile legal constituite au dreptul să adreseze petiții exclusiv în numele colectivelor pe care le reprezintă;
- exercitarea dreptului de petiționare este scutită de taxă;
- autoritățile publice au obligația să răspundă la petiții în termenele și în condițiile stabilite potrivit legii.

În acest sens, activitatea de soluționare a petițiilor desfășurată în cadrul Ministerului Apărării Naționale este gestionată în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 233/2002, cu modificările ulterioare, și ale Ordinului ministrului apărării naționale nr. M.101/2012 privind organizarea și desfășurarea în cadrul Ministerului Apărării Naționale a activităților de soluționare a petițiilor și de primire în audiență, cu modificările ulterioare.

Personalul implicat în activitatea de relații cu publicul a respectat principiile privind imparțialitatea soluțiilor adoptate, transparența demersurilor întreprinse, acționând prompt pentru analizarea și cercetarea tuturor cererilor și sesizărilor.

În evidența structurilor Ministerului Apărării Naționale s-au înregistrat 401.674 de cereri, dintre care 247 au prezentat probleme care nu erau de competența Ministerului Apărării Naționale, acestea fiind redirecționate în sensul prevederilor art. 61 din ordonanță către autoritățile publice sau instituțiile publice care au ca atribuții rezolvarea problemelor sesizate (Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, Secretariatul de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945-1989, Avocatul Poporului, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, Comisia pentru cercetarea abuzurilor, corupției și pentru petiții din cadrul Camerei Deputaților, Colegiul Medicilor din România, Înalta Curte de Casație și Justiție), astfel încât petițiile să fie soluționate prin furnizarea informațiilor necesare, cu indicarea temeiurilor constituționale și legale în cauză.

Petițiile au fost primite prin poștă sau fax ori au fost depuse direct la punctul de lucru, iar altele au parvenit prin poștă electronică (e-mail), cele din urmă atingând un procent cu peste 40% mai mare în comparație cu cifra petițiilor similare înregistrate în semestrul I al anului 2019, adică înainte de măsurile stabilite la nivel național privind restricțiile pentru combaterea pandemiei de SARS-CoV-2.

Cererile, reclamațiile, sesizările și propunerile rămase în evidența structurilor Ministerului Apărării Naționale s-au referit, în general, la: participarea la comisiile de selecție pentru promovarea în funcții și/sau înaintarea în grad; rechemarea în rândul cadrelor militare active ale armatei în corpul ofițerilor, subofițerilor, maiștrilor militari și soldaților gradați profesioniști; asigurarea drepturilor materiale și bănești cuvenite, a ajutorului financiar la trecerea în rezervă, a contravalorii echipamentului, a foilor de drum, a compensației lunare pentru chirie, a diurnei; nemulțumiri privind diferențele între cuantumul pensiilor militare în urma procesului de recalculare, actualizare și indexare; eliminarea diferențelor existente între pensiile militare generate de cadrul legislativ în vigoare; valorificarea adeverințelor cu veniturile realizate după trecerea în rezervă sau pentru perioada detașării în afara instituțiilor publice de apărare, ordine publică și securitate națională; contestarea deciziilor de pensie; acordarea unui ajutor financiar suplimentar din partea Ministerului Apărării Naționale, în vederea compensării drepturilor de pensie de invaliditate; eliberarea de adeverințe privind cuantumul veniturilor realizate în Ministerul Apărării Naționale sau atestarea condițiilor de

muncă; eliberarea unor adeverințe în vederea acordării drepturilor financiare cuvenite pentru munca suplimentară prestată peste programul normal de lucru, precum și pentru munca prestată în zilele de repaus săptămânal, sărbători legale și în celelalte zile în care nu se lucrează; informații privind punerea în aplicare a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1086/2004 pentru stabilirea sporurilor specifice și a drepturilor de diurnă, cazare și hrană cuvenite personalului participant la misiuni în afara teritoriului statului român și acordarea drepturilor cuvenite; actualizarea cadrului legislativ privind salarizarea personalului militar; clarificarea situației privind acordarea condițiilor speciale de muncă funcționarilor publici/personalului civil contractual și informații privind proiectele legislative promovate de Ministerul Apărării Naționale în acest sens; majorarea drepturilor materiale și bănești pentru veteranii și văduvele de război; informații privind aplicarea prevederilor Legii nr. 168/2020 pentru recunoașterea meritelor personalului participant la acțiuni militare, misiuni și operații pe teritoriul sau în afara teritoriului statului român și acordarea unor drepturi acestuia, familiei acestuia și urmașilor celui decedat; mutarea în alte unități militare; selecționarea în vederea participării la misiuni sau admiterea la diferite forme de pregătire în țară și în străinătate; asigurarea, în regim gratuit, de asistență medicală și medicamente conform legislației în vigoare; acordarea de bilete de odihnă și tratament în hotelurile/vilele din stațiunile aflate în administrarea Ministerului Apărării Naționale; clarificarea situației patrimoniale a unor terenuri/imobile și închirierea unor spații aflate în administrarea Ministerului Apărării Naționale; asigurarea de locuințe de serviciu sau plata ratelor pentru cumpărarea unei locuințe din contravaloarea compensației lunare de chirie și repartizarea de locuri de cazare în căminele militare de garnizoană; acordarea avizului de vânzare a terenurilor agricole situate în extravilan conform prevederilor Legii nr. 17/2014 privind unele măsuri de reglementare a vânzării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2011 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului; stabilirea de răspunderi materiale, imputații, amenzi, cheltuieli de școlarizare; închirierea unor spații aflate în administrarea Ministerului Apărării Naționale; oferte de echipament de protecție pentru prevenirea și combaterea COVID-19; aprobarea suplimentării fondurilor necesare finalizării cercetărilor realizate împreună cu Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Medico-Militară „Cantacuzino" în vederea realizării unui vaccin pentru combaterea pandemiei de COVID-19; nerespectarea măsurilor de prevenire a răspândirii COVID-19 în unitățile militare; atribuirea drepturilor cuvenite conform prevederilor privind acordarea unor zile libere pentru părinți în vederea supravegherii copiilor, în situația limitării sau suspendării activităților didactice care presupun prezența efectivă a copiilor în unitățile de învățământ și în unitățile de educație timpurie antepreșcolară, ca urmare a răspândirii coronavirusului SARS-CoV-2; asigurarea vaccinului împotriva SARS-CoV-2 pentru cadrele militare în rezervă și retragere.

În cuprinsul petițiilor au fost prezentate propuneri, majoritatea referindu-se la recunoașterea importanței profesiei militare în procesul de elaborare a Legii salarizării unitare și a Legii privind pensiile militare de stat, armonizarea actelor normative cu cele similare din țările membre NATO și ale UE referitor la drepturile cuvenite personalului militar, majorarea plafonului venitului până la care se poate cumula pensia cu salariul în sectorul bugetar, asigurarea unor drepturi și facilități suplimentare veteranilor de război, modificarea actelor normative referitoare la încadrarea în condiții deosebite, speciale și alte condiții specifice cadrelor militare în activitate și personalului civil din armată. Propunerile au fost luate în evidență și avute în vedere în procesul de elaborare a inițiativelor legislative sau de modificare a unor ordine și instrucțiuni, respectiv a normelor metodologice de aplicare a acestora.

În perioada ianuarie-iunie 2021, ministrului apărării naționale i-au fost adresate 404 solicitări pentru primirea în audiență. Soluționarea acestora s-a făcut prin transmiterea răspunsurilor către petiționari de către structurile cu abilități în domeniul problemelor semnalate, iar, în situația în care a fost necesară efectuarea unor controale, anchete, analize sau cercetări în teren, rezultatul a fost comunicat ulterior, în scris, celor în drept. Din luna iunie s-au reluat programările pentru primirea în audiență la ministrul apărării naționale, acestea fiind anterior suspendate în baza măsurilor luate la nivel național în vederea combaterii pandemiei de COVID-19. Pentru perioada iulie-decembrie 2021 au fost organizate 6 sesiuni de audiențe. Din cele 41 de solicitări adresate în acest sens au fost primiți în audiență 32 de petiționari; 6 nu s-au prezentat invocând probleme medicale și alte motive, iar 3 petiționari au fost replanificați.

VII. **CINSTIREA EROILOR NEAMULUI**

În cursul anului 2021, Oficiul Național pentru Cultul Eroilor (ONCE) a derulat o serie de activități și proiecte, în conformitate cu atribuțiile stabilite prin legislația specifică domeniului - Legea nr. 379/2003 privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război, cu modificările și completările ulterioare, și Hotărârea Guvernului nr. 635/2004 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Oficiului Național pentru Cultul Eroilor, cu modificările și completările ulterioare - și în baza Planului cu principalele activități pe anul 2021, a Planului cu activitățile internaționale și a Planului cu activitățile de control și inspecție în domeniul mormintelor și operelor comemorative de război, aprobate la nivelul Ministerului Apărării Naționale.

1. Elaborarea, promovarea și semnarea de acte normative și protocoale de colaborare:

Potrivit prevederilor art. 26 lit. f) din Legea nr. 379/2003, cu modificările și completările ulterioare, ONCE, în colaborare cu Ministerul Afacerilor Externe, a continuat demersurile pentru negocierea proiectelor de acord interguvernamental în domeniu cu Bulgaria, Franța și Ucraina, țări pe teritoriul cărora sunt înhumați morți de război români, în număr semnificativ, decedați în timpul celor două conflagrații mondiale. Aceste acțiuni vor fi continuate și în anul 2022.

De asemenea, pentru îndeplinirea atribuțiilor funcționale, ONCE a încheiat, în anul 2021, 8 protocoale de colaborare, 1 cu Asociația Cadrelor Militare în Rezervă și în Retragere din Logistica Armatei „General Constantin Zaharia" și 7 cu următoarele unități de învățământ: Școlile Gimnaziale „I.G. Duca" și nr. 129 din municipiul București; Liceul Tehnologic „Astra" din municipiul Pitești (județul Argeș); Liceul Tehnologic „Dumitru Mangeron" din municipiul Bacău; Liceul Tehnologic „Aurel Vlaicu" din municipiul Galați; Liceul de Artă din municipiul Sibiu; Colegiul „Eudoxiu Hurmuzachi" din municipiul Rădăuți (județul Suceava).

2. Amenajarea și restaurarea mormintelor și operelor comemorative de război românești din străinătate și organizarea de activități comemorative:

În conformitate cu prevederile art. 22 lit. a) din Legea nr. 379/2003, cu modificările și completările ulterioare, ONCE finanțează activitățile de înființare și protejare a mormintelor și operelor comemorative de război românești din străinătate, potrivit tratatelor internaționale la care România este parte. Astfel, în anul 2021, oficiul a derulat și finanțat următoarele proiecte de investiție imobiliară:

- restaurarea Parcelei de onoare românești de la Sofia, Republica Moldova. În anul de referință, ONCE a finanțat și a implementat proiectul de investiție imobiliară privind restaurarea Parcelei de onoare a eroilor români din cel de-Al Doilea Război Mondial de la Sofia (raion Hâncești), derulat în baza prevederilor *Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind regimul juridic al mormintelor de război românești situate pe teritoriul Republicii Moldova,* semnat la Iași la 3 martie 2012 și ratificat, pentru partea română, prin Legea nr. 57/2013.

La data de 25 octombrie 2021, în contextul sărbătoririi Zilei Armatei României, s-a desfășurat ceremonia de inaugurare a necropolei de război românești de la Sofia, activitate organizată de către Ambasada României la Chișinău și Biroul Ataşatului Român al Apărării în Republica Moldova. Delegația ONCE care a participat la ceremonie a realizat, cu acest prilej, recepția la terminarea lucrărilor de restaurare a necropolei de război românești de pe teritoriul Republicii Moldova, predarea în administrare a obiectivului comemorativ către autoritățile locale, precum și documentare în teren la alte obiective comemorative de război ale eroilor români în vederea fundamentării unor viitoare proiecte de reabilitare;

- restaurarea Parcelei de onoare românești de la Baimaclia, Republica Moldova. De asemenea, în anul 2021, ONCE a derulat proiectul de restaurare a Parcelei de onoare românești de la Baimaclia (raionul Căușeni), care s-a finalizat în luna octombrie 2021, context în care s-a desfășurat în teren activitatea de recepție la terminarea lucrărilor de restaurare.

Ceremonia de inaugurare a necropolei de onoare românești s-ar putea realiza cu prilejul sărbătoririi Zilei veteranilor de război (29.04.2022);

- construirea Monumentului eroilor români căzuți în Primul Război Mondial de la Bolzano, Republica Italiană. Un alt proiect semnificativ, finanțat și realizat de ONCE în anul 2021, îl reprezintă proiectul de investiție imobiliară privind construirea Monumentului eroilor români căzuți în Primul Război Mondial de la Bolzano, Italia, care s-a derulat în baza prevederilor *Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Italiene privind mormintele de război,* semnat la București la 9 iulie 2015 și ratificat, pentru partea română, prin Legea nr. 189/2016 și a *Acordului tehnic având ca obiect autorizația pentru folosirea gratuită a unei parcele de teren aflat în proprietatea statului italian, pentru construirea operei comemorative de război dedicate eroilor români,* semnat la Roma la 21 noiembrie 2019. Proiectul a fost implementat cu sprijinul și în colaborare cu structura omoloagă italiană, respectiv Comisariatul General pentru Omagierea Morților de Război din cadrul Ministerului Apărării din Republica Italiană.

În cadrul proiectului s-a desfășurat o misiune în teren care a avut ca obiective realizarea recepției la încheierea lucrărilor de construire a operei comemorative românești și predarea acesteia în administrare și protejare către partea italiană. Data propusă pentru organizarea ceremoniei de inaugurare a Monumentului eroilor români din Primul Război Mondial de la Bolzano este 02 iunie 2022, cu prilejul sărbătoririi Zilei Eroilor, propunere înaintată prin raport, spre aprobare, ministrului apărării naționale.

- s-au continuat demersurile în scopul organizării și desfășurării ceremoniei de reinaugurare a Parcelei de onoare a eroilor români din Primul Război Mondial de la Mannheim, Germania, proiect finanțat și realizat de ONCE în anul 2019. Având în vedere menținerea restricțiilor impuse de răspândirea COVID-19, autoritățile germane au propus amânarea ceremoniei pentru anul 2022. Data propusă pentru desfășurarea ceremoniei de inaugurare a necropolei de război românești din localitatea Mannheim este 25 octombrie 2022, în contextul sărbătoririi Zilei Armatei României;

- s-au întreprins demersurile necesare prevăzute de legislația națională în vigoare referitoare la elaborarea și aprobarea documentațiilor tehnice ale proiectelor de investiție imobiliară privind restaurarea Parcelei de onoare a eroilor români din cel de-Al Doilea Război Mondial de la Tomai (raion Leova) și construirea Monumentului eroilor români din cel de-Al Doilea Război Mondial de la Lăpușna (raion Hâncești), ambele din Republica Moldova. Procedura de achiziție a celor două proiecte se va derula în anul 2022, cu finanțare asigurată prin bugetul de stat alocat ONCE pe anul 2022, fiind cuprinse în Lista de investiții publice a Ministerului Apărării Naționale;

- în anul 2021, ONCE a replanificat 3 (trei) proiecte pe teritoriul Federației Ruse, respectiv: continuarea activității de căutare și exhumare a morților de război români căzuți în luptă la Stalingrad și în zona Caucaz în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, în scopul centralizării acestora în necropolele de război românești de la Rossoșka (regiunea Volgograd) și Apșeronsk (ținutul Krasnodar) și marcarea prin însemne comemorative a 5 (cinci) locuri de înhumare a eroilor români decedați în prizonierat în cel de-Al Doilea Război Mondial. Deși partea română și-a îndeplinit atribuțiile stabilite prin prevederile Acordului interguvernamental româno-rus, precum și angajamentul asumat prin protocolul celei de-a XI-a sesiuni a *Comisiei interguvernamentale mixte româno-ruse privind implementarea acordului,* partea rusă nu a răspuns solicitărilor repetate ale ONCE.

3. Amenajarea și restaurarea mormintelor și operelor comemorative de război de pe teritoriul național:

Cimitirul de onoare al eroilor din Primul Război Mondial de la Valea Uzului: ONCE, în colaborare cu structurile de specialitate ale Ministerului Apărării Naționale, a întreprins demersurile necesare în vederea elaborării unor propuneri de proiecte privind reamenajarea Cimitirului de onoare de la Valea Uzului și a stabilirii unei soluții tehnice care să fie transmisă, spre analiză, statelor ai căror morți de război sunt înhumați în necropola de război. Proiectul comemorativ care va fi agreat, în urma consultărilor, de către toate părțile implicate va putea fi implementat doar după clarificarea situației juridice a necropolei de război, prin stabilirea hotarelor celor două unități administrativ-teritoriale.

În ceea ce privește situația juridică a terenului pe care este amenajat Cimitirul Internațional al eroilor de la Valea Uzului, este pe rol un proces referitor la grănițuirea, stabilirea liniei de hotar între UAT comuna Sânmartin (reclamant) și UAT orașul Dărmănești (pârât), al cărui termen de judecată s-a amânat pentru data de 01.03.2022, având în vedere lipsa raportului de expertiză.

Pentru a veni în sprijinul demersului de protejare a mormintelor și operelor comemorative de război de pe teritoriul național de către autoritățile publice locale, ONCE a inițiat *Procedura de atribuire a contractelor de finanțare nerambursabilă în baza selecției publice de proiecte în*

domeniul restaurării cimitirelor/parcelelor de onoare și a operelor comemorative de război românești sau străine amplasate pe teritoriul național în baza prevederilor Legii nr. 350/2005 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general, cu modificările și completările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1128 din 14 decembrie 2005.

Ca urmare a inițierii acestei proceduri, în pofida mediatizării, singura UAT din România care a aplicat pentru această procedură a fost Primăria Municipiului Turda, județul Cluj. Drept urmare, ONCE a încheiat un contract cu UAT municipiul Turda pentru cofinanțarea proiectului de restaurare a *Parcelei de onoare a eroilor români din Primul Război Mondial,* amplasată în Cimitirul „Turda Veche" din localitate. În luna decembrie, o delegație a ONCE a efectuat o misiune în teren în scopul semnării procesului-verbal de recepție parțială a lucrărilor de restaurare a necropolei de război.

UAT Turda va continua demersul de implementare a proiectului și a transmis că va finaliza proiectul în cursul anului 2022.

În perioada de referință, în urma analizării și verificării documentațiilor tehnice transmise de către autoritățile publice locale și structurile omoloage din Germania și Federația Rusă în România, ONCE a acordat 18 avize favorabile.

4. Misiuni de documentare, inspecție și control la morminte și opere comemorative de război din țară și străinătate:

În anul 2021 s-au executat 5 (cinci) misiuni de documentare, inspecție și control la 262 de morminte și opere comemorative de război românești și străine din județele Bacău, Bistrița-Năsăud, Cluj, Covasna, Dolj, Harghita, Ilfov, Maramureș, Mehedinți, Neamț și Prahova.

În baza aspectelor constatate cu prilejul misiunilor în teren, a celor semnalate de petenți, precum și a articolelor apărute în social-media, ONCE a transmis 184 de notificări către autoritățile publice locale (proprietarii și titularii dreptului de administrare a obiectivelor comemorative), solicitând întreprinderea demersurilor necesare pentru protejarea și punerea în valoare a mormintelor și operelor comemorative de război și a monitorizat implementarea acestora.

În străinătate s-au efectuat 2 (două) misiuni externe în Republica Moldova și Republica Italiană, în scopul realizării recepțiilor parțiale și la terminarea lucrărilor de restaurare a necropolelor de război românești de la Mana și Baimaclia, respectiv de construire a Monumentului eroilor români din localitatea Bolzano.

5. Evidența mormintelor și operelor comemorative de război și a morților de război din cele două conflagrații mondiale:

În scopul inventarierii mormintelor și operelor comemorative de război de pe teritoriul național, la începutul anului 2021, de la nivelul Departamentului pentru relația cu Parlamentul și calitatea vieții personalului s-au transmis scrisori către consiliile județene în vederea dispunerii măsurilor necesare privind asigurarea protejării mormintelor și operelor comemorative de război, românești și străine, de pe teritoriul național și a întocmirii/completării, la nivelul autorităților publice locale, a fișelor de evidență ale obiectivelor comemorative și a transmiterii către ONCE, după finalizarea centralizării acestora la nivel județean. La solicitare au răspuns 30 de consilii județene, care au transmis fișe de evidență ale mormintelor și operelor comemorative de război, pe suport hârtie și digital, și s-au actualizat digital, astfel, datele pentru 9.694 de morminte și opere comemorative de război românești și străine (2.290 de locuri de înhumare și 7.404 opere comemorative de război).

Ca urmare a desfășurării activității de cercetare în arhive, s-au prelucrat și digitalizat date privind 9.289 de morți de război români căzuți în cele două războaie mondiale și înhumați în țară și în străinătate, precum și pentru 1.919 morți de război străini căzuți în Primul Război Mondial și înhumați în România.

În anul 2021, în contextul sărbătoririi *Zilei Eroilor,* ONCE a publicat 9 (nouă) volume cu numele a peste 130.000 de eroi români, căzuți în luptă și în prizonierat, în Războiul de Independență (un volum), Al Doilea Război Balcanic (un volum), Primul Război Mondial (4 volume) și Al Doilea Război Mondial (3 volume).

6. Sărbătorirea Zilei Eroilor - 10 iunie 2021

ONCE a elaborat și promovat pe circuitul de aprobare Proiectul de hotărâre a Guvernului privind aprobarea *Programului manifestărilor prilejuite de Ziua Eroilor - 10 iunie 2021,* aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 614/03.06.2021.* Totodată, a elaborat și promovat spre avizare *Planul activităților ce se vor organiza și desfășura de către Ministerul Apărării Naționale cu prilejul sărbătoririi Zilei Eroilor.*

În capitală s-au desfășurat ceremonii comemorative la Mormântul Ostașului Necunoscut, Cimitirul Israelit *„Filantropia",* Monumentul Eroilor Militari căzuți în misiune în teatre de operații și pe teritoriul României, Monumentul Eroilor Patriei, Cimitirul Eroilor Revoluției și Cimitirul Militar Ghencea.

7. Activități în baza acordurilor interguvernamentale în domeniul de activitate:

Referitor la aplicarea prevederilor *Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind regimul juridic al mormintelor de război românești situate pe teritoriul Republicii Moldova,* ratificat prin Legea nr. 57/2013, s-a realizat consilierea unor persoane fizice sau juridice și s-au formulat răspunsuri la petiții și interpelări privind cimitirele/parcelele de onoare ale eroilor români din localitățile Vorniceni, Vărzărești, Tănătari, Olănești, Verejeni, Mărăndeni, Boldurești și Vărvăreuca.

În baza prevederilor *Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Federale Germania privind mormintele românești de război din Republica Federală Germania și mormintele germane de război din România,* ratificat prin *Legea nr. 170/1997,* în anul 2021, la solicitarea structurii omoloage germane (VDK-România), ONCE a întreprins demersuri în scopul organizării unor tabere de îngrijire la cimitirele de onoare ale militarilor germani din municipiile București și Focșani și din localitatea Țifești, județul Vrancea. Din cauza evoluției pandemiei de COVID-19, partea germană a desfășurat doar activitatea de îngrijire de la Cimitirul de onoare german „Sf. Mina" din municipiul Focșani.

Referitor la solicitarea părții ungare de realizare a unui cimitir centralizator ungar în România, în baza prevederilor *Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Ungare privind regimul juridic al mormintelor ungare de război din România și al mormintelor române de război din Republica Ungară,* ratificat prin Legea nr. 300/2008, s-a purtat corespondență cu structura omoloagă ungară privind cadrul legal și demersurile realizate pentru identificarea terenului. În acest context, s-au continuat demersurile către autoritățile publice din județul Arad, care și-au exprimat disponibilitatea pentru alocarea unei parcele de teren în

cadrul Cimitirului „Pomenirea" din localitate, imobil aflat în proprietatea statului român și în administrarea Primăriei Municipiului Arad, unde sunt, de asemenea, amenajate parcele de onoare ale morților de război sârbi din Primul Război Mondial, precum și ale morților de război români și sovietici din cel de-Al Doilea Război Mondial. În prezent se poartă dialog referitor la suprafața care va fi pusă la dispoziție, precum și la documente și date relevante în concretizarea acestui proiect.

În anul 2021, ONCE a monitorizat derularea proiectelor de restaurare desfășurate conform prevederilor *Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Federației Ruse privind regimul juridic al mormintelor militare române aflate pe teritoriul Federației Ruse și al mormintelor militare ruse aflate pe teritoriul României,* ratificat prin Legea nr. 413/2006, la cimitirele militarilor ruși/sovietici din localitățile Dumbrăveni (județul Brașov), Focșani (județul Vrancea), Sfântu Gheorghe (județul Covasna), Calafat (județul Dolj), Sighișoara (județul Mureș), Ploiești (județul Prahova), sens în care s-a purtat dialog cu autoritățile publice locale.

În ceea ce privește cererile părții ruse de strămutare a osemintelor militarilor sovietici de pe teritoriul României, în perioada 10-11.08.2021, s-a derulat activitatea de căutare și exhumare a osemintelor a 4 militari sovietici înhumați în cadrul Cimitirului Romano-Catolic din comuna Sălacea, județul Bihor, în scopul strămutării acestora în Cimitirul Militarilor Sovietici din municipiul Marghita.

8. Proiecte cultural-educative:

În conformitate cu prevederile art. 26 lit. p) din Legea nr. 379/2003, ONCE promovează programe și participă la valorificarea în plan educativ a memoriei eroilor căzuți pentru țară. În acest sens, oficiul a derulat o serie de activități de cinstire a memoriei eroilor români, precum: concursuri online cu tematică istorică („Să nu ne uităm eroii!" și „Eroul familiei mele), promovarea de materiale documentare cu tematică istorică (calendar lunar istorico-comemorativ, proiectele „Mărturii de pe front", „Pe urmele eroilor din Basarabia și Ucraina", „Pași prin istorie", „Eroul lunii", „Mărturii de pe front"), lecții deschise („Erou în suflet de copil"), evenimentul Ziua Porților Deschise la Castelul „Țepeș" și publicarea volumului VII al lucrării *Eroii Marelui Război.*

VIII. PRINCIPALELE OBIECTIVE (OBIECTIVELE GENERALE) ALE MINISTERULUI APĂRĂRII NAȚIONALE ÎN ANUL 2022

Implementarea măsurilor aferente anului 2022 din Planul de implementare a prevederilor Concepției modernizării învățământului militar în perioada 2021-2026 și în perspectivă până în 2030 comportă un caracter de prioritate și va fi materializată prin: obținerea unui sistem educațional modern, flexibil, adaptat, compatibil, individualizat și tehnologizat, care să aibă ca finalitate obținerea unei resurse umane performante, competitive și capabile de a conduce acțiuni militare în orice mediu de acțiune.

Pentru creșterea nivelului de operativitate a forțelor este esențială desfășurarea integrată, interinstituțională a exercițiilor naționale, centrate pe specificul și nivelul amenințărilor actuale, precum și prin participarea la exercițiile multinaționale în cadrul aliat și cu partenerii strategici, derulate în contextul definirii și operaționalizării unor concepte inovatoare referitoare la utilizarea noilor tehnologii.

În scopul asigurării capacității operaționale a structurilor AR în anul 2022, resursele aflate la dispoziție vor fi repartizate cu prioritate pentru dezvoltarea și funcționarea capabilităților destinate supravegherii, avertizării și executării serviciului de luptă permanent și, de asemenea, pentru dezvoltarea capabilităților asumate în cadrul NDPP în vederea operaționalizării și menținerii nivelului de operaționalizare a structurilor de reacție imediată și descurajare a forțelor destinate participării la misiuni și operații în afara teritoriului statului român, în baza angajamentelor asumate în cadrul NATO, UE, ONU, OSCE și coalițiilor, a forțelor nominalizate pentru implementarea politicii aliate de descurajare și apărare pe flancul de est al NATO.

În ceea ce privește politica de apărare și planificare, avem în vedere continuarea aplicării prevederilor Planului de implementare a SNAT, coordonat de Departamentul Securității Naționale, care mențin trendul de continuitate a politicii de apărare în privința celor trei piloni esențiali: apartenența la NATO, calitatea de stat membru UE, precum și Parteneriatul strategic cu SUA.

În anul 2022 vom continua să promovăm politica de apărare la nivelul opiniei publice prin participarea reprezentanților Ministerului Apărării Naționale la dezbaterile organizate de thinktankuri sau instituții de învățământ universitar și postuniversitar sau în cadrul mass-media, dar și la nivel interinstituțional.

În context NATO avem în vedere menținerea liniilor de efort vizând implementarea deciziilor aliate subsumate agendei NATO 2030 dedicate continuării procesului de adaptare a posturii colective NATO de descurajare și apărare.

Vom continua demersurile dedicate consolidării prezenței aliate în regiunea Mării Negre ca formulă a asigurării unei posturi colective coerente și echilibrate a NATO pe flancul de est.

De asemenea, vom sprijini eforturile politico-diplomatice în promovarea perspectivelor României privind noul concept strategic al NATO, în vederea deciziei conexe cu ocazia summitului de la Madrid din acest an.

Ne vom menține participarea la misiunile și operațiile NATO, precum și angajamentele relaționate proiectelor și inițiativelor dedicate dezvoltării și asigurării capabilităților și capacității colective de răspuns a Alianței.

La nivelul UE se va urmări dezvoltarea unui profil activ al României, atât prin participarea la procesul de luare a deciziilor în cadrul PSAC și la inițiativele și procesele de dezvoltare a capabilităților în formatele de cooperare multinațională oferite de EDA, cât și prin contribuția la operațiile și misiunile desfășurate sub egida UE. Astfel, pentru 2022, demersurile la nivelul Ministerului Apărării Naționale se vor concentra pe îndeplinirea următoarelor obiective:

- contribuția de substanță la elaborarea busolei strategice și, ulterior, la operaționalizarea sa, în concordanță cu interesele României de securitate și apărare:
- consolidarea rolului și prezenței naționale în operațiile și misiunile militare și civile ale Uniunii Europene, în funcție și de alte angajamente asumate în plan internațional, cu accent pe contribuția la Operația EUFOR Althea, însă și pe participarea în regiunea Sahel;
- participarea la consolidarea industriei europene de apărare și a cercetării-dezvoltării în domeniul apărării prin susținerea participării industriei naționale de apărare la proiectele lansate în cadrul Fondului european de apărare (EDF), care vizează capabilități prioritare pentru România, inclusiv cyber, CBRN, comandă-control, UAV, inteligență artificială.

Cooperarea internațională în domeniul apărării, atât în plan bilateral, cât și în format multinațional, în cadrul

organizațiilor internaționale din care facem parte, rămâne un factor deosebit de important în atingerea obiectivelor asumate de România.

Prioritățile de cooperare internațională în domeniul apărării pentru perioada următoare vizează: *implementarea politicilor de cooperare internațională,* contribuind la derularea programelor de instruire și pregătire ale Armatei Românei cu partenerii externi, *îndeplinirea obligațiilor ce ne revin în conformitate cu angajamentele asumate* la nivel NATO, UE, ONU, OSCE și în cadrul inițiativelor regionale, precum și sprijinirea promovării intereselor strategice ale statului român în regiunea sud-est europeană.

Nu în ultimul rând, o atenție deosebită va fi acordată *dezvoltării cadrului juridic al cooperării internaționale în domeniul apărării* cu partenerii strategici, statele aliate și partenere, precum și cu celelalte state din zone de interes pentru România.

Finalizarea și aprobarea *Directivei de planificare a apărării* 2022-2031 a constituit una din prioritățile anului 2021 și începutului anului 2022. Păstrând registrul, subliniem faptul că unul dintre obiectivele anului 2022, desigur, după aprobarea proiectului DPA 2022-2031, constă în elaborarea DPA 2023-2032.

În cadrul NDPP, în anul 2022 vor continua activitățile aferente etapei a 5-a (Analiza planurilor și capabilităților pentru apărare), prin desfășurarea Reuniunii bilaterale România-NATO la București în perioada 24-25 februarie 2022, respectiv a reuniunii multilaterale cu autoritățile NATO și statele membre în perioada mai-iulie 2022. Etapa a 5-a a NDPP se încheie odată cu elaborarea *Raportului privind capabilitățile pentru apărare 2021-2022,* document care evidențiază stadiul și evoluțiile pe palierul politicilor, planurilor de apărare și al dezvoltării capabilităților, atât prin prisma efortului individual al statelor membre, cât și colectiv, comparativ cu nivelul de ambiție aliat, și care va fi aprobat de către miniștrii apărării din statele membre NATO cu prilejul reuniunii din luna octombrie 2022.

Etapa I a NDPP privind elaborarea Directivei politice NATO pentru planificarea apărării 2023 (PG23) va demara formal după summitul de la Madrid din luna iunie 2022, urmând ca negocierile pe primul proiect al documentului să aibă loc în cadrul comitetului de specialitate al NATO, în luna octombrie 2022. România va urmări reflectarea, în textul documentului, a elementelor de interes național.

Totodată, continuarea participării la programele de dezvoltare a capabilităților în format multinațional (Smart Defence, DEU FNC, PESCO) va constitui o prioritate a DPAPRI și pentru anul 2022, în conformitate cu direcțiile de acțiune prioritare stabilite în documentele programatice de planificare a apărării. Se dorește o participare și implicare pe baza unor evaluări pragmatice ale valorii adăugate a inițiativelor de cooperare promovate în context NATO și UE pentru dezvoltarea capabilităților.

(345.143)

R.A. Monitorul Oficial
Centrul pentru relații cu publicul
CONFORM CU ORIGINALUL

PUBLICAREA ANUNȚURILOR ÎN MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI, PARTEA A III-A

DATELE NECESARE PUBLICĂRII ANUNȚURILOR

I. **Livret militar** - Numele, prenumele și adresa completă ale solicitantului; seria și numărul livretului; data eliberării; organul emitent; pe ce nume a fost eliberat. Datele se obțin de la organul emitent.

II. **Carnet de muncă** - Numele, prenumele și adresa completă ale solicitantului; seria și numărul actului; data eliberării; denumirea organului emitent la data eliberării actului; pe ce nume a fost eliberat. Datele se obțin de la organul emitent sau de la ultimul loc de muncă.

III. **Act de studii** - Numele, prenumele, inițiala tatălui și adresa completă ale solicitantului; felul, seria și numărul actului; numărul și data la care au fost înregistrate în evidențele unității de învățământ emitente; anul absolvirii; organul emitent, cu denumirea de la data eliberării. Datele se obțin de la instituția care a eliberat actul.

IV. **Titlu de proprietate** - Numele, prenumele, inițiala tatălui și adresa solicitantului; numărul titlului; data eliberării; comisia care l-a eliberat. În cazul în care anunțul se face de către altă persoană decât titularul actului, este necesar să se precizeze în cerere în ce calitate se face anunțul și să se anexeze documentul care dovedește această calitate, în original sau copie. Obligatoriu se anexează adeverință de la comisia emitentă.

V. **Certificat de revoluționar** - Numele, prenumele și adresa completă ale solicitantului; seria și numărul actului; data eliberării; comisia care l-a eliberat. Cererea trebuie să fie însoțită de o adeverință eliberată de asociația de revoluționari, care să confirme datele menționate în cerere.

VI. **Brevete** - Numele, prenumele și adresa completă ale solicitantului; denumirea decorației, gradul și clasa acesteia; numărul și data decretului de conferire; numele și prenumele posesorului, inițiala tatălui.

VII. **Act de naționalitate al navei** - Numele, prenumele și adresa completă ale solicitantului sau denumirea completă și sediul persoanei juridice (proprietar sau utilizator); felul actului; numărul și data actului; organul emitent. În cazul persoanei juridice, cererea va fi semnată de reprezentantul legal și ștampilată.

VIII. **Permis de armă** - Numele, prenumele și adresa completă ale solicitantului; seria și numărul actului; data eliberării; organul emitent. Se anexează adeverința organului de poliție în original.

IX. **Permis de vânătoare** - Numele, prenumele și adresa completă ale solicitantului; seria și numărul actului; data eliberării; organul emitent. Datele se obțin de la asociația de vânătoare, care a eliberat actul.

X. **Certificat de înregistrare fiscală** - Denumirea completă și sediul solicitantului; seria și numărul certificatului; data eliberării; organul emitent. Datele se obțin de la organul emitent. Cererea va fi semnată de reprezentantul persoanei juridice și ștampilată.

XI. **Licență de transport/copie conformă, certificat de transport în cont propriu/copie conformă, licență de traseu, autorizație de transport internațional** - Denumirea completă și sediul solicitantului; seria și numărul; data eliberării; organul emitent. Cererea va fi semnată de reprezentantul persoanei juridice și ștampilată.

XII. **Autorizația școlii de conducere auto** - Denumirea completă și sediul solicitantului; seria și numărul; data eliberării; organul emitent. Cererea va fi semnată de reprezentantul persoanei juridice și ștampilată.

XIII. **Ciocane silvice de marcat/pentru control, dispozitive de marcat material lemnos** - Denumirea completă și sediul solicitantului; forma ciocanului/dispozitivului; amprenta acestuia. Cererea va fi semnată de reprezentantul persoanei juridice și ștampilată.

XIV. **Sigiliu de identificare și legitimația tehnicianului de service** - Denumirea completă și sediul solicitantului; numărul sigiliului/legitimației; numele pe care s-a atribuit. Cererea va fi semnată de reprezentantul persoanei juridice și ștampilată.

XV. **Ștampile cu stema României** - Denumirea completă și sediul solicitantului; forma ștampilei; amprenta acesteia. Se anexează la cerere modelul ștampilei decupat de pe un act mai vechi. Cererea va fi semnată de reprezentantul persoanei juridice și ștampilată.

XVI. **Schimbări de nume** - Cerere cu viza oficiului de stare civilă în original; copie de pe certificatul de naștere al persoanei care își schimbă numele.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial" R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Biroului pentru relații cu publicul este:
Str. Parcului nr. 65, intrarea A, sectorul 1, București; 012329.
Tel. 021.401.00.73, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: https://www.monitoruloficial.ro/brp/

MONITORUL OFICIAL

5 948493 460640

Monitorul Oficial al României, Partea a III-a, nr. 965/28.VII.2022 conține 32 de pagini. Prețul: 46,40 lei **ISSN** 1018–0516